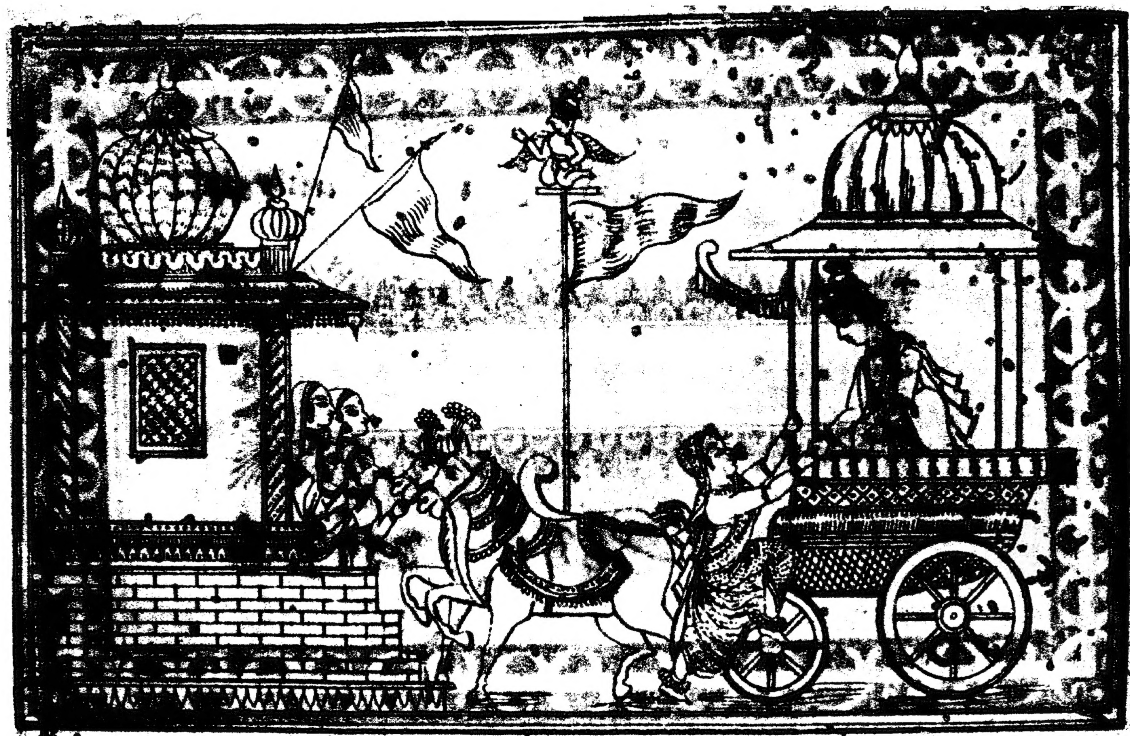
॥ अथश्री रुक्मिणीस्वयंवर प्रारंभ ॥





श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ श्रीकुळदेवतायैनमः॥ श्रीमातापि
तृभ्यांनमः॥ अथरुक्मिणीस्वयंवरप्रारंभः॥ ॐनमोजीकृष्णानाथा॥ गणेशसरस्वतीनामें
धरिलां॥ तूंचितूंकुळदेवता॥ कवणाआतांमीप्रार्थूं॥१॥ तूंचिअखिलअवघेजन॥ सहजगुरुतूंन
नारायेन॥ कृष्णाकथेसीलावीमन॥ निजात्मगुणगावया॥२॥ ऐकतांकृष्णाकथाश्रवण॥ तेणेंचित्तवृ
त्तीवेधलीजाण॥ कर्माकर्मीअखंडपण॥ लागलेंध्यानभीमकीसीं॥३॥ शुकयोगींद्राप्रती॥ प्रश्न
करीपरीक्षिती॥ भीमकीहरणश्रीपती॥ कायनिमित्तेंकेलें॥४॥ कांकारनोसिद्यणसीप्रभु॥
मरोमीत्यक्तोदकजाण॥ वदकथामृतश्रवण॥ तेंजीवनमजतुझें॥५॥ विशेषहेंकृष्णचरित्र॥ तुझे
निजमुखेंपवित्र॥ श्रवणकारितांमाझेश्रोत्र॥ अधिकाधिकभुकेलें॥६॥ इतरकथानव्हेंपुढी॥
नित्यनूतनहेचीगोडी॥ सेऊंजाणतीआवडी॥ तेपरात्परथडीपावले॥ ७॥ देखोनिप्रश्नाचा-
आदर॥ शुककथेसींजालासादर॥ कैसावचनबोलिलागंभीर॥ कृपाअपाररायाची॥८॥ ऐकं
[illegible]परीक्षिती॥ तूंतंवसुखाचीसुखमूर्ती॥ भीमकीपाणिग्रहणस्थिती॥ [illegible]गेन॥९॥
॥ जगातंसुदेवाचींयेतपप्राप्ती॥ श्रीकृष्णदेवकीउदरायेनी॥ कृष्णाचीजेकृष्णा[illegible]॥ आली[illegible]

तीभूमंडळीं॥१०॥कनकासवेंजैसीकांती॥सूर्यासवेंजैसीदीप्ती॥तैसीअवतरलीकृष्णाशक्ती॥
विदर्भदेशींरुक्मिणी॥११॥जैसामूर्तिमंतविवेक॥तैसाजाणराजाभीमक॥सत्वाधिष्ठितसा
त्विक॥निष्कलंकशोभन॥१२॥श्रद्धाप्रत्नीशुद्धमती॥जालीगर्भातेंधरिती॥तेथेंजन्मलीकृ
ष्णाशक्ती॥चित्शक्तीरुक्मिणी॥१३॥नवविधानेंचिनवमास॥गर्भभरलेपूर्णदिवस॥सं
गजन्मलीरूपस॥नवनिधानरुक्मिणी॥१४॥पांचाविषयांचेशेवटीं॥सुबुद्धिउपजेमटी
॥तैसीपांचाहुनीधाकटी॥जाहलीगोरटीरुक्मिणी॥१५॥जेहुनीजन्मलीकुशी॥तेंहुनीआ
वडेरायासी॥अमान्यकरूनिपांचासी॥तेचियेकपदिपंती॥१६॥स्वरूपरूपअतिसुंदर॥
लावण्यगुणेंगुणगंभीर॥दिवसेंदिवसजाहलीथोर॥वरविचाररायासी॥१७॥तेथेंकीर्ति
नामाब्राह्मण॥रायापासींआलाजाण॥तेणेंकेलेंकृष्णकीर्त्तन॥तेथेंतनमनवेधलें॥१८॥
बैसलीहोतीरायापासीं॥सादरदेखोनभीमकीसी॥मगवर्णिलेंकृष्णारूपासी॥चित्तस्वरूपां
सीसाकार॥१९॥जोनिर्गुणनिर्विकार॥जोनिष्कर्मनिरुपचार॥तोचिजालासाकार॥लीलावि
ग्रहश्रीकृष्ण॥२०॥अतिसुरंगचरणतळें॥उपमेंकठिणरातोत्पळें॥बाळसूर्याचेंनिकुजाळें॥तैसी

कर्पलेंटाचांची॥२१॥ध्वजवज्रांकितरेखा॥चरणीचीं सामुद्रिकें देखा॥नवर्णवनी सहस्रमुखा॥
ब्रह्मादिकां अलक्ष्य॥२२॥पिळूनइंद्रनीळकिळी॥वोतिलीकृष्णातनूसांवळी॥य[illegible]उंळसुकुमार
कोंवळी॥घोटींनिळीं दोहींभागीं॥२३॥सुनीळप्रभाचियाकळिका॥नैशाअंगोळिकादेखा॥य
रीनखेंत्याचंद्ररेखा॥चरणपीयूषालुब्धल्या॥२४॥सांडूनकठिणत्वाचेंडिंभ॥सचेतनमर्गजस्तंभ
॥नैसेचरणजीस्वयंभ॥श्रीकृष्णाशरीरींशोभती॥२५॥कृष्णाआंगाजडलेपणें॥त्रिजूसीपुरुष
ढळेंचौगुणें॥विसरलीअस्तमानाजाणें॥पीतांबरपणेंकासेसी॥२६॥कृष्णाचरणींचीं भूषणें॥
वांकीनेवेदांसिआणिलेंउणें॥तेतंवधरूनठेलेमौनें॥कृष्णाकीर्तनेंनगर्जे॥२७॥सोहंभावाचेनि
गजरें॥चरणीगर्जतीनेपुरें॥मुमुक्षूंचेमननिदसुरें॥त्यांतेंचेइरेंकरितसे॥२८॥नीरदग[illegible]नेंकृष्णे
मानी॥जन्ममरणहरीचरणीं॥नाहींप्पासकाळागुनी॥संकल्पविकल्पगळिया॥२९॥अनंत
रूपनाकळेवेदीं॥तेंआकळीजेंवीसद्बुद्धी॥नेशीमेखळामाजामध्यें॥चिद्रत्नसंधीजडलोअसे
॥३०॥स्वपदापावलियाचाठीं॥जेंविरक्तीहोयउफराटी॥तेशाकिंकिणीक्षुद्रघंटी॥अपोपुरुष
मेखळेसी॥३१॥आंतेशायर्वामाजसाना॥होताअर्णामानव्यानना॥देखोनश्रीकृष्णामध्या

रचना॥लाजेगगनातोगेला॥ ॥पाहवयाकृष्णानध्यरचना॥ ॥ ॥सद्गु
नअंगींच्याअभिमाना॥ ॥ ॥३३॥ ॥देऊन
स्थापिलाविधाता॥तेथिंचातोगारपाहतां॥विधातापैंजेणेची॥३४॥ह्मणोनिपरनाभीना
था॥उदरीत्रैलोक्याचासांठवा॥जेंविसागरामाजिंठेवा॥तरंगाचापैंकेला॥३५॥जैसीसागरी
लहरीचीनव्हाळी॥तैसीउदरींत्रिगुणत्रिवळी॥कर्माकर्मरोमावळी॥बहिर्मुखेंव॥३६
॥नकळेहृदयाचेंमहिमान॥उपनिषदांपडिलेंमौन॥तेथेंहीसंचरलेसज्जन॥देहाभिमानसांडु
नी॥३७॥शून्यसांडोनिनिरावकाश॥तेंचिकृष्णाहृदयसावकाश॥संतींकेलारहिवास॥दृष्टी
शून्यहोउनी॥३८॥तयापदींजेंसुलीन॥तेंचिजडितपदकजाण॥मुक्तमोतिलगसंपूर्ण॥गुणें
विणलेइलासे॥३९॥ज्ञानवैराग्यशुक्तीसंपुटी॥निपजलींमुक्तमोतियेंगोमटीं॥तेंचियेकावळी
कंठीं॥श्रीकृष्णाच्याशोभत॥४०॥जनविजनसमानकळा॥तेंचिआपादवनमाळा॥शांतिनि
जशांतिनिर्मळा॥रुळेगळांवैजयंती॥४१॥ॐकारमातृकासकट॥तोचिजाणावाकंबुकंठ॥
तेंचिवेदाचेंमूळपीठ॥तेथूनप्रगटेत्रिकांडी॥४२॥ह्मणोनिउपनिषदांचीखाणी॥अर्थकाढि

ळाशेधुनीं॥तोचिकंठींकौस्तुभमणी॥निजकिरणींझळकत॥४३॥गगनगजाचेशुंडादंड॥ते
सेसरळबाहुदंड॥पराक्रमेंअतिप्रचंड॥अभयदानींउद्दीन॥४४॥पंचभूतेंभिन्नभिन्न॥तेशा
अंगोळियाजाण॥तळहाततोअधिष्ठान॥पांचहीमिळनीयेकमुष्टी॥४५॥चहूंरवाणींक्रिया
शक्ती॥त्याचिच्यारीभुजाशोभती॥आयुधेंवसविलींहातीं॥कवणेस्थितीपाहपां॥४६॥अ
त्यंततेजेंतेजाकार॥द्वैतदळणीसतेजधार॥तेचिधगधगीतचक्र॥अरिमर्दनींउद्भट॥४७॥घा
येअभिमानकरीचेंदा॥तेचिझळकतपैंगदा॥निःशब्दउठवीशब्दा॥वेदानुवादापांचजन्य॥४८
॥अभेदभक्तभजभेटती॥तेव्हांसुमनेंकेंचीमिळती॥तयासीपुजेलागीहोती॥हृदयकमळीं
वाहतसे॥४९॥बाहुबटेकीर्तीमुखें॥चारीवेदजाहलेसुखें॥करींकंकणेंजडितमाणकें॥नातिं
कांतवेदांत॥५०॥यंत्रउभऊनिउपासका॥त्याचिअंगोळीमुद्रिका॥त्रिकोणषट्कोणकर्णिका
॥जडितमाणिकाआगमुक्त॥५१॥पूर्वोत्तरमीमांसादोन्ही॥कुंडलेंझळीं कृष्णाश्रवणीं॥तोंउ
पनिषदार्थकीरणी॥झळकतातीसितेज॥५२॥येकम्हणतीसाकार॥येकम्हणतीनेराकार॥
परीतेसाकारनानिर्विकार॥श्रवणेंविकारमावळती॥५३॥गाळोनियामोक्षसुख॥तथोचामु

सावो नेहरेख॥ तेंचि कृष्णाचें श्रीमुख॥ नित्यनिर्दोषमिरवत॥ ५४॥ उपमे चंद्र निका गहन॥
तो नेंच कृष्णपक्षीं क्षीण॥ उदय अस्तादीण संपूर्ण॥ वदनेंदु कृष्णाचा॥ ५५॥ उपमेरहित हनुवटी
पाहतां प्रेम दुणा देपोटीं॥ त्रैलोक्यसौंदर्य एकवटी॥ हरविता हे दृष्टि निमासुरा॥ ५६॥ जीव ब्रह्म
वएकाकार॥ तैसे मीनले दोन्ही अधर॥ माजी दंतपंक्ती तेज आकार॥ चिदानंद देखळकृती॥ ५७॥
नास्तीका देउनी नास्तिक॥ उंचावलें तें नासिक॥ पवन हिंडतां पावला दुःख॥ कृष्णाच्या सेवें सु
खी जाला॥ ५८॥ विशाळ डोळे चैतन्यपणें॥ तेथें विरावों आलें या हतें पाहणें॥ आप आपणातें
देखणें॥ सबाह्याभ्यंतर समदृष्टी॥ ५९॥ ज्ञान अज्ञानाची पाती॥ मिथ्यापणें लवत होती॥ तेही
सारूनी मागुती॥ सहज स्थिती पाहतसे॥ ६०॥ अभिधान विशाळ भाळीं॥ तैसी शोभा कृष्णाक
पाळीं॥ सच्चिदानंद येकं मळीं॥ तेचि त्रिवळी लल्लाटीं॥ ६१॥ उगाळुनी अहंपण॥ सोहं काढिलें
शुद्ध चैतन्य॥ तेंही केलें कृष्णार्पण॥ निज भाळीं सळिवटू॥ ६२॥ सपूर गगनांकुर सरळ॥ तैसे प
स्तकीं केश कुरळ॥ कृष्णामुखें सांवळे मुख सबळ॥ अधोगती धाविन्नले॥ ६३॥ त्याणोरिने एक्या
चिये पृष्ठी॥ आणून बांधिलें विरगुटी॥ सहजभावाचिया मुगुटीं॥ मन दाटिलें सुबुद्ध॥ ६४॥

तयामुगुटातळवटीं॥मुक्तमयूरपुच्छांचीवेटी॥कैसीशोभताहेगोमटी॥दृष्यदृष्टअतीत॥ ६५॥सत्यलोकसमीपसरूपता॥नेनंवपिसेंसांडीसर्वथा॥देखणेपणेंवीणडोळस ता॥तेचिमा थास्तबक॥६६॥अळंकारामाजीआवडी॥तेथेंकृष्णाचीअधिकगोडी॥तेचिसांगोविसरली फुडी॥चुकीगाढीपडतसे॥६७॥सकळभूषणामाजीभूषण॥ब्राह्मणाचादक्षिणचरण॥हृ दयींवाहेनारायण॥श्रीवत्सलांछनगोविंदा॥६८॥श्रीकृष्णाचीकृष्णमूर्ती॥लावण्यआलें त्रिजगतीं॥बरवियाबरवाश्रीपती॥वाचाकितीअनुवादों॥६९॥जेंजेंअत्यंतसुंदरदिसे॥तेंतें कृष्णाचेनिलेशें॥डाळियातेणेंलाविलेंपिसें॥जाहलीमोरविसेंहरिआंगीं॥७०॥सौंदर्याचाअ भिमान॥मदनाआंगींसंपूर्ण॥तेणेंदेखोनियाश्रीकृष्ण॥स्वदेहासीवीटला॥७१॥मदनेंकृ ष्णदेखिलासांग॥आंगजाळूनजालाअनंग॥पोटायेऊनियांचांग॥उत्तमांगपावला॥७२॥ बरवेपणेंमानमोठी॥हेंहोतेंलक्ष्मीचेपोटीं॥कृष्णदेखोनियांदृष्टी॥तेहीउफराटीलाजली॥ ७३॥रूपाभाळोनियांकैसी॥रमाजाहलीपरभणिसी॥लक्ष्मीनांवडेंदासी॥जालीदासी पायांची॥७४॥कृष्णदेखिलाजियेदृष्टीं॥तेपरतोनिमागुतीउठी॥अधिकाधिकघालीमिठी

॥होयसलीनहरिरूपीं॥ ७५॥ कृष्णापाहावयाच्यालोभा॥ नयनींनयनासीनिघती जेभा॥
श्रवणींश्रवणासींवल्लभा॥ अभिनवशोभाकृष्णाची॥ ७६॥ कृष्णरसजेसेवित॥ नयाचीफी
केंहोयअमृत॥ अमरअमृतातेंसेवीत॥ तेहीचरफडितहरिरसा॥ ७७॥ श्रियावरस्वामिता
अमरेंद्र॥ कृष्णाइंद्राचाहीइंद्र॥ सयोगावतीइंद्रचंद्र॥ कृष्णनरेंद्रअसर्इ॥ ७८॥ असुरसुरउत्था
पिती॥ तेगान्हाणेहरीसीदेती॥ इंद्रचंद्रप्रजापती॥ तेहीचरफडितीहरिपदा॥ ७९॥ तेंत्रलोक्यउठे
कृष्णानाथ॥ कंसकेशीघातकरीघात॥ देवांनिजपदींस्थापित॥ अमरनाथश्रीकृष्ण॥ ८०॥
कृष्णऐसात्रिशुद्धी॥ उदारनदेखोंस्वात्मबुद्धी॥ सेवकाबैसवीनिजपदीं॥ अक्षयसिद्धीदेऊनि
यां॥ ८१॥ जेनेदीदेवकीयशोदेसीं॥ तेगतीदीधलीपूतनेसी॥ समानदेणेंअरिमित्रांसी॥ उदा
रतेसीकायवाणूं॥ ८२॥ निजपदतेंश्रीकृष्णनाथ॥ भक्तासींआपणदेत॥ आपणहोयभक्तां
कित॥ राहेतिष्ठतनयापासीं॥ ८३॥ भक्तआज्ञामानीमोठी॥ सिंव्हसूकरहोयजगजेठी॥ प्र
गटलाकोरडिकाष्ठीं॥ स्वनासाठींभक्तांच्या॥ ८४॥ ऐसाधीरवीरउदारसुंदर॥ गुणागुणीगुण
गंभीर॥ पृथ्वीवरीयेकयदुवीर॥ दुजानाहींसर्वथा॥ ८५॥ कृष्णाचरणींचाआराग॥ पाहतां

विसरे क्रियाकर्म॥समाधीसीतेथेंविश्राम॥मनोरमहरिपदीं॥८६॥कृष्णस्वरूपाचीप्राप्ती॥
भीमकीसादरश्रवणार्थी॥हृदयींआविर्भवलीमूर्ती॥बाह्यस्फूर्तीमावळली॥८७॥अंगजा
हलेंरोमांचित॥कंठींबाष्पयेदाटत॥शरीरचळचळांकांपत॥पडेमूर्छितधरणीये॥८८॥येक
ह्मणतीधराधरा॥येकपालवेंघालितीवारा॥येकह्मणतीहेसुंदरा॥कृष्णाकीर्तनेंझडपिली॥
८९॥भक्तीपासींभावनाजाये॥तेसीधाविन्नलीधाये॥ह्मणीदृष्टीलागेलमाये॥ह्मणोनकडि
येघेतली॥९०॥रायासींकळलेंहेंचिन्ह॥ईसजाहलेंकृष्णश्रवण॥तेथेंवेधलेंअसेमन॥कृ
ष्णार्पणहेकरावी॥९१॥मनींधरलीहाचभावो॥अंतःपुराआलाराव॥रुक्मिणीसींकृष्णना
हो॥राणियेरावोपुसतसे॥९२॥मगबोलिलीशुद्धमती॥हेंचिहोतेंमाझियेचित्ती॥कन्याअ
र्पावीश्रीपती॥पुण्यजगतींनसमाये॥९३॥वरमानलाआत्यासीं॥कन्यादानश्रीकृष्णासीं
॥नरींचसार्थकनाजन्मासीं॥दोहींपक्षांसिंउद्धार॥९४॥विकल्परुक्मियाकृष्णाद्वेषी॥वचनन
मानेचित्यासीं॥कायह्मणेवडिलांसी॥गोवळियासीसोयरिक॥९५॥कृष्णाअगुणाचाअरू
प॥कन्यासुगुणआनेसुरूप॥दोहींसीपटेनाचाविकल्प॥शून्यसंकल्पसोयरिक॥९६॥रुक्मि

याकृष्णा निंदा करित॥वागदेवतास्तुतीवदत॥निंदेसींवागेश्वरीभीत॥पापअद्भुतनिंदेचें॥८७
॥येकाजनार्दनींविनवित॥निंदमाजीस्तुतीहोत॥श्रोतींतेथेंठेउनीचित्त॥कथानिश्चितपरि
सावी॥८८॥इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंधहरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्व
यंवरे प्रथमः प्रसंगः १



श्रीगणेशायनमः॥ कृष्णासींशरीरसंबंधु॥हातंवबोलचिअबद्धु॥वडीलपणेंघेतलाछंदू॥बुद्धिसंदूष्मातारा॥१॥ कृष्णसोयरीकनयेकामा॥हेंकायकळलेंनाहींतुह्मा॥सखा मारिलाअहंमामा॥तोकायआह्माधडहोईल॥२॥येकह्मणतीनंदाचा॥येकह्मणती वसुदेवाचा॥ठावनाहींबापाचा॥अकुळीसाचाश्रीकृष्ण॥३॥मुळींचनाहींजन्मपत्र॥ कवणजाणेकुळगोत्र॥कृष्णानव्हेजीस्वतंत्र॥भक्तपरत्रसदांचा॥४॥ कृष्णाकृष्णपणेंब हुकाळा॥गोगोरक्षकगोवळा॥तोतंवमनुष्यपणावेगळा॥नावरूपत्यानाहीं॥५॥ कर्म पाहतांपरद्वारी॥गोगोरसाचीकरीचोरी॥धरितांनधरवेनिर्धारी॥चोरटाहरीचित्ताचा॥ ६॥गाईपाठींधांवतां॥पळोंशिकलातोतत्वतां॥काळयवनापुढेंपळतां॥जाहलाउस्थिता मुचकुंद॥७॥कृष्णावीरनव्हेगाढा॥पळालाजरासंधापुढां॥भेणेंसमुद्राचियाआगडा॥ माजीदुर्गवसविलें॥८॥केशियामारिलातट्टू॥बैलमारिलाअरिष्टू॥इतुकियासाठींवीरधा टू॥केंदिसुभद्रह्मणावा॥९॥मारिलेवत्सासुरवासरू॥बकासुरतेंपांखरूं॥किरूंमारिलेंअ घासुरू॥इतुकेंनिर्वारूकेंविहाय॥१०॥कृष्णासींउघडनाहीं॥वर्त्तणें॥सदासंसारींउपणें॥त्या

चीमीजाणेविंदाणें॥रुपतीम्थानेंतींग्का॥११॥चटेवैकुंठीचेपाहाडीं॥क्षीरसागरींदेतसेद
डी॥शेषाचियेफणेवुडी॥मिषेनिद्रेचेनिराहे॥१२॥विघ्नदेखोनियांथोर॥होयमत्स्यकीसू
कर॥नानरीपाठाकरोनिनिबर॥रूपधरीकमठाचें॥१३॥दैत्यदेखोनियांभारी॥खांबामा
जीगुरगुरी॥बकेंकादिलियाबाहेरी॥नरनासिंहहोउनीठेला॥१४॥दैत्यदेखोनियांसबळ॥
जाहलाभिकारीकेवळ॥बळीनेंकेलाद्वारपाळ॥गळाबांधोनिद्वारासी॥१५॥सर्वे॥नरकुज़ट
पणमांडिलें॥रूपआणीकचिमांडिलें॥दैत्यफलकटकादिलें॥मजूरजाहलेमारीचे॥१६॥
राखवतांइंद्राचीगाय॥दैत्यमारिलेहोमाय॥रडेयेमाययेमाय॥सांगोकायतयाचें॥१७॥थो
रमांडलेंसाकडें॥नैंमेळविलीमाकडें॥आनांचिपाहारीकडें॥गोवळियापुढेंनाचतसे॥१८॥
कृष्णाचीआणीककाहणी॥नोस्त्रीजाहलामोहिनी॥सुराअसुराठकउनी॥महादेवमोहि
ला॥१९॥शोखीजाहलाह्माळसा॥वासुकेलात्यानिवासा॥त्याचेनिधर्मेराहूकेस॥रविचंद्रा
सीलागला॥२०॥कृष्णासीनाहींरूपगुण॥नदेखोंयेकदेशींस्थान॥तयाशीवैचेसिंहासन॥
वृत्तिशून्यवर्त्ततसे॥२१॥कृष्णासींनाहींदेहाभिमान॥नेणेमानापमान॥तयाचेगाठींकेंचें

धन॥भाजीचेंपानखातसे॥२२॥कृष्णाचाभावयेकं॥नव्हेस्त्रीनानपुंसक॥पाहतांनिश्च-
योयेक॥नव्हेनिष्टंकनिर्धारें॥२३॥जयासींमायादोनपाहीं॥दोघीवर्ततीदेहींठायीं॥येक
देहीयेकविदेही॥देवकीहीयशोदा॥२४॥एकीसबोधउपजविती॥दुजीवाढवीविषयप्रीती
॥दोघीसांडूनतळमळती॥धर्मापतीधाविन्नला॥२५॥उच्छिष्टकादीधर्माघरीं॥ब्राह्मणा
चीभीडथोरी॥लातहाणितलीउरावरी॥तेंपदमिरवीनिलाजिरा॥२६॥तयाकृष्णासीसोय
रीककरणें॥तेंदेहआह्माविटंबिणें॥सदासंसारीलपणें॥लाजिरवाणेंलोकांत॥२७॥तया
सींद्यावेंजीभावंड॥तेंआमुचेंकाळेंतोंड॥याबोलासीह्मणाल्पाखंड॥तरीज्ञानेंउदंडतुह्मा
पासीं॥२८॥कृष्णअतीतचहूंवाचा॥तेथेंवाग्निश्चयोघडेकैंचा॥शब्दनिश्चयोनव्हेसत्याचा॥स
त्यवाचाहेमाझी॥२९॥बोलाभाकेजोसांपडे॥तयासींवाग्निश्चयोघडे॥इतंवअचपेंचिकुडें
॥जाणतवेडेकांहोता॥३०॥कुळकर्माचाअंतू॥आपणासकटसकळांचाघातू॥करणेंअसे
ळजीवांनू॥तरीकृष्णानाशूवरावा॥३१॥जेसेंनिजुतत्वनिर्मळ॥तैसाराधाराहेनिश्चळ॥कुळा-
भिमानीमीसबळ॥देहसंबंधमीजाणे॥३२॥जन्मकर्मकुळगोत्र॥उंचनीचवर्णविचित्र॥कर्मा

चें जें कर्मतंत्र ॥ जाणता स्वतंत्र मी येकू ॥ ३३ ॥ शरीरसंबंधाचें कारण ॥ घटित आहे न ज आधीन ॥
प्रकृती पुरुषा पाणीग्रहण ॥ माझें निज ॥ होत नसे ॥ ३४ ॥ वचन एका पळक ॥ चैद्यदेशींचा भूपाळ
॥ महा अभिमानी शिशुपाळ ॥ सोयरा केवळ नेणत्या ॥ ३५ ॥ शरीरसंबंधाचें घटित ॥ तयासी
च आहे निश्चित ॥ तुह्मी बैसले तिपंडित ॥ उचितानुचित विचारा ॥ ३६ ॥ कर्मकांडींचे वेदपाठ
क ॥ बोलाउनी ज्योतिषी गणक ॥ वाग्निश्चयाचे वाजाळिक ॥ शास्त्रें शाब्दिक सोडेल ॥ ३७ ॥
मेळा पांचा पंचकाचा ॥ शब्दनिश्चयो नव्हे साचा ॥ साभिमानें गर्जे वाचा ॥ सोयरा आमुचा शि
शुपाळ ॥ ३८ ॥ रुक्मिणी कायामनें वाचा ॥ निश्चय केला श्रीकृष्णाचा ॥ बाहेर निश्चय शब्दाचा
॥ शिशुपाळेसीं रुक्मिया ॥ ३९ ॥ लग्नपत्रिका पाहतां डोळां ॥ येकनिष्ठ शिशुपाळा ॥ कृष्णाने
ईल भीमकबाळा ॥ तयासी अवकळा वरील ॥ ४० ॥ वर शिशुपाळ येकतां ॥ दचकली राजदुहिता
॥ जेसी सिद्धा सिद्धिलाभ होतां ॥ उठी अवचिता अंतराय ॥ ४१ ॥ कवण उपासू गे देवता ॥ कवणक
वणा जावें तीर्था ॥ कवण नवस नवसूं आतां ॥ कृष्णनाथप्राप्तीसी ॥ ४२ ॥ जेसा तुंदी आड का
मक्रोधू ॥ कां विवेकि आड गर्वमदू ॥ स्वधर्मा आड आळससिंधू ॥ तैसा बंधू रुक्मिया ॥ ४३ ॥ जे

सासविवेकवैरागी ॥ विघ्नें जिणोनि जायवेगीं ॥ तैसा प्रयत्न कृष्णालागीं ॥ करीन स्वांगीं मी देखा ॥ ४४ ॥ कृष्णप्राप्तीचा विचारु ॥ तेथें करूं न ये दुजियाचा संचारु ॥ रत्नी कराबी तदाकारु ॥ धैर्य धरूं आपुलेनी ॥ ४५ ॥ गुज सांगों मायेपासीं ॥ परी साध्य न व्हेति येसीं ॥ रडों निघेल मोहेरीं ॥ मिठी लोभे सीं घालुनी ॥ ४६ ॥ माझिये आशे नियासाजणी ॥ दीन तृष्णेच्या ब्राह्मणीं ॥ मिळतील सद्यासना सुवासिणी ॥ मज वेढुनी घेतिल ॥ ४७ ॥ तेणें होईल थोर शब्दू ॥ ऐकेल अभिमानिया बंधू ॥ कृष्ण-प्राप्तीसी अवरोधू ॥ सबळ क्रोधू उपजेल ॥ ४८ ॥ ऐसें विचारूनि जाण ॥ निजभावाचा ब्राह्मण ॥ आपण पाचारिला सज्ञान ॥ अतिगहन्न विवेकी ॥ ४९ ॥ कृष्णप्राप्तीचा सद्भाव ॥ यालागीं नांवें तो सुदेवो ॥ कृष्णप्राप्तीसीं धाडिला पाहा हो ॥ निजपत्रिका देउनी ॥ ५० ॥ सा . श्लोकांची व्युत्पत्ती ॥ उपाय भाव आनि कीर्ती ॥ विवेकनिश्चयो निजभक्ती ॥ कृष्णासीं विनंती पाठविली ॥ ५१ ॥ येक . नादें मी-मन ॥ श्रोतीं द्यावें सावधान ॥ प्रेमपत्रिकेचें लेखन ॥ अनुसंधान भीमकीचें ॥ ५२ ॥ इति श्री . भागवते महापुराणे दशमस्कंधे हरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे द्वितीयप्रकरणं समाप्तः



श्रीगणेशायनमः॥आपुलें आर्त्तिचें अंजन॥शुद्धसत्वाचें पत्रजाण॥बुद्धिबोधें केलें लेख
न॥वर्णाक्षरीं अक्षर॥१॥मनोवेगाचा पैं वारू॥त्यावरी बैसविला द्विजवरू॥कृष्णापासीं जी
सत्वरू॥समूळमूळ पाठविला॥२॥माझें पूर्वपुण्य तूं द्विजवरू॥कृष्णापासीं सांभजतूं गुरू॥
ह्मणऊनि केला नमस्कारू॥वेगीं यदुवीरू आणावा॥३॥स्वामी चरणीं ठेविला माथा॥द्वार
केसी जावें जी तत्वतां॥प्राण वांचवी हो आतां॥वेगीं कृष्णनाथ आणावें॥४॥द्विजपाव-
ला द्वारका॥वैकुंठ कैलासाहूनि अधिका॥जेथें निवास जगन्नायका॥विश्वव्यापका श्रीकृ
ष्णा॥५॥द्वारकाबाह्यप्रदेशीं॥आराम रम्य जीजीव शिवासी॥वसंत निववी सदा सुमनेसीं
॥संताप कोण्हासीं असेना॥६॥प्रेमें विकासलें कमळ शुद्ध॥रुंजी करीती कृष्णषट्पद॥गेंको
नि गंधर्व जाले स्तब्ध॥सामवेद मौनावे॥७॥प्रबोध पारवे घुमघुमिती॥तेणें व्योश्वरीचमके
चित्तीं॥विस्मित जाहला बृहस्पती॥आश्चर्य मानिती सुरवर॥८॥डोलती द्राक्षांचे पैं घड॥मु
ख्यपरिपक्वें अतिगोड॥सकळ कामानें पुरें कोड॥गोडही गोड ने गोडी॥९॥कोकिळा कृष्णव
र्णकूंजनीं॥शब्द निःशब्द मधुरस्वनीं॥तेणें सनकादिक सुरवदावती॥प्रजापती तटस्थ॥१०॥म

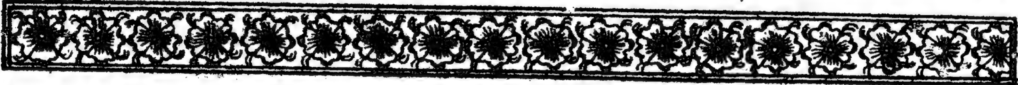
पूरआनंदेंनाचत॥अप्सरानृत्यतेणेतटस्थ॥तांडवविसरलेउमाकांत॥अतिअद्भुतहरिली
ळा॥११॥शुद्धहंसद्वारकावासी॥मुक्तमोतियेंचाराल्यांसी॥नेदेखोनियांपरमहंसी॥निज
मानसीलाळघोटी॥१२॥शुकपिंगळेअनुवादत॥तेणेंवेदांतदचकत॥अतिगुह्याचेंगुह्या
र्थ॥पक्षीबोलतद्वारकेचे॥१३॥इतरनगराचीउभवणी॥तिहींखणावरीपांचखणी॥त्या
हीमाजीअतिदुखणी॥द्वारकापडपणीतेनाहीं॥१४॥द्वारकापाटतांवाडेकोटें॥किंजूपणेंकूनि-
घातलेसडे॥मुक्तपताकाचहुंकडे॥मशाकत्यापुढेंसत्यलोक॥१५॥द्वारकेचीनवलपरी॥
चिंतामणीचीचिंताहरी॥कल्पतरूचीकल्पनावारी॥परिसाचिनिवारीजडत्वकाठिन॥
१६॥दशेचेंदैन्यदवडी॥अमृताचीसालकाढी॥स्वानंदाचीउभवीगुढी॥नांदेटघडीद्वारका॥
१७॥द्वारकेमाजीशुद्धकेणें॥दोंअक्षरांचेंखरेंनाणें॥जैसेंघेणेंतैसेंदेणें॥कोण्हासीउणेंअसे
ना॥१८॥वैकुंठींनियावैभवासी॥कृष्णेंआणिलेंद्वारकेसी॥देखतांठकपडलेंद्विजासी॥तेद्वा
रकाकैसीवर्णावी॥१९॥द्विजासीसत्वरतामोठी॥नगरनपाहवेचिदृष्टी॥भीनरीपानलाउठा
उठी॥जेथेंजगजेठीश्रीकृष्ण॥२०॥ह्मणऊनिद्वारकावर्णन॥राहवयांहेंचिकारण॥द्विजेंद

खिलाश्री कृष्ण॥ विस्मितमन तयाचें॥ २१॥ हेमसिंहासनीं आदिमूर्ती॥ बैसला असे सहजस्थि
ती॥ द्विजासी देखोनि श्रीपती॥ भावचित्तीं जाणीतला॥ २२॥ याचिया आगमनविधी॥ थोर
होईल कार्यसिद्धी॥ फावली येकांताची संधी॥ होय सद्बुद्धि ब्राह्मण॥ २३॥ सिंहासनाखाल
तीउडी॥ घालूनि दोन्ही करजोडी॥ नमन साष्टांग परवडी॥ पूजी आवडी द्विजातें॥ २४॥ अम
रकरिती कृष्णपूजा॥ तैसिया परी पूजी द्विजा॥ ब्राह्मणदेव कृष्णराजा॥ ब्राह्मणपूज्य तो जाणे
॥ २५॥ ब्राह्मणासी मंगलस्नान॥ देऊनि पीतांबर सुमन चंदन॥ सन्निध बैसोनी आपण॥ दि
धलें भोजन यथारुची॥ २६॥ शय्या घालूनि येकांती॥ अरकसुमनाची निगुती॥ विडिया दे
ऊनि श्रीपती॥ शयन करविती द्विजातें॥ २७॥ कृष्ण बैसोनि निज शेजारी॥ ब्राह्मणाचे चरण चु
री॥ येरू म्हणे गा श्रीहरी॥ करीं धरी कृष्णातें॥ २८॥ ऐके स्वामी देवाधिदेवा॥ आह्मी करावी
तुझी सेवा॥ तूं पूजिनोसी भूदेवा॥ ब्राह्मणदेवा म्हणउनियां॥ २९॥ निजात्मभावें उचितें॥
हृदयीं साहिलें लातेतें॥ ते हि नव्हे चिआमुतें॥ विपरीतार्थ फळलासे॥ ३०॥ तूं द्विजपूजें पूज्य
जाहलों॥ तेणें गर्वासीच दिम्नलों॥ कृष्णसेवेसी नाडलों॥ थोरवा डलों अभिमानें॥ ३१॥ तूं य

ह्मपुरुषनारायण॥तुजयाज्ञिकनदेतीअन्न॥तथागेलेंत्यांचेंहवन॥कर्मरपणकर्मोचें॥३२
॥सर्वभूतींभगवद्भावो॥तुपजेतंवनभेटेदेवो॥तैसामीब्राह्मणनदेपाहाहो॥जाणदांभावो-
हृदयींचा॥३३॥कृष्णेंपुसिलेंस्वागत॥वृत्तीआहेकींनिश्चित॥निजींचिंताज्यावर्त्तन॥तेदु
श्चितसर्वदा॥३४॥जयाचीचिंतानिवर्त्तली॥तयाचीवृत्तीसुचित्तजाहली॥त्यासीनस्वक
र्मेफळलीं॥निजात्मफळाचेनिफळें॥३५॥असोनिइंद्राचीसंपत्ती॥तृप्तीनाहींज्याचेंचि
त्तीं॥तेअतिशयदुःखीहोती॥विटंबिजेतीसंसारीं॥३६॥असोनियांअकिंचन॥जयाची
वृत्तीसमाधान॥तेणेंआजिमातेंजिंतिलेंजाण॥बंदीजनमीतयाचा॥३७॥सर्वभूतींभगव
द्भावो॥त्यावरीस्वधर्मनिष्ठभूदेवो॥त्याचियापाउलापाउलींपाहाहो॥मीसर्वांगेंओडवीं॥
३८॥ऐसियेनिष्ठेचेजेब्राह्मण॥तेमजसदापूज्यजाण॥त्याचेनमस्कारींमीचरण॥वारंवार
मस्तकीं॥३९॥कृष्णादर्शनेंसमाधान॥ब्राह्मणासींपडिलेंमौन॥विसरलाकार्याचेंआठव
ण॥जाणोनिप्रश्नहरिकरी॥४०॥कोठोनियेणेंजाहलेंस्वामी॥कवणग्रामकवणभूमी॥तु
मच्चेदेशींचादेशस्वामी॥प्रजास्वधर्मीपाळीकीं॥४१॥दुर्गममार्गअतिसंकटी॥क्रमूनिआ

लेतिआमुचेभेटी॥कवणइच्छाआहेपोटीं॥तेंगुह्यगोष्टीसांगावी॥४२॥आह्मीकेवळब्राह्मणभक्त॥आज्ञाकरणेंहेंउचित॥कायअपेक्षितनतुमचेंचित्त॥तेंनिश्चितमीकरीन॥४३॥कवणकार्याचियेविधी॥तुह्मीआलेतिकृपानिधी॥तेंजाहलीकार्यसिद्धी॥जाणत्रिशुद्धीसर्वथा॥४४॥ऐकोनिकृष्णामुखींचीगोष्टी॥द्विजेंबांधिलीशकुनगांठी॥हर्षेंवोसंडलापोटीं॥आनंदसृष्टींनसमाये॥४५॥वेदर्भदेशींराजाभीमक॥जेसावैराग्यमाजीविवेक॥भागवतधर्मीअतिधार्मिक॥शुद्धसात्विकसत्वाचा॥४६॥त्याचाकन्याजीचिद्रूल॥लावण्यगुणेंगुणनिधान॥सकळभूषणांचेंभूषण॥तेमंडणतिहींलोकीं॥४७॥उदारधीरगुणगंभीर॥सज्ञानज्ञानेंअतिचतुर॥तुझेठायींअतितत्पर॥रत्नभावेंविनटली॥४८॥पित्यानेंतुह्मासींदीधलीवधू॥ऐकोनिहासिन्नलागोविंदू॥हरिखेनसंभाळीस्वानंदू॥द्विजासीस्नेहदीधलें॥४९॥जेंहोतेंकृष्णाचेपोटीं॥तेंचिद्विजेंसांगीतलीगोष्टी॥जिवींजिवापडलीमिठी॥पाठीथापटीद्विजाची॥५०॥आणीकयेकअसेसंवादू॥तिचाज्येष्ठबंधुविरोधू॥तेणेंशिशुपाळादीधलाशब्दू॥लग्नपरवांधरिलेंसे॥५१॥येचिविषयींयदुनायका॥आहे

भीमकोचीपत्रिका॥तेवाचूनियांसविवेका॥कार्यसिद्धीकरावी॥५२॥मगकुंदिलीपत्रिका
कुंकुममंडितसुरेखा॥धीरूनधरवेपिहरिखा॥आवडीदेखाचुंबिली॥५३॥पत्रिकादेखो
निकृष्णानाथ॥श्रवणार्थीआर्तभूत॥येकाजनार्दनाविनवित॥पत्रिकार्थपरिसावा॥५४
॥इतिश्रीमद्भागवते॥महापुराणेदशमस्कंधहरिवंशासंहितासंमते॥रुक्मिणीस्वयंवरे॥
तृतीयःप्रसंगः३ समाप्तः



श्रीगणेशायनमः॥ ओंनमोजीयदुवीरा॥ तूंनिर्विकारनोवरा॥ मजन्यावेंजानिजमंदिरा
॥ क्रोधादिअसुरादमूनियां॥ १॥ मजवडीलमाझाबंधू॥ जेणेतुजसींविन्मुखबोधू॥ ज्या
चेनिनीचासीसमंधू॥ नमस्कारवधूलांकरावा॥ २॥ ऐकाभीमकीचीव्युत्पत्ती॥ पत्रिकालिहि
लीचोथेभक्ती॥ वाचितांचिभक्तपती॥ सहजस्थितीधाविन्नला॥ ३॥ श्लोक॥ ॥ ष
रुक्मिण्युवा॥ ष

॥ श्रुत्वागुणान्भुवनसुंदरश्रृण्वतांतेनिर्विश्यकर्णविवरैर्हरतोंगतापं॥

॥ रूपंदृशांदृशिमतामखिलार्थलाभंत्वय्यच्युताविशतिचित्तमपत्रपंमे॥ १॥

॥ टीका॥ ऐकेत्रैलोक्यसुंदरा॥ सकळसौंदर्यवैरागरा॥ तुझेनिसौंदर्येसुरनरा॥ सुंदरत्वकें
विवर्णू॥ ४॥ तुझीसुधाकारकीर्ती॥ श्रवणेंश्रवणप्रकाशती॥ त्रिविधतापअस्तपावती॥
जेंविगभस्तीखद्योता॥ ५॥ ऐशियाचीस्वरूपप्रामी॥ चारीमुक्तीदासीहोती॥ सकळस्वार्थ
पायांलागती॥ जेंदेखसीत्यांनिजलाभ॥ ६॥ क्षयनाहींगानिश्चित॥ यालागिंनावेंअच्यु
त॥ तुझियाठायींनिर्लज्जचित्त॥ अनिसुरतकृष्णासुखा॥ ७॥ ॥ श्लोक॥ ॥

॥कात्वामुकुंदमहतीकुलशीलरूप विद्यावयोद्रविणधामभिरात्मतुल्यं॥

॥धीरापतिकुलवतीनवृणीतकन्या कालेनृसिंहनरलोकमनोभिरामं॥७॥

॥टीका॥मनविश्रांतीचानिजबोधू॥ह्मणऊनिनावेंतूमुकुंदू॥सकळसुखाचाआनंदकंदू॥तुजकोणवधूवरीना॥८॥कुळशीळसधनरूप॥ विद्यावय साअतिस्वरूप॥शांतिकांतितेजअमुप॥करितीनपतुजलागीं॥९॥ऐसीलावण्यगुणसंपत्ती॥धीरावतीआपिस्तती॥त्याहीतुजसमाननपवती॥तेथेंमीकितीवराक॥१०॥ऐकेनरवीरपंचानना॥प्राप्तकाळींपाणिग्रहणा॥तुजकोणवरीनाअंगना॥मनमोहनाश्रीकृष्णा॥११॥ह्मणसीसोयराअतिकाळा॥कांबोलावित्येसीविवाहमेळा॥तरींपाणिग्रहणजीशिशुपाळा॥तोकाळांतकाळमजलागीं॥१२॥तेकाळीत्वांनुपेक्षावें॥हेंचिमागेजिवेंभावें॥मजदीनातेंउद्धरावें॥धांवेंयाचेलग्नासीं॥१३॥ ॥श्लोक॥

॥तन्मेभवान्खलुवृतःपतिरंगजायामात्मार्पितश्चभवतोत्रविभोविधेहि॥

॥मावीरभागमभिमर्शतुचैद्यआराद्गोमायुवन्मृगपतेर्बलिमंबुजाक्ष॥ ८॥

॥टीका॥मनेंवाचाआणिकाया॥निर्धारेंसीतुझीजाया॥मीजाहलेंअसेंयदुराया॥विवाहविधियालांकीजे॥१४॥तूंतंवपरागापरुती॥नावडेस्त्रियांचीसंगती॥उपेक्षिसीमाझीविनंती॥तुजथोरअपकीर्त्तीहोईल॥१५॥मीतंवतुझेंअर्धांग॥कैंचिशिशुपाळाशिवेमाझेंआंग॥तूंशिरावरीअसतांश्रीरंग॥मीवीरविभागयदुवीरा॥१६॥कृष्णाकेसरीचीसपत्नी॥चैद्यजंबुकजैंगानेनती॥कमळनयनाकरुगाळापती॥थोरअपकीर्त्तीहोईल॥१७॥ ॥

॥श्लोक॥

॥पूर्तेष्टदत्तनियम॥व्रतदेवविप्र गुर्वर्चनादिभिरलंभगवान्परेशः॥

॥आराधितोयदिगदाग्रजएत्यपाणिं गृण्हातुमेनदमघोषसुतादयोन्ये॥४॥

॥टीका॥तरींचसाधेलहेंलग्न॥जगीम्याकेलेंअसेलभगवद्भजन॥व्रत्यभावेंब्राह्मणपूजन॥देवदार्चनहरीचें॥१८॥इष्टजेंकाययागादिक॥पूर्तवापिकूपआरामदेख॥गोभूरत्नदानादिक॥त्याहुनीअधिकअन्नदान॥१९॥व्रतजेंकाएकादशी॥पूजाविधीजागरणेंसी॥ब्राह्मणभोजनद्वादशीसी॥भगवंताशीवल्लभ॥२०॥सकळधर्मांचापैंधर्म॥गुरुलोकिंपरब्रह्म॥

ऐसा केला असेल नेम॥ पुरुषोत्तम तरी पावे॥२१॥ व्रत तप यज्ञ दान॥ त्याहूनि अधिक हरीचें ध्यान॥ निमिषा माजी समाधान॥ अमनामन हे ऊन ठाके॥२२॥ ऐसे निसाधने स. धेला बो धू॥ तरी गद्‍यांचा धाकुटा बंधू॥ वेगी येऊनि गोविंदू॥ पाणिग्रहण मज करावें॥२३॥ परादि-वाचा नाहीं सोरस॥ यालागीं नावें परेशा॥ भीमकी लिखिलें हृषीकेशा॥ तटस्थ होऊनी पैरेल:॥२४॥ मज कृष्णें नेलिया पाठीं॥ मागें शिशुपाळाचिया पाठीं॥ बैसेल अवकळा गोमटी॥ दे घां गांठी येकची॥२५॥ ॥श्लोक॥

॥श्वोभाविनि त्वमजितोद्‌वहने विदर्भान्‌ गुप्तः समेत्य पृतनापतिभिः परीतः॥

॥निर्मथ्य चैद्यमगधेशबलं प्रसह्य मां राक्षसेन विधिनोद्‌वह वीर्यशुल्काम्‌॥५॥

॥टीका॥ पत्रिका पाहवी सावधान॥ विलंब न करावा व्यवधान॥ प्रातःकाळीं आहे लग्न॥ ऐसिये समयीं पावावें॥२६॥ देखोनि लिखिताची नांतडी॥ येकला येऊनि घालिसी उडी॥ दहांमज त्यण सीलकुडी॥ बुद्धि धडफुडी ऐकावी॥२७॥ तुझिया निजबोधाची सेना॥ सत्याव्रतीं पाहोनि नयना॥ स्वानुभवाचे निभारें जाणा॥ सावधान होऊनि त्वां यावें॥२८॥ स्वरूपते चि

थामदगजा ॥ गुढारघालावेजीवोजा ॥ प्राणापानजिणोनिपैंजा ॥ नैसेवारूधाइसणी ॥ २९
॥ जिणोनिजातीमनोरथ ॥ नैसेसंजोगावेरथ ॥ चक्रवाटानळींपर्वत ॥ पीटहोतकर्मीनें ॥
३० ॥ तुझियानिजबोधाचेगाढे ॥ द्वैतजिणोनिजातीवेगाडें ॥ तेचियादवकरूनिपुढें ॥ स
बळबळेसील्यायावें ॥ ३१ ॥ बाह्यदृष्टीजरींतूंयेसी ॥ तरींनर्कपडेललोकांसी ॥ कोनेदि
नांदुजियासीं ॥ गुप्तरूपेंसींप्रगटावें ॥ ३२ ॥ कृष्णासीशिकवित्येशिबुद्दी ॥ ह्मणेलचतुर
तूंअनादी ॥ हृदयशून्यकृष्णाविशुद्दी ॥ वर्त्तणेंबुद्दीमाझेनी ॥ ३३ ॥ प्रबळबळेसींसबळ ॥
कांबोलावित्येशीबरळ ॥ मायामाहेरींनेसबळ ॥ स्थूळास्थूळअरिवर्ग ॥ ३४ ॥ सखाजि
वलगबंधूसबळ ॥ मागधअष्टधाप्रबळ ॥ मथोनिवैयादिसळ ॥ मजकेवळपरणावें ॥
३५ ॥ ह्मणसीलढालगजामोठी ॥ गोडबोलाचीप्रकृतीखोटी ॥ येवढीकांसोसूंआटाआ
टी ॥ ह्मणोनिगोष्टीनुपेक्षावी ॥ ३६ ॥ दूतंवअग्निकगाधडफुडा ॥ तुझीनेनावेबार्दावभेडा
॥ मजपरणावयाआळसदवडा ॥ होईगाढावीरवृत्ती ॥ ३७ ॥ ह्मणसीलयुद्दमांडेलकडाडी
॥ मीउठनकाढाकाढी ॥ नाहींलौकिकपरवडी ॥ कैंचीघडीघडवटे ॥ ३८ ॥ कैंचाअंतःपटजा

या॥कवणम्हणेलसावधान॥मीतूंपणानाहींव्यवधान॥म्हणशीललग्नकैसेंतरी॥३९॥
ऐसेंनिलग्नलागलियापुढा॥रणींनाचेलरणधेंडा॥ओवाळणीबाणप्रचंडा॥एकमेकांवरसडती
ल॥४०॥म्हणसीलविधीनेंनव्हेलग्न॥अविधीनेंकरीपाणिग्रहण॥याचिविषयींविधान॥
सावधानपरिसावें॥४१॥विवाहतरीबहुतापरी॥पिशाचगंधर्वआसुरी॥राजेवरितातीस्व
यंवरीं॥पणमहाशूरींभेदुनी॥४२॥पाणिग्रहणब्राम्हणासी॥खड्गलग्नक्षत्रियांसी॥रणीं
जिणोनिमहाशुरासी॥विधीराक्षसीमजपरणी॥४३॥जागृतीसुषुप्तीकाळा॥तुजवांचो
निनदेखेडोळा॥ग्लानिलिहितांवेळोवेळा॥उबगगोपाळानमानावा॥४४॥आतांऐकेंए
कबोल॥तुझेंवीर्यमाझेंमोल॥अम्हेंवचूनियेकवेळ॥दासीकेवळमजकरी॥४५॥ ॥
॥श्लोक॥

॥अंतःपुरांतरचरीमनिहत्यबंधूं स्त्वामुद्वहेकथमितिप्रवदाम्युपायं॥

॥पूर्वेद्युरस्तिमहतीकुलदेवियात्रा यस्यांबहिर्नववधूर्गिरिजामुपेयात्॥६॥

॥टीका॥म्हणसीअंतःपुरामाजीतूंवधू॥काढितांआडवेयेतीलबंधू॥त्यांचामरणकरितां

वधू॥दुःखसंमंधूहोईल॥४६॥याचिविषयींजीउपाया॥ऐकेसांगेनयादवराया॥वेगीं
याकेंअंबालया॥यात्रासमयाठाकुनी॥४७॥कुळीचाकुळधर्मभीमकराया॥नगराबा
हेरअंबालया॥नववधून्यावीपूजावया॥जगदंबेसियकुळधर्म॥४८॥नेचिरोधींजीका
रण॥परस्परेंहेचिखुण॥तथेंराहोनिसावधान॥ओंपुण्यःकरावें॥४९॥ ॥श्लोक॥

॥यस्यांघ्रिपंकजरजःस्नपनंमहांतो वाञ्छंत्युमापतिरिवात्मतमोपहत्यै॥

॥यर्ह्यंबुजाक्षनलभेयभवत्प्रसादं जह्यामसून्व्रतकृशान्शतजन्मभिःस्यां॥७

॥टीका॥ह्मणसीऐश्वर्येंथोरइंद्र॥रूपेंमदनकांचंद्र॥हेसांडोनिआग्रहथोर॥माझाचि
कांकरित्येसी॥५०॥ऐसेंनह्मणावेंसर्वेश्वरा॥कवणजाणेतोविचारा॥केवळनव्हेसितूं
नोवरा॥जन्मोद्धारामजलागीं॥५१॥तुझियाचरणींचीमाती॥ब्रह्मादिदेवान्ह्मासी
॥आंगेंयेउनिउमापती॥स्नानवांच्छितींपदरजीं॥५२॥महादेवतमोगुण॥त्याचमासी
उपशमन॥तुझियेचरणींचेंरजजाण॥लागलेंध्यानशिवासी॥५३॥चरणजालागींले
वक॥ब्रह्माजाह्लापोटींचेंबाळ॥तोहीनपवेचरणकमळ॥नाभिकमळींस्थापिला॥५४

॥त्या विलासें जो गोपाळा॥ चरणरजा आला गोकुळा॥ तुवां ठकायला त्याही वेळा॥ वत्सें गोवळा नालासी॥५५॥ हें जाणोनि सदाशिवें॥ ध्यान मांडिलें जिवें भावें॥ ऐशिया वीसा सीमी पावें॥ तैं थोरदैवें देवाची॥५६॥ योगयागतपेंतपती॥ तरी नव्हे तुझी प्राप्ती॥ भीतंव धीट मोठी चित्तीं॥ आहे वांछित अर्धांग॥५७॥ पत्रिका वाचितां विदेख॥ तुवां यावें आवश्यक॥ मज परणून न देसी सुख॥ तरी दरम दुःख होईल॥५८॥ तुझी कृपा नव्हे ना कुडी॥ कवण जिणी याची आवडी॥ देहह्याडा चि हे बेडी॥ कोण कोरडी ओढील॥५९॥ कृपा न करवे लयेथें॥ तरी मारुनी जाय आपुले हातें॥ मग परलोकीं तरी तुतें॥ सावकाश भोगीन॥६०॥ ऐसें घडवितां जरी न घडे॥ तरी देह करीन मी कोरडें॥ व्रतें तपें अवघडें॥ तुज उद्देशें करीन॥६१॥ प्राण सांडीन सर्वथा॥ ह्मणशी काय येईल हाता॥ तरी येका दों पांचा साता॥ जन्मशतां वरीन॥६२॥ पत्रिका वाचितां जिजाण॥ जाणवेल ह्मा हणपण॥ म्यातों वाहिली भसे आण॥ तुजविण अन्य वरीना॥६३॥ ॥श्लोक॥ ब्राह्मण उवाच॥

॥इत्येत गुह्यसंदेश यदुदेव मयाहृता॥ विमृश्य कर्तुं यच्चात्र क्रियतां नांतर नंतरं॥८॥

॥टीका॥ द्विजम्हणेयदुनायका॥सेवेसीनिवेदिलीपत्रिकां॥तेवाचूनिसविवेका॥कार्यसिद्धीकों नकरावी॥६४॥पत्रिकावाचितांचिगोपाळा॥पुढेंभीमकीदेखेडोळा॥बाह्यापसरोनिउतावळा ॥उठेवहिलाआलिंगना॥६५॥भीमकीभावार्थावीकैसी॥चरणलागलीदेवासी॥विरहानळा गेचिग्रेजेसी॥उठीबैसीकरितसे॥६६॥नवलवैदर्भीचाभावो॥रात्रींओसणावेदेवो॥भीमकी सांडूनकोदेहो॥आलोंपहाहोपरणावया॥६७॥जयाहृदयींजैसाभावो॥तयासितैसाभेटेदेवो ॥भीमकीकृष्णामयपहाहो॥कृष्णदेवोतन्मय॥६८॥हृदयींनाहींसत्यभावो॥तंवकैसेनिपावेदे वो॥भीमकीभाग्याचीपाहाहो॥उठिलादेवोसत्वर॥६९॥कृष्णमांगेद्विजाजवळी॥रात्रीचीअ वस्थासकळी॥मगहासोनियांवनमाळी॥दाळियाटाळीपिटील॥७०॥येकाविनवीजनार्दना ॥कृष्णचालिलापाणिग्रहणा॥भक्तवचनाचीअवगणना॥सर्वथाजाणादेवनकरी॥७१॥इति श्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंधहरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे चतुर्थप्रसंगः

१ समाप्तः॥ ५ ॥ ५ ॥ ७ ॥ ५ ॥ ३ ॥ २



श्रीगणेशायनमः॥सन्नद्धकरितादळभारा।यचलागडशारा।मायकलायकागवात्तमानका
घेउनयेईन॥१॥जोदुजियाचीवासपाहे॥त्याचेंकार्यकांहींचनोहें॥यशकैसेनितोल्हाहे॥सा
ह्यपावेसांगातीं॥२॥विकल्परुक्मियामजद्वेषी॥तेणेंनिवारिलेंविवाहासीं॥चिंटबोनित्या-
चीयामुखासीं॥रुक्मिणीसींआणीन॥३॥चैद्यादिकपक्षपाती॥त्यांसींरणींलावीनख्या
ती॥मीतंवकोपलियाश्रीपती॥त्रिजगतींकोणराहे॥४॥जैशाकाष्ठद्वयाच्याअरणी॥मंथू
नकाढिजेजेंविअग्नि॥तेंविअरिवीरांतेंविभांडुनी॥पवित्ररुक्मिणीआणीन॥५॥माझिया
कोपाचीभृगुटी॥रणाआणीनसकळसृष्टी॥त्यामजयुद्धाचीआटाआटी॥लग्नासाठींकेवढी
॥६॥रुक्मिणीचीयालग्नासीं॥कवणदिवसकवणेमासीं॥कवणनक्षत्रद्विजासीं॥मधुसूद
नेंपूसिलें॥७॥सारथीबोलाऊनदारुकासीं॥वेगींसंजोगीरथासी॥जाणेंअसेकौंडिन्यपुरासी
॥दुजियाशींकळोंनेदी॥८॥जैसेचारीपुरुषार्थ॥तैसेवारूवीजुंपिलारथ॥ऐकानावेंसुविख्या
त॥जेथेंकृष्णनाथआरुढ॥९॥शैब्यसुग्रीवबलाहक॥चौथामेघपुष्पनाम॥चारीवारूअनिनेट
क॥सारथीदारुकधुरेसीं॥१०॥अनर्घ्यरत्नींरत्नखचित॥गरुडध्वजीलखलखित॥लोलप-

ताकाडोलत॥रथशोभतअतिशोभा॥११॥शस्त्रास्त्रांचेंसंभार॥रथीं घालूनअपार॥दारुकें
केलानमस्कार॥जोडूनकरराहिला॥१२॥रथींचढलानारायण॥तुरंगींबैसविलाब्राह्मण॥ये
केदिवसींजनार्दन॥कौंडिन्यपुरापातला॥१३॥नगरदेखिलेंश्रीपती॥जैसीमुमुक्षूंचीसंपत्ती
॥तेथेंराजाकौंडिन्यपती॥विधानस्थितीकरीतसे॥१४॥भीमकवश्यजाहलाप्रुत्रासी॥जैसा
विवेकमहामोहासी॥कन्यानेमिलीशिशुपाळासी॥जिवींकृष्णासीहेयाची॥१५॥जराअ
सेलआमुचेंभाग्य॥भीमकीभाग्याचीसभाग्य॥भावेंपावेलश्रीरंग॥येणेंउल्हासेंकरीतसे
॥१६॥नगरशृंगारिलेंकोडें॥घातलेकुंकुमाचेसडे॥तोरणेंपताकाचहूंकडे॥महोत्साहमां-
डिला॥१७॥गंधाक्षताकुसुममाळा॥नगरनागरिकलोकांसकळा॥वस्त्रेंभूषणेंपाहतांडोळा
॥जनलोकाशोभत॥१८॥घावघातलानिशाणीं॥मंगळतुरेंवेदध्वनी॥हळदीलाविलीरुक्मि
णी॥मंगळस्नानकरविलें॥१९॥पीतांबरपरिधान॥लेइलीअलंकारभूषण॥नोवरीचेंदुश्चि
तमन॥कृष्णागमनपाहतसे॥२०॥नांदीश्राद्धादिकविधान॥केलेंब्राह्मणांचेंपूजन॥यथावि
धीब्राह्मणसंतर्पण॥स्वस्तिवाचनविधीचें॥२१॥चहूंवेदींचेब्राह्मण॥घेऊनपुरोहितआपण

॥अथर्वणवेदें केलें हवन॥ ग्रहशांतीदान यथोचित॥ २२॥ सोनें रुपें नाना वस्त्रें॥ रत्नें सहित तिळ पात्रें॥ गोभूदानें विचित्रें॥ द्विजां नृपवरें दीधलीं॥ २३॥ दमघोषयाचि परी॥ महोत्साह आपुलें नगरीं॥ पुत्रविवाहाचा करी॥ द्विजवरीं यथोचित॥ २४॥ वऱ्हाड निघालें बाहेरी॥ मदगज परिवारले भारी॥ सुवर्णरथाचिया हारी॥ वीर अश्वावरी आरूढले॥ २५॥ चालती पायांचे मोगर॥ पातले कौंडिन्यपुरनगर॥ आणीक वऱ्हाडी महावीर॥ चैद्यभारतेंही आले॥ २६॥ रुक्मिणी कृष्णा होती दीधली॥ ते शिशुपाळा देऊं केली॥ ते संधी पाहिजे साधिली॥ ह्मणवोनि आले पक्षपाती॥ २७॥ शाल्व जरासंधासहित॥ वक्रदंत विदूरथ॥ पौंड्रक वीर अर्जुन॥ सैन्यभारेंसीं ते पातले॥ २८॥ वऱ्हाडी मीनले तें कैसे॥ महामोहाचे मेहुडे जैसे॥ स्वयोनसमुदाय निशी वसे॥ वीर तैसे वाटिव॥ २९॥ कृष्णा तरणीचिया किरणीं॥ मावळती हरणांगणीं॥ भीमकी अल्हादें ऊकमळणी॥ कृष्णा दिनमणी देखोनी॥ ३०॥ औरंगधर्व नगरीं चिहुडे॥ तैसे शिशुपाळाचे वीर गाढे॥ वऱ्हाड आलें वाडें कोडें॥ भीमकापुढें सांगीतलें॥ ३१॥ रावसा मोरा गेला त्यांसीं॥ मेळेंसीं मनणू जनासीं॥ सन्मानूनि समस्तांसीं॥ जानवसासी आणिलें॥ ३२॥ रुक्मिणीहरणा राऊ युक्त॥

येकलागे ळाकृष्णनाथ॥यादवसभेसीं आलीमात॥जाहला विस्मितबळिभद्र॥ २३॥काळआ
आहे ताब्राह्मण॥भीमकीचेंपत्रघेउन॥प्रगटनकरीचश्रीकृष्ण॥निवारूं कोण्हीं न्हणे तो॥२४
॥यालागीं गुप्तकेलीमात॥येकलागेलाकृष्णनाथ॥अतुर्बळीहा अनंत॥नाहींभीतकळिका
ळा॥२५॥तोब्राह्मणनव्हे निश्चित॥मूर्तिमंतभीमकीचाभावार्थ॥भावेंनेलाकृष्णनाथ॥दे-
कायेकांयेकला॥२६॥वक्रदंतजरासंध॥शाल्वपौंड्रकउन्मद॥चैद्यमीनले सन्नद्ध॥होइल-
युद्धदारुण॥२७॥कृष्णाकरीलकार्यसिद्धि॥हेंतंवनचुकेत्रिशुद्धी॥ठाकूनजावेंयुद्धसंधीं॥ हे
चिबुद्धीसर्वथा॥२८॥रथकुंजरपाइदळ॥संन्नद्धकराचतुरंगसेना॥घावघातलानिशाणा॥
केलीगर्जनाबळिभद्रें॥२९॥सेनापतीतोसात्विक॥भारीबळरामनेटक॥यादववीरांसींहरि
ख॥अतिसुटंकदळभार॥४०॥सुखसंतोषआणिस्वानंद॥कैवल्यापासींनिजबोध॥तैसापा
वलाहलायुध॥यादववीरींहरिपासीं॥४१॥नानरींशमदमादिसंपत्ती॥बोधावेगळीनव्हेनि-
श्चिती॥तैसेकौंडिन्यपुरायेती॥जेथेंश्रीपतीउभाअसे॥४२॥येरीकडेराजकुमरी॥अवस्था
लागलीसेभारी॥कांपानयेतीश्रीहरी॥विचारकरीलिखिताचा॥४३॥कृष्णासींनाहींवि

षयगोडी॥म्यापत्रिकालिहिलीकुडी॥भार्याहोईनआवडी॥जाहलीअनावडीतेणेंकृष्णा॥
४४॥आढालढालाचीपैंथोर॥अभावभावेंअतिसुंदर॥दाटोनिरिघोंपाहेघर॥वशीकरण
मजकरील॥४५॥मगमीहोईनतिजआधीन॥जिवेंजिताकरीलदीन॥अमनाआणुनि
यांमन॥नाचवीलनिजछंदें॥४६॥कार्यकारणसमस्त॥तेचिकरीलनिश्चित॥सुचित्तआ
णिदुश्चित्त॥आंदण्यादासीआणील॥४७॥तिचाविकल्पियाबंधू॥आंदणादेईलकामक्रो
धू॥तिचाबोलावागर्वमदू॥घरभेदूदाटेल॥४८॥माझेनिआंगेंथोरावल॥मजतेंनांवरूपक
रील॥विषयगोडीवाढवील॥उडवील निजज्ञान॥४९॥होईलनिर्लज्जनिःशंक॥
मजदेखोनसंकतीलोक॥ऐसेंजाणोनिनिष्टंक॥नयेचिदेखश्रीकृष्णा॥५०॥लिखितीचु
कीपडलीमोठी॥पावेनशतजन्मापाठी॥हेंदेखोनजगजेठी॥उठाउठीनपवेची॥५१॥
नाहींवैराग्यकडाडी॥भेटीनमागेचिरोकडी॥माझियामुखरसा चागोडी॥प्रतिबद्धकम
जझाली॥५२॥शिवादिचरणरजवांच्छित॥त्यामजपाटविलेंलिखित॥आंगीउडीनघा
लोचयेथ॥आळसयुक्तभीमकी॥५३॥लिखितासाठींमीसांपडे॥नशींकासाधकशोण

तीगोष्ट॥ भीष्मकी आहेकेवळवेडें॥येणेंनघडेमजनेथें॥५४॥कृष्णनयावयायेकभावो॥ द्विजेंदेखिलादेवाधिदेवो॥विस्मयपराटणपाहा॥कार्यआठवोविसरला॥५५॥कृष्णदेखतां विशुद्धी॥ब्राह्मणासीलागलीसमाधी॥सरपलीमनोबुद्धी॥उघडीकोणसांगे॥५६॥जेरु क्मासीमीनलें॥तेपरतोनिनाहींआले॥मजआहेवेडलागलें॥वाटपाहेद्विजाची॥५७॥माय- बापासीनेणत॥बंधूनेंपाठविलेंलिखित॥हेंचिजाणोनिनिश्चित॥येतयेतपरतला॥५८॥रुक्मिणी आइंयकरीती॥कांपांनयेतीश्रीपती॥पराप्सरउपरीवरती॥वाटपाहतउभीअसे॥५९॥डोळा नलगेचिंताजेसी॥निद्रेमाजीदेखेकृष्णासी॥तेणेंस्वप्नसुखेंसुखी॥जागृतीसीनाठवे॥६०॥अन्न नखाववेनखतां॥जेवितांदेखेकृष्णनाथा॥गोडीलागलीअनंता॥नमागेआतांयडगोड॥६१ ॥करूंजातांउदकपान॥घोटासवेंआठवेकृष्ण॥विसरलीभूकताहान॥लागलेंध्यानहरीचें॥ ६२॥नोंडींघातलियाफोडी॥घेऊंविसरलीनेविडी॥कृष्णींलागलीसेगोडी॥अनावडीविषया ची॥६३॥आळविल्याकानींनायके॥थापटेलियानेंनवचेके॥देहव्यापियेलायदुनायकें॥श रीरसुखेंविसरली॥६४॥पायेंठविलांधरणी॥कृष्णाआठवीरुक्मिणी॥सर्वांगेंथरथरोनी

॥रोमांचिताहोऊनिठाके॥६५॥लीलाकमंलघेतांहातीं॥कृष्णचरणआठवती॥नयनींअश्रु
जींलोटती॥कृष्णप्राप्तीलागींपिशी॥६६॥गोविंदेंहरिलेंगेमानस॥जाहलीविषयभोगींउदा
स॥पाहेद्वारकेचीवास॥मनीआसकृष्णाची॥६७॥कांपांनयेचिगोविंद॥नरीमाझेंचिमा
न्यमंद॥नाहींपूर्वपुण्यशुद्ध॥म्हणउनीखेदकरितसे॥६८॥मगम्हणेगाकटकटा॥किती-
करूंहोहाकाय॥मरमरविधातयादुष्टा॥कायअदृष्टालिहिलेंअसे॥६९॥आजिंचेनिहेंक
पाळ॥कृष्णप्राप्तीवीणनिष्फळ॥म्हणोनियांभीमकबाळा॥उकसाबुकसींस्फुंदत॥७०॥ म
जनलगेविझणवारा॥तेणेंअधिकहोतोउबारा॥प्राणरिघोंपाहेपुरा॥शारंगधरावांचुनी॥
७१॥आंगीनलावागेचंदन॥तेणेंअधिकचहोयदीपन॥माझेनिघोंपाहतीप्राण॥कृष्णच
रणनदेखतां॥७२॥सात्यनव्हेचिगेअंबा॥विन्मुखजाहलीजगदंबा॥आतांकायवेसलग्नशो
भा॥प्राणउभासांडीन॥७३॥शिवाभवानीरुद्राणी॥कंपांनपवतीचकोण्ही॥कांविस
रलीकुळस्वामिणी॥चक्रपाणीनयेवेगी॥७४॥नेत्रींअश्रुचियाधारा॥दुःखेंकांपतसेथर
थरां॥धरितांनधरवेचिधीर॥विकळसुंदराजातसे॥७५॥तंवलविन्नलाडावाडोळा॥बा॥

हूं स्फुरती वेळोवेळां ॥ हीं तंव चिन्हें गे गोपाळा ॥ प्रासिक रूपैं होती ॥ ७६ ॥ कृष्णें सांगीतलें द्वि
जासीं ॥ वेगीं जावें भीमकीपासीं ॥ थोर चिंता होतसे निसी ॥ उद्वेगेसीं अपार ॥ ७७ ॥ निसीं या
वें अभ्यासन ॥ ऊरडक आहे नुझें ठग्न ॥ तुवां अभावें सावधान ॥ यागिये ह्मणमी करीन ॥ ७८
॥ आठा भावाची परवडी ॥ उभऊन स्वानें याची गुढी ॥ द्विज धाविन्नला लवड सवडी ॥ घातली उ-
डी तरींत ॥ ७९ ॥ भीमकी करीतसे चिंता ॥ द्विज देखिला अवचिता ॥ हरिखें वोसंडली चित्ता ॥ प्र
सन्नतां देखोनी ॥ ८० ॥ पहिला ब्राह्मण अतिदीन ॥ याचें पालटलें से चिन्ह ॥ दिसताहे प्रसन्न व
दन ॥ कृष्णागमन नेसी आला ॥ ८१ ॥ कृष्णदर्शनाची प्राप्ती ॥ द्विज पालटला देहस्थिती ॥ आ-
नंद अपजा हलीरत्नी ॥ लिखिना साठीं द्विजाची ॥ ८२ ॥ जीव प्रयाणाची मुहूर्तेना ॥ भक्तिनवर
लाचें नावं बुडतां ॥ धैर्याचा स्तंभ पडतां ॥ आहला राखता सुदेवो ॥ ८३ ॥ मरतया अमृतपान ॥
कीं अवर्षणीं वर्षेघन ॥ दुकाळिया जेवी मिष्टान्न ॥ तेंवि आगमन द्विजाचें ॥ ८४ ॥ मोह अंधारीं
मणी पडला ॥ तो युक्तिच्या हातीं चांच पडिला ॥ नसांपडे तयादीप लाविला ॥ कृष्णागमन सु
खाचा ॥ ८५ ॥ यापरी आला तो ब्राह्मण ॥ कृष्णागमन भीमकी प्राण ॥ घेऊनि आला जीसंपू

र्णी॥ जीवदानी सुदेवो॥८६॥ ब्राह्मणत्वपणें नाभी आंतां॥ घेऊनि आलों ओ अनंता॥ देखि ला गरुड टकाझळकतां॥ आनंद चित्तानसमाये॥८७॥ आंगीचीउतरटीकांचोळी॥ मुद्रिकाघातल्लीआंगोळी॥ सर्वांगें हरिखवलीं वेल्हाळी॥ जीवें ओवाळीद्विजातें॥८८॥ याचि याउपकाराउत्तीर्णता॥ पाहतां नदेखों सर्वथा॥ जेणें आणिलें श्रीकृष्णनाथा॥ त्यासीं मी आतां काय देऊं॥८९॥ यालागीं होसद्गुरूसी॥ उत्तीर्णता नाहीं शिष्यासी॥ कवण द्यावें पदार्थासी॥ हें वेदासीं नबोलवे॥९०॥ चिंतामणी दे चिंतिल्या अर्था॥ कल्पतरू कल्पिलें देता॥ सद्गुरु दे निर्विकल्पता॥ त्यासीं उत्तीर्णता कैसेनी॥९१॥ जो चुकवी जन्ममरण॥ त्यासी नव्हे विउत्तीर्ण॥ कोटिजन्मांचें जन्ममरण॥ चुकविलें येणें गुरुनाथें॥९२॥ देहें उतराई होऊं गुरूसीं॥ तंव नेश्वरता या देहासीं॥ नेश्वर अनेश्वरासीं॥ उत्तीर्णता कैसी घडे॥९३॥ जीवें व्हावें उतराई॥ तंव तो समूळ मिथ्या पाहीं॥ जीवासीं जीवपण नाहीं॥ होईल काहींउतराई॥९४॥ गुरुत्तीं उतराई होतां॥ नदेखों कें ही पदार्था॥ यालागीं चरणीं ठेविला माथा॥ मौनें करूनी रुक्मिणी॥९५॥ मनीं देखे निसाचार भावो॥ आनंद संतोषला सुदेवो॥ तुझे निधर्मे आज्ञापा

हाहो ॥ कृष्णापासीं वोसार ॥ ९६ ॥ श्रीकृष्ण आला परिसोन ॥ भीमकीपावली समाधान ॥ उल्हासयुक्त जाहलें मन ॥ हर्षें त्रिभुवन कोंदलें ॥ ९७ ॥ करितां अंबिकापूजन ॥ कृष्णा करी ळभीमकीहरण ॥ येकाविनवी जनार्दन ॥ श्रोतीं अवधान मज द्यावें ॥ ९८ ॥ इतिश्रीमद्भाग वते महापुराणे दशमस्कंध हरिवंशासंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे ॥ प्रसंग ॥ ५ ॥ समाप्तः



श्रीगणेशायनमः ॥ भीमकीचा विवाहसंभ्रम ॥ पाहों आले कृष्णराम ॥ हें परिसोन भीमको
त्तम ॥ दर्शनासकाम उठीला ॥ १ ॥ भेरी निशाण मृदंग ॥ नाना वाजंत्रे अनेग ॥ पूजासाम
ग्री घेऊनी सांग ॥ समारंभेशीं पैं आला ॥ २ ॥ कृष्ण देखोनि सावधान ॥ केलें साष्टांग नम
न ॥ कृष्णें दिधलें आलिंगन ॥ विस्मित मन रायाचें ॥ ३ ॥ मूळ घेऊन तूं आलाशी ॥ परम सुख
तें आम्हासी ॥ आतां देखणें सोयरा होशी ॥ तूं जाणशी अंतरसूत्र ॥ ४ ॥ वरचारिष्ठ कृष्णदेवो ॥ म
नीं धरोनी हाचि भावो ॥ मधुपर्कविधी पहा हो ॥ पूजाविधान करितसे ॥ ५ ॥ नानापरींचीं उप
यनें ॥ वस्त्रें अलंकार भूषणें ॥ अंगीकारिलीं श्रीकृष्णें ॥ जीवींचीं खुण जाणोनी ॥ ६ ॥ ब
ळीभद्रादि समस्त ॥ जे आलेया यादवादिक ॥ त्यांचीं पूजा केली देख ॥ यथोचित विधानें ॥ ७ ॥
रायासिणे तो श्रीहरी ॥ आतां चलावें नगरांतरीं ॥ समारंभेशीं सहपरिवारीं ॥ चल येथें अडफ
रीं रूप कृपा ॥ ८ ॥ जान वसा नगरांआंत ॥ देनांवो लिला कृष्णनाथ ॥ विरोध आह्मा मागधा
त ॥ निकट वास करूं नये ॥ ९ ॥ जवळी राहतां बोलाबोली ॥ शोभना माजी होईल कळी ॥
निकरा ताईल रांडोळी ॥ आह्मा आणि रुक्मिया ॥ १० ॥ यासाठीं पाऊलें दोन दुरी ॥ राहोन

नगरबाहेरी॥ ठावयाचा अ[illegible]कापुरी॥ ऐसे श्रीहरी गेलिया॥ ११॥ नंतर वहां सिन्नलामनी॥
होय बुद्ध मंत शारंगपाणी॥ ठावदी धलाअ[illegible]काभुवनी॥ घावनि[illegible]णा धालखा॥ १२॥ रा
जा ह्मणे चक्रपाणी॥ मार्ग नगराची म[illegible]नो॥ कृष्णदर्शन उ[illegible]न [illegible]णी॥ याला गुनी बुद्धि के
ली॥ १३॥ जाणोनियांतो भावो॥ रथीं चढला कृष्णदेवो॥ जयढौवैस चिलाराद[illegible] श्रो[illegible]
हो मांडिला॥ १४॥ लागलीं वाजंत्र्यांची घाई॥ चवरें ढळती दोहीं बाही॥ बंदीजन गर्जती पहीं
कृष्णकीर्तिही कीर्तनें॥ १५॥ उदावया हृदयबंध॥ साधकामाजी रिघे बोध॥ तैसा प्रवेशला
गोविंद॥ नगरामाजि निजबळें॥ १६॥ नगरा आला श्रीकृष्ण॥ नगरनागरीक जन॥ उत्ताव
ळे कृष्णदर्शन॥ करावया धाविन्नले॥ १७॥ कृष्ण पाहावया नरनारी॥ मंडप घसणी होत से
भारी॥ ऐक चढले माडिया गोपुरीं॥ पाहावया श्रीहरी स्वानंदें॥ १८॥ कृष्णमुख कमळ सुंदर
जननयनतें विभ्रमर॥ तेथें चिगुंतले सा[illegible]र॥ कृष्ण अमोद रसभावें॥ १९॥ नयनद्वारें आंत
शान॥ करूनि हृदयीं आणिती कृष्ण॥ सबाह्य पावती समाधान॥ सम दृष्टी कृष्णातें॥ २०॥
ऐसा देखोनि श्रीपती॥ कृष्णमय जाहली वृत्ती॥ लवो विसरली नेत्रपातीं॥ कृष्णमूर्ती पाहतां॥ २१

घऊननाजबोधाचा वेताटी ॥ विवेकदृशार्त्तीमादीलोटी ॥ नेसासालिकजगजेठी ॥ जनसंकुळनादारि त ॥२२॥ मागेपरमात्मा कृष्णावीर ॥ करूनिनिजबोधाचाभार ॥ चालतसे स्थिरस्थिर ॥ आत्मस्थिती च्यापाउलीं ॥२३॥ बोलतीनरनारीसकळा ॥ कालमिरविलेंगेशिशुपाळा ॥ नदेखोंनोवरपणाचीकळा ॥ नाहींजिव्हाळा त्याचा ॥२४॥ कृष्णनोवराभीमकीलागीं ॥ भीमकीहोयकृष्णाजोगी ॥ सूरीशोभतीदोहीं दोघी ॥ नदेखोंजगींनीसरें ॥२५॥ आमुचेजन्मोजन्मीचेंसुकृत ॥ शुद्धपुण्यसुशोभित ॥ तेणेनरींकृष्ण नाथ ॥ भीमकीकांतहोउमी ॥२६॥ ऐसेआशीर्वाददेती ॥ कृष्णरूपींवेध त्यावृत्ती ॥ प्रत्यावृत्तीहरी न हती ॥ नाहींउपरतीजनाशीं ॥२७॥ कृष्णेंकेलानमस्कार ॥ भीमकेंकेलाआदर ॥ सकळसैन्यापा हुणेरायथोरे पादयां ॥२८॥ भीमकेंदेखिलेंकृष्णाशीं ॥ रथींउडउडीत्यारूपाशीं ॥ सावरेवरूनतुटे माशी ॥ नेवींएयाशींजाहलें ॥२९॥ भीमकेंपूजिलेंकृष्णाशी ॥ विकल्पवाटेलन्येयाशीं ॥ यालागींसक ळीकांयांशीं ॥ पूजाविधीशींमांडिला ॥३०॥ यथाकुळतथाशील ॥ जैसेंवीर्यतैसेंबळ ॥ तदनुसा रेंराजेसकळ ॥ भीमकेंकेवळपूजियेलें ॥३१॥ कृष्णाआलामहायकी ॥ ऐकोनिविदर्भीचीराजकी ॥ दिव्यलीहृदयकमळीं ॥ तोंडेंकाळीं तेणेंजाली ॥३२॥ कृष्णआणिहलायुध ॥ आलेऐकोनी

धमाध॥ उच्चकोनीहून गतीविरोध॥ थोर युद्ध मांडेल॥ ३३॥ मगपरस्परें आपणांन॥ कु
जबुज करूं लागले बहुत॥ एकमेकालें खण चित्त॥ समस्त त्यांत मिळाले॥ ३४॥ भीमकें
पूजिले कृष्णाशी॥ केला मधुपर्क विधानेशीं॥ तो ही शिशुपालाद्न्येसी॥ आहात्व आह्मां
शीसो यरीक॥ ३५॥ लग्न लागलीयापाठीं॥ कायशी यादवांचीगोष्टी॥ कासे कर दायदाती
आत्मी आगळेही असतो॥ ३६॥ रुक्मिया आहे आह्मांकडे॥ भीमक सात्विकतें या पुडें॥ त्या
तारपणीं जाहलें वेडें॥ त्याचें या पुढें काय चाले॥ ३७॥ वेगी विस्तारापै फळ॥ सन्नद्ध जाह
लें सकळ॥ दुर्लें लागलों मवळ॥ घाय निशाणीं घातला॥ ३८॥ शुद्धमनें ह्मणे राया
शी॥ तुह्मा विसरलेति कुळधर्माशी॥ कन्या न्याची अंबीकेशी॥ गौरीहराशीं पूजा
वया॥ ३९॥ तबरायाचा जेष्ठकुमर॥ ऐकोनी कोपाचढला थोर॥ मिथ्या बाधकां
चा विचार॥ कैचिसा चारमानितां॥ ४० आपुली बुद्धी नेदि ताशी॥ गुरुबुद्धि
त्याहून विशेषी॥ परबुद्धि लें विनाशाशी॥ मूळ प्रळयाशीं स्त्रीबुद्धी॥ ४१॥ अंबालयीं यादववीर॥
उतरले असती अकर्मकर॥ हिरो निनेमील संदर॥ लाज थोर होईल॥ ४२॥ ऐसे बोले रु

क्मियावीर॥ करूनयेआणिकविचार॥ कार्यसाधावेंसत्वर॥ मगहोकांभलतेंची॥ ४३
॥ राजाह्मणेकटकटा॥ व्यर्थआलासीमाझियापोटा॥ नव्हेशिवीरवृत्तीलाठा॥ अनिकरं
टानपूंसका॥ ४४॥ आजिकळलीतुझीबुद्धी॥ वाटीवनुसधीहाडियासोधी॥ हागिरभ्या
डनूंत्रिशुद्धी॥ गादायुद्धीनव्हेशी॥ ४५॥ वर्मीस्वोचलारुक्मिया॥ कन्यानेईनअंबालया॥
स्व्यातीलावीनयादवांतया॥ मजकोपलियाकोणसाहे॥ ४६॥ ऐसेंहोतेंमाझेपोटीं॥ लग्न
लागलियापाठी॥ दोघेंवधूवरेंगोमटीं॥ न्यावींभेटीजगदंबे॥ ४७॥ ऐसानव्हेविकुळधर्म
॥ लग्नापूर्वीलिहानेम॥ सिद्धीपाववीनसुगम॥ पराक्रमपाहेंमाझा॥ ४८॥ ऐसेंसांगोनिरा
मासी॥ वेगींआलाचैद्यापासी॥ गुजसांगतसेतयासी॥ विभलग्नासीवोडवलें॥ ४९॥ कृ
ष्णाकडेआमुचापिता॥ जिवेंभावेंनिकडेचमाता॥ कार्याकारणप्रपंचता॥ मिथ्याहावि
तीआत्याकडे॥ ५०॥ ऐकाआमुच्याकुळधर्मासी॥ नोवरीन्यावीअंबिकेसी॥ सकळसैन्य
संभारेसी॥ आलेतुह्मासीपाहिजे॥ ५१॥ येरीकडेचौघेवधू॥ घेऊनिघालेजोवधू॥ करू
निदळभारसन्नद्ध॥ महावीरउदीत॥ ५२॥ भीतरीपरवडाअदावांची॥ शस्त्रेंउघडींहातींत्या

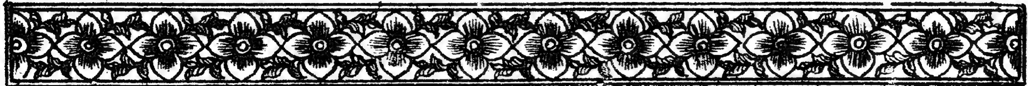
चा॥मागेपरवडीधनुर्धरांची॥शितंधनुष्यांचीदाहिली॥५३॥तयामागेंवीरघोडी॥रथ
जोडियेलेजोडी॥वीरबैसलेपरवडी॥शस्त्रेंउभडीझळकती॥५४॥तयामागेंकुंजरथाट॥
गळांसाखळायेकवट॥खिळिलेचालतीगजघंट॥दुर्गमथाटसेन्याचा॥५५॥भक्तजना
चियाकाजा॥जेवीकरितीआत्तरणपूजा॥तेवींसैन्यरचिलेंवोजा॥कृष्णभाजाम्रस्मिणी
॥५६॥नातरीउपासनायंत्र॥तैसेंदिसेसैन्यसूत्र॥भीमकीमध्यपीठपवित्र॥कृष्णक्षेत्रनि
जबीज॥५७॥जैसेंसाधनचतुष्टयसंपत्ती॥परमात्मासन्मुखकरतीवृत्ती॥तैसेचोयेबंधूघे
ऊनयेती॥कृष्णासन्मुखभीमकी॥५८॥नातरीजैसेच्यान्हीवेद॥उपनिषदेंकरितीबोध॥ह
तीस्वयेंदेखेनिजपद॥तैसेबंधूभीमकीसी॥५९॥नातरीच्यारीपुरुषार्थजैसे॥भक्तापासीय
तीअपैसे॥च्यारीबंधूजाणतैसे॥भीमकीसरिसेधांवती॥६०॥विवेकवैराग्याचेमेळी॥तै
सारुक्मरथरुक्ममाळी॥मागेंपुढेंजींसांभाळी॥पारिकेजवळीयेउनेदी॥६१॥स्वानंदआ
णिअनुभऊ॥जिवाहूनआवडतीबहू॥तैसेरुक्मकेळीरुक्मबाहू॥दोघेभाऊदोहीभागीं॥
६२॥ऐसेंभीमकीच्याचहुंभागीं॥चौघेबंधुरंगलेरंगी॥भीमकीसवेंचालतीवेगीं॥धन्यज

गींरुक्मिणी॥६३॥वडीलबंधूचौघांहूनी॥जोकांअतिगर्वीअभिमानी॥तोसांडिलासेत्य
जुनी॥साधुजनींजेविनिंदा॥६४॥कृष्णाद्वेषियानोरवरा॥मिळणीमिळालासेअसुरा॥म्ह
णोनित्यजिलापरबाहिरा॥नव्हेसोयरानिजाचा॥६५॥भोगत्यजुनीवैरागी॥योगसाध
नानिषेधयोगी॥तैसीमायामोहरसांडूनवेगीं॥चरणचालीनिघाली॥६६॥लोकप्रतिष्ठामह
ती॥बैसावेंअश्वगजरथीं॥जेणेहोयकृष्णप्राप्ती॥भीमकीगतीतेजाणे॥६७॥पारखयापा
ईकृष्णाठाके॥हेबोलणेंसमूळलटकें॥ऐसेंजाणूननिश्शंकें॥चरणीचमकेवैदर्भी॥६८॥कृ
ष्णाचरणींजडलेंमन॥यालागींवाचेपडिलेंमौन॥दृढलागलेंअनुसंधान॥सहजस्थितीचा
ठेली॥६९॥आत्मसाक्षात्कारवृत्ती॥अनिवारअहिंसादिकयेती॥तेवीभीमकीसवेंसम-
स्ती॥सखियाधांवतीआनंदें॥७०॥जेकांनिरपेक्षमानसीं॥सिद्धीतिष्ठतीसेवेसी॥तैशास
खियाभीमकीपासीं॥उपचारेंसीचालती॥७१॥वडिलांमाजीवडीलपणी॥निजशांतीची
स्वामिणी॥वागवितसेरुक्मिणी॥अष्टगणीराजकळिका॥७२॥बोधपुत्राचीजननी॥ब्रह्म
केल्याचीब्राह्मणी॥अकामकामाचियाकामिणी॥सर्वेंसुवासिणीचालती॥७३॥जैसाअनु

हताचा गजर॥ तैसा तुरें वाजती अपार॥ नादें कोंदलें अंबर॥ शब्दाकार नभ जालें॥ ७४॥ पहिले उठले घंटानाद॥ मागें किंकिणीचे शब्द॥ पुरशंखाचे अनुवाद॥ वीणा वेणू रुणझुण
ती॥ ७५॥ नादें उठिल्या झल्लरी॥ मृदंग ध्वनी त्यामाझारी॥ निशाणी दुमदुमिल्या भेरी॥ नादा
भीतरी मन निवे॥ ७६॥ कृष्णकीर्ती चे याकीर्त्तनी॥ चोघी जणी गाती गायनी॥ त्यांपुढें नाच
ती नाचणी॥ चारीमुक्ती उदास॥ ७७॥ कृष्णवर्णा वया श्रेष्ठ॥ चेघे जण गर्जती भाट॥ अठरा
मागें अनिरुद्ध॥ वंशावळी वर्णिती॥ ७८॥ कळावादविती शब्द॥ साही जणासी विवाद॥ यु
क्ती प्रयुक्तीचे बोध॥ नाना छंद शब्दांचे॥ ७९॥ पातली अंबिकेचे रंगण॥ केलें करचरण साळ
ण॥ रुक्मिणीचें सावधमन॥ वंदन तिणें केलें॥ ८०॥ अंबापूजेचे संभार॥ शुद्धसुमना
चे पैंहार॥ चंदनाचे अळंकार॥ चिदांबर पूजेसी॥ ८१॥ देवालया आली हरिखें॥ अंबा पाह
तां कृष्ण चि देखे॥ येणें रूपें यदुनायकें॥ पाणिग्रहण करावें॥ ८२॥ सावध होऊन पाहे चित्ता॥
ह्मणे हे आमुची कुळदेवता॥ आपुलें रूप दावी अनंता॥ होईल भर्ता निश्चित॥ ८३॥ हरिखें देवो
संडली पोटीं॥ मग बांधिली शाकुनगांठी॥ अतिउल्हासें गोरटी॥ पूजाविधीशी मांडिली॥ ८४

षोडशोपचारीपूजा ॥ करिती जाली भीमकात्मजा ॥ विधीसागती द्विजभाजा ॥ गरुडध्वजाप्रा
प्तीसी ॥ ८५ ॥ वस्त्रें अळंकार भूषणें ॥ नानाउपहार बळिदानें ॥ दीपावळी निरांजनें ॥ सावधानें अर्पि
लीं ॥ ८६ ॥ कृष्णाधरूनि मानसीं ॥ भीमकीपूजी द्विजपत्न्यांसी ॥ जेंजें बोलिलें विधीसी ॥ तेंतें त्यां
सी दिधलें ॥ ८७ ॥ निंबे नारिंगें नारिकेळें ॥ अपूप लाडू अमृतफळें ॥ इक्षुदंड आंबे केळें ॥ दिधलीं
वाणें नारीसी ॥ ८८ ॥ मुक्ताफळेंशीं आभरणें ॥ सौभाग्यद्रव्य कंठाभरणें ॥ हळदी जिरें लवण ध
णे ॥ दिधलीं वाणें नारीसी ॥ ८९ ॥ होती नीळोत्पळांची माळा ॥ ते घातली जगदंबेच्या गळा ॥ व
रदेई वो घनसांवळा ॥ उचितकाळा आजिच्या ॥ ९० ॥ म्हणोनि विसर्जिलें मौन ॥ करूं आदरिलें
स्तवन ॥ मना मागें ठेउनी मन ॥ सावधान स्तवनासी ॥ ९१ ॥ जयजय वो अव्यक्तव्यक्ती ॥ जयज
य वो अमूर्तमूर्ती ॥ जयजय वो विश्वस्फूर्ती ॥ चित्तशक्ती चिन्मात्रे ॥ ९२ ॥ जयजय राज [illegible] ॥
जयजय वो आरंभस्तंभे ॥ जयजय वो सौभाग्यशोभे ॥ स्वयें स्वयंभे कुमारी ॥ ९३ ॥ जयजय वो
अनादी ॥ नाकळसी मनोबुद्धी ॥ देवदेवां इही शब्दीं ॥ तूं त्रिशब्दीं नांदसी ॥ ९४ ॥ जिवां तुझेनि नि-
जीवपण ॥ शिवा तुझेनि निश्शिवपण ॥ देवां तुझेनि निर्देवपण ॥ निजकारण तूं माय ॥ ९५ ॥ तुझेनि श

ह्राद्रिकां शोभा ॥ तुझेनि निष्फल आलें नभा ॥ तूंचि मूळ प्राणवल्लभा ॥ विश्वकदंबा जीवन तूं ॥ ९६ ॥ तुझी उघडलिया दृष्टी ॥ नांदों लागली सकळ सृष्टी ॥ तुवां उपेक्षिलिया पाठीं ॥ देव हीनु ठीदेवपण ॥ ९७ ॥ ओं पुण्यासुमुहूर्तीं ॥ सकळ लावणें तुझे हातीं ॥ मज नोवरा श्रीपती ॥ समूळ कर्तीं तूं माये ॥ ९८ ॥ ऐसा स्तुतिवाद करितां ॥ कंठींची माळ आली हाता ॥ येचि माळे श्रीकृष्णा नेया ॥ वरीन आतां निर्धारीं ॥ ९९ ॥ महाप्रसाद जी सर्वथा ॥ ह्मणोनि चरणीं ठेविला माथा ॥ आशीर्वाद देती समस्ता ॥ पतिव्रता द्विजपत्न्या ॥ १०० ॥ येणें उल्हासें सुंदरा ॥ वरूं निघे श्रीकृष्ण वरा ॥ स्वानुभवाचा सेवक खरा ॥ त्यानें करा धरूनी ॥ १ ॥ भीमकी सौंदर्य आमुप ॥ जिचें निजगुणा नाव रूप ॥ तिचिया लावण्याचे दीप ॥ मुख्य स्वरूप केविं वर्णूं ॥ २ ॥ जीतें लाजूंन शाके चतुरानन ॥ कृष्णाप्रभावें स्वरूपपूर्ण ॥ तिचिया स्वरूपाचें वर्णन ॥ येकाजनार्दन करीतसे ॥ १०३ ॥ इति श्रीमद्भागवते महापुराणे ॥ दशमस्कंधे हरिवंशसंहितासंमते ॥ रुक्मिणीस्वयंवरे षष्ठः प्रसंगः ॥ ६ ॥



श्रीगणेशायनमः॥ कृष्णाभेटीलागीदेखा॥ नवविधभक्तीशी ओंवाका॥ नेशानवरत्नमुद्रिका ॥ भीमककन्यकालेइलीसे॥ १॥ सकळसौंदर्याचीखाणी॥ बरवेंपणतिजपासुनी॥ स्वरूपरू पाचीजननी॥ वोशींरुक्मिणीदेखिली॥ २॥ सुरनरपन्नगाच्याठाईं॥ हिंडतांसौंदर्याविश्रांति नाहीं॥ म्हणउनीधाविन्नलेंलवलाही॥ भीमकीदेहींविश्रांती॥ ३॥ भीमकीकृष्णासीआ लिंगन॥ तेणेंसौंदर्यासमाधान॥ निहींलोकींचेंबरवेंपण॥ भीमकीपाशीधाविन्नलें॥ ४॥ - जीचियासौंदर्यासी॥ वेधलागलाश्रीकृष्णासी॥ तेभीमकीवर्णावीकेसी॥ सीमारूपासीन करवे॥ ५॥ नाहीस्पर्शीनेंसृजली॥ कृष्णप्रभावेंरूपाआली॥ बरवेपणासीगचदली॥ सा कारलीसौंदर्यें॥ ६॥ गगनशून्यत्वउबगलें॥ कृष्णभेटीउदितजाहलें॥ भीमकीमस्तकासी आलें॥ निरालंबेंशोभन॥ ७॥ मस्तकींचेनीळकुंतळ॥ तेंचिनभअतिसुनीळ॥ नखींजुगचंद्र निर्मळ॥ भीमकीमुखींउगवला॥ ८॥ चंद्रक्षीणकृष्णपक्षीं॥ त्यणेंहापूर्वीलमाझावधूकी॥ म्ह णउनीकळवन्कलीभीमकी॥ निजमुखींधरीयेला॥ ९॥ भीमकीमुखींनिष्कलंक॥ क्षयातीतपूर्णशशांक॥ कृष्णप्रामशीसम्यक॥ भीमकीमुखीउगवला॥ १०॥ चंद्रसंपूर्णदेवोनिमा

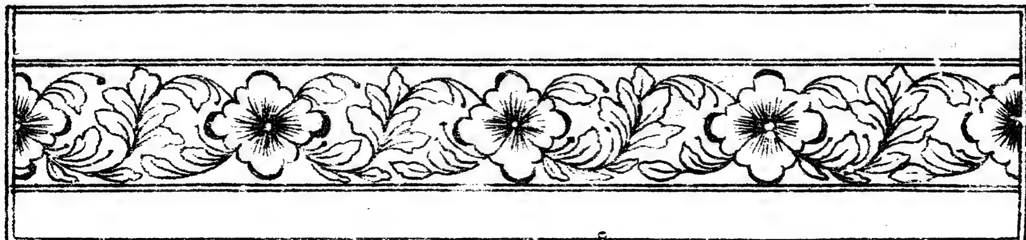
गेकीं ॥ येरव्हींसयवृद्धीत्यालोकीं ॥ तोसदाभीमकीसुखी ॥ निजात्मसुखेंपरिपूर्ण ॥ ११ ॥ चं
द्रमंडळामागेंपुढें ॥ जैसेंतारांगणांचेंवेढे ॥ तैसी म. तीलगतानवडे ॥ दोहींकडेनत्धपतां ॥ १२ ॥
श्रीकृष्णवेधेंवेधलीखरी ॥ म्हणउनी विसरलीतेभोंवरी ॥ भोंवरी कृष्णमायेकरी ॥ येअवस
रानेनाहीं ॥ १३ ॥ भोंवरीनसतांपक्षपाती ॥ परीदोहींकडेझळकती ॥ भोंवरी या ... मिरव
ती ॥ भेटी होईलनिजकर्णी ॥ १४ ॥ भीमकीथोरकृपाळाची ॥ कृष्णदेवेंनेंदेवाची ॥ निढळींप्र
भाशामनेची ॥ तोचिकस्तूरीमळवट ॥ १५ ॥ चंद्रबिंबींशामरेखा ॥ तैसा भाळीमळवटदेख ॥
॥ भोंवयारेखिल्याकृष्णरेखा ॥ अतिसुरेखाव्यंकटा ॥ १६ ॥ कृष्णपदावयाजगजेठी ॥ भोंवई
सांडिलीव्यंकटी ॥ कृष्णमिनलियादिठी ॥ सहजगांठीसुटेल ॥ १७ ॥ श्रीकृष्णरंगेंसुरंग ॥ अहेव
पणतिचेंअभंग ॥ तेंचिकुंकुमपेंचांग ॥ मुखचंद्रीचंद्रमा ॥ १८ ॥ नभींइंद्रधनुष्यरेखा ॥ तैसा भां
गींशेंदूरदेखा ॥ मुळावयायदुनायका ॥ मोहिनीमुखापूजियेलें ॥ १९ ॥ नातेसरस्वतीवोघ ॥
॥ आलीकृष्णभेटीलागीं ॥ जीवशिवहांसलीयादोहीभागीं ॥ मुक्तीलागींतटस्थ ॥ २० ॥ जै
सीनक्षत्रेंनभमंडळीं ॥ तैसीमुक्तमोतियांचीजाळी ॥ लेइलीसेभीमकबाळी ॥ तेणेंवल्हाळी-

शोभतसे॥२१॥त्याहांवरीभक्तिफरा॥झंककतनवरीलागाखरा॥खुणावीनरोसुरनरा॥भ
जायदुवीरानिजभावें॥२२॥दृश्यदेखतांशीणलेनयन॥धणीचेघ्यावयाह्मणदर्शन॥येका
कारकरूनदेखणेंपण॥भीमकीलोचनापैंआलें॥२३॥पाहवयाघनसांवळा॥कृष्णश्याम
ताआलीबुबळा॥असावलीदोहींडोळा॥सबाह्यदेखणेंसमदृष्टी॥२४॥कृष्णादेखावया-
निधान॥नयनींसुदलेंअंजन॥सोगयाचेंसलंबजाण॥कटाक्षबाणपिसारे॥२५॥भीमकी
कटाक्षाच्याघाईं॥मदनपाडिलाठाईंच्याठाईं॥तेथेंसुरनरांचापाडकाई॥निधडापाहींश्री-
कृष्णा॥२६॥मुखामुखशोभानिक॥श्लेष्मागमनेंशिणलेंनाक॥तोभीमकीनाकायेऊनि
देखं॥नाकानिकपैंचढलें॥२७॥कृष्णसुवासआवडी॥तेणेंनाकासिलागलीगोडी॥दोन्हीनाक
पुड्याबुडी॥दिधलीदडीवसंतें॥२८॥अधरदोन्हीझालेसादर॥बिंबफळरंगाकार॥तेनव्हेपक
नेश्वर॥हेअनेश्वरहरिरंगें॥२९॥भीमकीअधरामृतगोडी॥घ्याकृष्णचिजाणेफुडी॥एकाएकी
घालोनिउडी॥घेईलरोकडीप्रत्यक्ष॥३०॥मुखामाजीदंतपंक्ती॥जैशाओंकारामाजीश्रुती॥चै
कोचवागेंझळकती॥सोहंजप्तिसोलिवा॥३१॥अधरातळींहनुवटी॥गोरपणेंदिसेगोमटी

धिला॥५२॥चरणीं गर्जती नूपुरें॥ वाकी अंदुवाचे निगजेरें॥ जाहले कामासी चेंडेरें॥ धनुष्यपुरें वाइलें॥५३॥ह ष्णा धरूनियां चित्तीं॥ चालन सेह ह ॥ तो॥ चैद्य भाग थपा दनी॥ मदनें रव्याती थोरें केली॥५४॥ माझी अभिलाषिती जनन्मी॥ रूपा निर्विधिले कानें बाणीं॥ वीर पडले चरणीं॥ मदनबाणीं मूर्छित॥५५॥ कामें हरित त्या दृष्टी॥ धनुष्यें गळालीं मुष्टी॥ भीमकीरा रवावी गोरटी॥ हेही पोटीं विसरले॥५६॥ रथांचे उलथले थोर थोर॥ अश्वाहुनी पडले वीर॥ गजींचे फलथले महाशूर॥ रितें कुंजर गळदंडी॥५७॥ भीमकी पाहे सभोंवतें॥ वीर भेदिले मन्मथें॥ कृष्ण त्रिशुद्धी नाहीं येथें॥ तेणें कामानें जिंकिलें॥५८॥ रमारमणी येकांतीं॥ मीन त्या काम नुपजे चित्तीं॥ यालागि नावें तो श्रीपती॥ भाव निश्चिती भीमकीचा॥५९॥ कामबाणीं नव्हे च्युत॥ यालागीं नावें तो अच्युत॥ भोग भोगूनि भोगातीत॥ कृष्णनाथ निर्धारीं॥६०॥ कृष्ण पाहावया लोभ उठी॥ सलोभ केश अडवे दृष्टी॥ ते धरूनि येके चिमुष्टी॥ सुमनें वीरगुटी बांधिली॥६१॥ कृष्ण पाहावया भाव येक॥ तों तंव अर्काचाही अर्क॥ नयन नयनी प्रकाशक॥ यदुनायक के दिसे॥६२॥ निजभावें पाहे गोरटी॥ तंव घनश्याम देखे दृष्टी॥ लाजा दृष्टी जाहली उफराटी॥ तंव जगजेठी पाव-

ला॥६३॥उपरमोनिशाहेंसुंदरी॥नवआंगी गोदळ आर्व्याहुरी॥प्रेमेंसमेमघीवरा॥करींधरी निजमाळा॥६४॥विराभिमानीयांजाहलाअस्त॥नवमव्यान्हीआलागभस्त्य॥मुहूर्तेसुमु हूर्त्तअभिजिन॥सम थोउचितलग्नाचा॥६५॥काळसावधानह्मणत॥सूर्यलग्नघटिकापा हत॥वियोगअंतःपटसोडित॥भावार्थअक्षतओंपुण्या॥६६॥भीमकीपाहेकृष्णावदन॥न यनींविगुंतलेनयन॥दोहींचायेकजाहलाप्राण॥पाणिग्रहणजीवशिवा॥६७॥ऐसेभावाचे निनिवाडे॥माळघानलीवाडेंकोडें॥वीरमूर्छेव्यापिलेगाढे॥ अडदापुढेंकोणीनये॥६८॥ यापरीशारंगपाणी॥रथींवाहोनिरुक्मिणी॥निघताजालातत्क्षणी॥मगरकोणीनदेखे॥ ६९॥येकायेकींवनमाळी॥रथींवाहूनिभीमकबाळी॥कृष्णआलायादवाजवळी॥पिटिली टाळीसकळिकीं॥७०॥वहातिल्या निशाणभेरी॥गगनगर्जेमंगळतुरी॥देवपर्वत कुसुमें- अंबरीं॥जयजयकारपवर्तला॥७१॥यादवगर्जतीमहाघोर॥सिंहनादकरितीथोर॥भीम कीआनंदेनिर्भर॥वरिलावरथींकृष्ण॥७२॥हर्षे नाचतनारद॥आतां होईल दारुणयुद्ध॥या दवआणिमागध॥झोटधरणीभिडतील॥७३॥रथउंटतीरथावरी॥असवारअश्वावरी

॥ कुंजर आदळती कुंजरीं ॥ महावीरीं महावीर ॥ ७४ ॥ ऐसे सुटतील गाढी ॥ वीर पडतील कडोविकडी ॥ डेंकणी पाहेनगोडी ॥ शोंडीनडाटो ॥ रयाची ॥ ७५ ॥ थोर हर्षे पेटलीयांसी ॥ सत्यामेहुण्या होईल कळी ॥ कृष्ण करील रुंडोळी ॥ नेमी नव्हाळ ॥ दर्शन ॥ ७६ ॥ रसाळ कथा आहे पुढा ॥ कृष्ण नाचवील रणधेंडा ॥ वाढाळणीबाण प्रचंडा ॥ परस्परें पडतील ॥ ७७ ॥ ऐका जनार्दन ह्मणे ॥ रुक्मिणीहरण केलें कृष्णें ॥ वीरवर वाळतील धावणे ॥ युद्धसत्राणे होईल ॥ ७८ ॥ इतिश्रीमद्भागवते महापुराणे दशमस्कंधे हरिवंशसंहितासंमते येकाकार टीकायां ॥ रुक्मिणीस्वयंवरे ॥ समासः ॥ प्रसंगः ॥ ७ ॥ ॥ छ ॥ छ ॥ छ



श्रीगणेशाय नमः॥ ऐका युद्धाची कुसरी॥ युद्ध मांडिलें कदणपरी॥ क्रोधें जुंझती झुंझारी॥ मुक्तीच्या रीका माचिया॥१॥ रिघोनि जंबुकां भीतरीं॥ आपुला भाग नेके सरी॥ तैसी वेढिली महावीरीं॥ नेली नोवरी श्रीकृष्णें॥२॥ सांगातिणी जिवें भावें॥ जडल्या होत्या भीमकी सवें॥ त्या त्यजून कृष्णदेवें॥ नेली निज भावें रुक्मिणी॥३॥ आंदण्या अविद्येचिया दासी॥ मोह ममतेचिया सखियांसी॥ सांडोनि नेली भीमकीसीं॥ उकसाबुकसी स्फुंदती॥४॥ सुडावीन नेली वधू॥ लाजिला अभिमानिया वंधू॥ अपूर्णकामें उपजे क्रोधू॥ तैसा मागधू धाविन्नला॥५॥ कोणी नेली गे नोवरीसी॥ येरी ह्मणती लाजनाही तुह्मासी॥ राखों आले तभीमकीसी॥ शोखीं आत्यासी पूसतां॥६॥ नवोजळो तुमचें दादुलपण॥ नपुंसकाहूनी हीन॥ वृथा गेली आंगवण॥ काय वदन दावितां॥७॥ गरुडध्वजी झळके जयासी॥ तोरडगर्जे चर[illegible]सी॥ विजू बांधि[illegible]मखळेसी॥ तैसा कासे सीपीतांबर॥८॥ टिळक केशर खिला पीदळा॥ मुगुट कुंडलें व नमाळा॥ डे[illegible]सुंदरसांवळा॥ भीमकबाळा घेऊनि नेली॥९॥ मागधत्मणे गेली वादिव॥ धैर्य गांभीर्य वैभव॥ यश कीर्तीचे राणिव॥ नेली सर्व यादवीं॥१०॥ धिग्धिग्पण जा[illegible]ळें जि

गाचें॥ येथोनि आतां परतणें केंचें॥ गोवळीया यशने कें आपुलें॥ ह्मणउनी कवचें बाणिली ॥११॥ पाठीचा हिरोनि नेली भाज॥ याहुनी थोर कोणलाज॥ करणें निर्वाणीचें जुंझ॥ ह्मणो नि पैज घेतली॥१२॥ वीरवळ घले अश्वावरी॥ नाचती निर्हांचपायांवरी॥ होहो मामाजी जीकारी॥ यावा स्वारी दाविला॥१३॥ पुढें पायाचे मोगर॥ आटाउचालती गभीर॥ सेलें बळें कोतकर॥ धनुर्धर पायांचे॥१४॥ रथ जोडिले येकत्र॥ वरी चढिले वीर उद्भट॥ घडघ डे चक्रवाट॥ रजें आबुट कोंदलें॥१५॥ घोड्या बाणली मोहाळी॥ कंगळ टोपरा घावळी॥ पाखरा झळकतने जाळी॥ आरसे तळीं लाविले॥१६॥ दोहीं बाहीं कुंजरथाट॥ मदगळि त गजघंट॥ दंती लोहबंद तिखट॥ वीर उद्भट चळंघले॥१७॥ येक चढले उंटावरी॥ येक चढले अश्वावरी॥ येक चढले महाखरीं॥ वीर भारी गर्जती॥१८॥ शस्त्रें झळकती कैसी॥ प्रळय काळींची विजू जैसी॥ मेघ गर्जती आकाशीं॥ तैसा गजासी गजगर्जू॥१९॥ आत्मी प्रचंड ध नुर्वाडे॥ रणकर्कश रणगाढे॥ नोवरी घेउन आह्मा पुढें॥ कोणी कडे पळसील॥२०॥ निशा णींत्र्हाटिल्या भेरी॥ खास्खाई ल्यारण मोहरी॥ सिंह्नाद केला विरीं॥ उपराउपरी धाविन्न

ले॥ २१॥ शस्त्रास्त्रीसन्नधसकळ॥ मीनलेंमहावीरसबळ॥ धाविन्नले उतांवोळ॥ यादवद
ळठाकलें॥ २२॥ अवघेमिळोनिदिधलीहाक॥ कृष्णादासवींपांमुख॥ भीमकीपावलीहें
सुख॥ ह्मणीदेखमानसीं॥ २३॥ सांडीसांडीभीमकीचासंग॥ अबंधेंबांधिजेलचांग॥ आ
लाकोपिष्ठाचालाग॥ पडेलपांगदुजियाच्या॥ २४॥ येकलायेकरहोतासी॥ तेंतूंकवणाना
टोपसी॥ आतांस्त्रीलोभेंअडकलासी॥ सांपडलासींवैरिया॥ २५॥ तूंह्रदयशून्यअविवे
की॥ दुजयातेंनमानिसीशेखीं॥ तुजमीनलेजेविवेकी॥ तेत्वांरत्नाशून्यकेले॥ २६॥ अवि
चारितांयेकायेकी॥ चोरिलीप्रत्यक्षभीमकी॥ नेतंवनजिरइहलोकीं॥ विरींकार्मुकीवाढी
ली॥ २७॥ अविंद्याचोरिलीचंद्रावळी॥ विद्याराधातेगोवळी॥ तैसीनेऊंपाहसीभीमकबा
ळी॥ आसुरीफळीमांडिली॥ २८॥ नकारिनोरयावागाढा॥ केंवीजाऊंपाहसीपुढं॥ मुकोंन
कोरेपरतभेडा॥ होईगाढावीरवृत्ती॥ २९॥ गोगोरसमंथनकरिनां॥ चोरिसीसारांशनवनी
ता॥ तैसीनेऊंपाहसीराजदुहिता॥ बहुजुंझतांजनये॥ ३०॥ यापरतूंगोवळाजाण॥ आ
तांकरीशाहणपण॥ भीमकीसांडूनवांचवीप्राण॥ जीवदानतुजदीधले॥ ३१॥ जैसेंअहं

काराचें दुर्ग॥ तैसें आलें चातुरंग॥ भीतरी वीर जी अनेग॥ कामक्रोधादिक खवळले॥ ३२
॥ महामोहाचे मेहुडे॥ तैसें सैन्य आलें पुढें॥ क्रोध कवचाचे निज गडे॥ यादवगोटे परतले॥ ३३
॥ भीमकी ऐशा नेणो किती॥ कृष्णें दमिल्या अनंतशक्ती॥ तुम्हां मशकांचा पाड कायी॥ वेगें
दळपती परतला॥ ३४॥ पळतां जन्म गेले तुमचे॥ बोल बोलतां नाकें उंचें॥ आतां ... सांचें॥ बहु बोलाचें फळ कांई॥ ३५॥ सनरा वळ पळाले ती॥ निर्लज्य मागुते आलेती॥ रणीं
तुम्हां लावीन ख्याती॥ धनुष्यें हातीं वाहीलीं॥ ३६॥ दोहीं सैन्या जाहली भेटी॥ ओढिल्या
धनुष्यांचीया मुष्टी॥ होत से बाणांची पैं वृष्टी॥ कूर्मपृष्टीं कांपतसे॥ ३७॥ नडक फुटला येक
सरें॥ भिंदिमाळाचे पागोर॥ वीर गर्जती हुंहुंकारे॥ रणतुरें लागलीं॥ ३८॥ पाईचे लोटले-
पाईच्यावरी॥ असवार असवावरी॥ वीर पड खवळले ती वीरीं॥ परस्परीं हाणिती॥ ३९॥
गज आदळले गजासीं॥ महावत महावतासीं॥ शस्त्रें ओडविती शस्त्रेंसीं॥ घायघायासीं नि
वारण॥ ४०॥ घोडयां आदळती घोडणा॥ खड्ग वाजती खणखणा॥ बाण सुटती सणसणा
॥ काळकंदणा माडलें॥ ४१॥ धीर वीर राहे साहे॥ मागें न ठेविती पाये॥ माथां वाजतां पैंघा-

ये॥रुधिरवाहे भडभडां॥४२॥शस्त्रेंसुटतीहातींचीं॥कटाराकाढितीमाजिचा॥उदरेंफोडि
तीगजांचीं॥वीरपायाचेचवनाकळे॥४३॥घोडणेउचलूनियाठायीं॥वारूतोडिलेचपायीं
॥वीरपाडुनियांभोईं॥आढाउपाईभिडतानी॥४४॥भानडीचेसरलेशार॥धनुष्यदंडेंमहा
वीर॥झोडुनिपाडितीअपार॥घोरांदरमांडिलें॥४५॥लानाहागोनिगजातें॥झोटधर-
णीमहावतानें॥नवीआणोनिघांन्यातें॥घायआनेंकाढिती॥४६॥घायेंपाडितमहावीर
॥वोढितीअंत्रमाळाचेभार॥तरीधांवतीसमोर॥थोरथोरपडनाती॥४७॥घायेंपाडिती
गजानें॥उपडूनघेतीगजदंतानें॥धांवोनिहाणितीरथातें॥येकेंचिघाईंशतचूर्ण॥४८॥
कृष्णबळेंयादवगाढे॥रणींलोटलियापुढें॥देखोनिमागधधनुर्वाडे॥कोपेंवेगाडेउठावले
॥४९॥हाकदिधलीमहावीरीं॥बाणसुटलेयेकसरीं॥यादवसैन्याचामहागिरो॥[illegible]
झांकोकला॥५०॥आसुरियाबाणांचेंलाघव॥आजिफावलेतेयादव॥धांवा[illegible]वाच-
[illegible]सर्व॥आलेंगौरवआह्मासीं॥५१॥देखोनिवैरियांचाबरवळा॥[illegible]पिन्कले॥भीमऊबा-
ळा॥नाशहोईलदोहींकुळा॥बोलकपाळालागेल॥५२॥दी[illegible]भावेंपडतीलरणीं॥[illegible]सुथा

होइलदेह्मणी॥ केंची आणिलीसे वैरिणी॥ घडकोणीन बोलनी॥५३॥ सरवेबंधूपडतीलरणी॥ दुःखंधुंदल जननी॥ माहेरतुटलयेथोनी॥ मुख्यकेसनीदासववातें॥५४॥ कृष्णपावलीयापुढें॥ केसेंमांडलेसांकडें॥ कठीणवोडवलेंदोहींकडे॥ कपाळकुडेंमाझेंची॥५५॥ थोरवोडवलेंदुस्तर॥ तुटलेंसासुरेंमाहेर॥ कृष्णावेगळेंनदिसेथार॥ पाहिलें चक्र हरीचें॥५६॥ देखोनिहासिन्नलावनमाळी॥ भीऊंनकोओवल्हाळी॥ यादवउठावलेमहाबळी॥ रणकंदळीकरितील॥५७॥ तुझेदीरभावेरणीं॥ शत्रुभेदिनीलबाणीं॥ घडमुंडांकितधरणी॥ अर्धक्षणींकरतील॥५८॥ यादवदळींथोरथोर॥ परतलेपैंमहावीर॥ परिसानांवेंमादर॥ सविस्तरसांगेन॥५९॥ वीरामाजीमुख्यहलायुध॥ अक्रूरकृतवर्माआणिगद॥ सारणसात्विकसन्नद्ध॥ चक्रदेवमहावीर॥६०॥ सात्यकीअतिदंतश्वफल्क॥ महाबाहूवीरकंक॥ इतुकेमुख्यकारणीदेख॥ वीरअनेकयदुभारी॥६१॥ हरिवंशींयादववीर॥ सांगीतलेअसतांअपार॥ तितुकेंनघ्यवेविस्तार॥ ग्रंथअपारवाढेल॥६२॥ दोनपंचकें आणियेक॥ इतुकेयेथेंवीरनायक॥ येरयेरासीसाह्यदेख॥ मुख्यचाळकबळिभद्र॥६३॥ अवघियांसीकृष्णाचेंबळ॥ कृष्णबळेंअ

तिप्रवळ॥यादवउभावले सकळ॥सन्नद्धदळकेले निघा॥६४॥परदळी अतिदारुण॥वीर आलेकोणकोण॥जयासी गाढी अंगवण॥ते राजे जाण सांगिजेती॥६५॥जेरेपासुनी जन्मला मोहो॥तैसा जरासंधपाहाहो॥वेगी उठावला महाबाहो॥सैन्यसमुदावो लोटला॥६६॥जरासंधासवें प्रबळ॥राजे चालिले सकळ॥कोणकोण आले भूपाळ॥नावें सकळ परियेसा॥६७॥शाल्वपौंड्रकविदूरथ॥बळें प्रबळ वक्रदंत॥यावीरांचा यावा अद्भुत॥वेगन धरत पातले॥६८॥गवेषण अंगवंग॥कैशिककारुषिककलिंग॥हेही गर्जती अनेग॥बळें चांग उठावले॥६९॥सकळांमुख्य जरासंध॥प्रबळबळेंसी मागध॥अवघे जाहले सन्नद्ध॥दारुणयुद्ध मांडले॥७०॥चढला बळभद्रासी रणमद॥देखोनि बोलिला वीरगद॥वीर्यशौर्ये अति विनोद॥गोत्रसंमंधयुद्धाचा॥७१॥देवी जोडली युद्धसंपत्तीसी॥येकला तूं नेऊं पाहसी॥स्वार्थ तिमां[illegible]हो सी॥वांटा आह्मांसी पाहिजे॥७२॥[illegible]नागनवप्रसिद्धू॥म[illegible]राज[illegible]धू॥[illegible]लिक आ[illegible]नाधाकुराबंधू॥वक्रदंतू याची घेतला॥७३॥पौंड्रकदी घेतला[illegible]सी॥विदूरथ[illegible]घेतला अक्रूरानी॥येर अवघेदी घेतले त्रासी॥गोत्रजांसी समजा[illegible]॥७४॥के[illegible]दि[illegible]करी

लचित्तीं॥समर्थ नाहीं अर्थी अर्थी॥वांटा केला अतिनिगुती॥वोरखनीं नादावें॥ ७५॥रांतये खादें आपुलें॥रणीं देखा लखंगलें भंगलें॥त्यासी पाहिजे कां माळिलें॥धन जोडिलें यानाव॥ ७६॥हांसे आलें बळभद्रासी॥टाळी पीटिली टाळी मी॥रणीं चतुर योद्धा होसी॥म्हणोनि पोटासीं धरियेला॥ ७७॥येकाजनार्दनासन्निध॥मीनले गदहलायुध॥कोपें खवळले अगाध॥दारुण युद्ध मांडलें॥ ७८॥इतिश्रीमद्भागवते महापुराणे दशमस्कंध हरिवंशसहितारां मते रुक्मिणीस्वयंवरे अष्टमः प्रसंगः॥ ८॥समासः ॥छ ॥छ ॥छ



श्रीगणेशायनमः॥येऊनिजरासंधाप्रती॥वीरप्रतिज्ञा बोलती॥धनुष्यें वाहिलीहातीं॥
रणीं ख्यातीलाऊं आह्मी॥१॥आमुच्याबाणाचीपोढी॥कें विसाहतीलबापुडीं॥नेणतीयुद्धा
चीपरवडी॥रणनिरवडीमाराची॥२॥यादवांचेंबळतेंकिती॥आह्मासन्मुखकेंवीराहती॥
नोवरीसांडोनियापळती॥महारथीलोटले॥३॥आचांगळीअधिकशब्द॥ऐकोनिउठाव
लावीरगद॥कोपेंखवळलाहलायुध॥रणमदेंचालिला॥४॥रागेंपेटलाप्रबळ॥घेतलेंनां-
गरमुसळ॥नेत्रींहुनीनिघतीज्वाळ॥परदळखवळलें॥५॥सैन्य आटीहलायुध॥देखो-
निचालिलाजरासंध॥त्यावरीउठावलावीरगद॥द्वंद्वयुद्धमांडिलें॥६॥वीरमहाबळिभद्र
॥त्यणोनिधाविन्नलादंतवक्र॥ त्यावरीउठावलासात्विकवीर॥येरयेरांपडखळले॥७॥
दोघांजाहलीहस्तादृष्टी॥पडघडिल्याचक्रवाटी॥ओढिल्याधनुष्याच्यामुठी॥रे.. द्दी-
महावीर॥८॥रागेंपौंड्रकचालिला॥त्यावरीकृतवर्मालोटला॥रथासीरथनगटला॥गुण
गु..धनुष्याच्या॥९॥बाणओढूनियांघोटी॥कृतवर्मासंगेंगसोडी॥पौंड्रकाचाध्वजतोडी
॥५॥कापाडीमहीतळीं॥१०॥ध्वजतोडिलादेखोनी॥वेगींव..घेलासह्मावाणी॥हातेंचेंध

नुष्यतोडुनी॥ पाडिला धरणी कृतवर्मा॥११॥ कृतवर्मा वीर आंगें॥ रथावरी चढिला वेगें॥ धनुष्य वाहूनि यंत्रांगें॥ बाण अनेक वर्षला॥१२॥ पौंडुकबाण तेणें तोडिले॥ बाणा मागें बाण सोडिले॥ अलक्ष लक्षुनी भेदिले॥ वीर विख्यात कृतवर्मा॥१३॥ हातां घेऊन तीन बाण॥ अग्रधगीत अति दारुण॥ पौंडुकातुझा घेईन प्राण॥ वेगीं विंदान पाहे माझें॥१४॥ पौंडुक निवारण करी॥ परी ते अनिवार भारी॥ येव सारथी यानें मारी॥ दोन उरीं आदळले॥१५॥ बाण भेदले सपिंडेसीं॥ पौंडुक पाडिला धरणीसीं॥ मूर्च्छना दाटली त्यासी॥ देहभावासी विसरला॥१६॥ पौंडुक पाडिला मूर्च्छित॥ तंव धावला विदूरथ॥ त्यानें अक्रूर लक्षित॥ पाचारित रणभूमीं॥१७॥ अक्रूर वीर अति गाढा॥ रथ आडवा रथापुढा॥ घालोनि ठेला गाढा॥ बळें मेढा वाहिला॥१८॥ तुझें नाव तंव अक्रूर॥ दारुण योद्धा नव्हेसी क्रूर॥ तुज कोण गणील वीर॥ रणीं धीर न धरवे॥१९॥ जयासीं नाहीं निवृत्ती॥ तयासी अक्रूर गा म्हणती॥ तुजसीं युद्ध नेणती॥ बाण शिणीं लाविला॥२०॥ तुझिया हृदयींचा क्रूरता॥ समूळ बाणीं छेदीन आतां॥ पाहे माझी अक्रूरता॥ सदर्गर्विता झाडिला॥२१॥ सुटले दोघांचेही बाण॥ अनिवार चक्कारे वाजती गुण॥ बाणीं

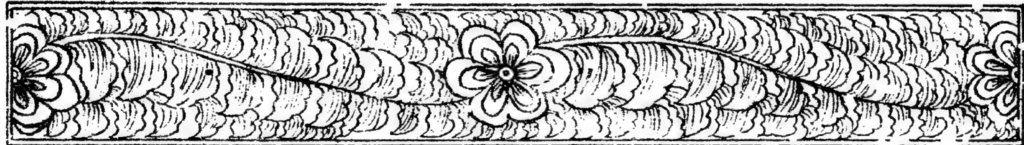
गगनझालेंपूर्ण॥ सूर्यकिरणझांकुळले॥ २२॥ मेघामाजीविजूनळ्पती॥ तैशाभालीझ ळकताती॥ बाणबाणानेंआदळती॥ निडक्याउठती अंतराळीं॥ २३॥ षड्विकारसाहीबा ण॥ अक्रूरावरीघालीदारुण॥ येरींनिर्विकारलक्षसाधून॥ बाणींबाणनिवारिले॥ २४॥ ति खटउर्मिचियाभाली॥ सर्वांचिविदूरथघाली॥ घायेंकरूनिजिवमुली॥ गर्जोनिबोलीविंधी त॥ २५॥ कादिलानिजबोधाचाकुन्हाडा॥ गुणींलाउनिलाटिलापुढा॥ भालीसहिततोडिला मेढा॥ गाढाधनुर्वाडाअक्रूर॥ २६॥ घेऊनिसक्रोधानाभाला॥ रथावरूनतोउडाला॥ निश्च ळनिजशांतीदिधिला॥ भालातोडिलामाझारी॥ २७॥ गुप्तहोनीवासनासुरी॥ हाणोधावि न्नलाउरावरी॥ स्वानुभवाचीभालीखरी॥ वीरेंनिर्धारीदिधिली॥ २८॥ भालीआदळली सत्राणें॥ विदूरथझणाणिलातेणें॥ रथउडविलाकोणेमानें॥ गेलीगगनादिसेना॥ २९॥ बाणभव्यकादिला॥ गुणींअगुणानेंजोडिला॥ अक्रूरेंकानाडोवोढिला॥ उडविलाहोविदू रथ॥ ३०॥ बाणअक्रुरवीरराणा॥ कोणेनेदेंसोडिलेंबाणा॥ रथासहितउडविलागगना॥ रण प्रदक्षिणाकरविली॥ ३१॥ बाणभेदलेजिव्हारा॥ विदूरथपाडेलाधरणीवरा॥ डोळांलाग

ळीअर्धचंद्री॥ जेंविखेचरीयोगियां॥ ३२॥ श्वफल्कसात्यकी चक्रदेव॥ कंकसारण॥ दिया
दव॥ यांवरीउ रावलेराजेसर्व॥ अंगवंगादिकलिंग॥ ३३॥ वाणसण रणासूटती॥ खड्गखण
खणःवाजती॥ रथरथासीं आदळती॥ वीरगर्जती सिंहनादें॥ ३४॥ रणीउठिला लोहधुकोरा
॥ तेणेंचालोंनशकेवारा॥ रणमदचढलासवीरां॥ येरयेरांहांकिती॥ ३५॥ बाणबाणानें आ
दळती॥ घायेंतिडकियाउसळती॥ तेणेंपिसारेपेटघेती॥ बाणजळती अंतराळी॥ ३६॥
कार्ह्षेंघेऊनिबाणनव॥ वेगीं वेधिलाचक्रदेव॥ बाणासरसीघेऊनिधांव॥ रथावरुनीअ
सुडिला॥ ३७॥ चक्रदेवलवडसवडी॥ कारुषिकावरीघातलीउडी॥ येरूसांपडलारथाबु-
डीं॥ बुद्धिगादीतेणेंकेली॥ ३८॥ आंगचुकऊनिवेगेंसीं॥ चक्रदेवधरलाकेशीं॥ थडकहा
णोनिउरासीं॥ कारुषकासींपाडिलें॥ ३९॥ गजारूढवीरविख्यात॥ अंगरायेंपेलिलाहस्त
॥ चक्रदेवाचामोडिलारथ॥ वीराखस्तकरीतसे॥ ४०॥ अंगयोद्धा महाबळी॥ रथरगडितग
जानळीं॥ यादवसैनिकमंडळीं॥ रणींरांगोळीकरूआला॥ ४१॥ यादवांमाजीवंकवळी॥
रागेंकरीतउठिलाहोळी॥ अंगासींहाणोनिकपाळीं॥ गजेंसहितमारिला॥ ४२॥ कलिं

गसैन्यावरी देख ॥ रागें उठिला सात्यक ॥ वीर मारिले अनेक ॥ रणीं सैनिक पाडिले ॥ ४३ ॥
कोप आला कलिंगासी ॥ सात्यकी विंधिला बाणें विशीं ॥ येके चि बाणें तोडोनि त्यासीं ॥ कलिं
गासी पाचारिलें ॥ ४४ ॥ गुणी लाऊनि कुऱ्हाडा ॥ मुगूट पाडूनि तोडिला मेढा ॥ धनुष्य घेऊनि उ-
ठावे गाढा ॥ कलिंग गाढा कोपला ॥ ४५ ॥ रथ विंधिला मकरतोंडी ॥ सवें चि दोन्ही चाकें फोडी
॥ पडिली सात्यकीची मुरकुंडी ॥ बाण वितंडी विंधिला ॥ ४६ ॥ सात्यकी वीर जगजेठी ॥ पडत
पडत सवें चि उठी ॥ गदा घेऊनियां मुष्टी ॥ कलिंग दृष्टीं सूदला ॥ ४७ ॥ सव्य अपसव्य फीरवी गदा
दा ॥ न धरत न पातला तो योद्धा ॥ कलिंगें तोडिली ते गदा ॥ सात्यकी क्रोधा चढिन्नला ॥ ४८ ॥ घे
ऊनि रथाचा पें आंख ॥ वेगीं धाविन्नला सन्मुख ॥ कोपें हाणों आला सात्यक ॥ येरें मस्तक चु
कविला ॥ ४९ ॥ रथाखालीं घातली उडी ॥ आंग चुकविलें रथा बुडी ॥ कलिंगाचा रथ मोडी ॥
चारी घोडीं मारिलीं ॥ ५० ॥ वंगराजा रणप्रवीण ॥ कोपें चालिला घेऊन बाण ॥ त्यावरी उठाव
ला सारण ॥ युद्ध सारणनें थें झालें ॥ ५१ ॥ मोवता बाणाचा वळस ॥ सैन्य पाडिलें घारस ॥
बाण भेदलेस पिच्छा ॥ वंग त्रास पावला ॥ ५२ ॥ सारणें थोर केले मारू ॥ सारथी आणि मा

रिलेवारू॥बाणीभेदिलारहंवरू॥आणिदळभारूझोडिला॥५३॥विरथकेलावंगराज॥स
येचिचेढपदृगजा॥धनुष्यवाहूनियांवोजा॥बाणेंपैजांधतल्या॥५४॥बाणविंधिलेसारणावरी
॥सारणबाणानेंनिवारी॥गजेंरथकेलाचुरी॥धांनउरीलाविले॥५५॥रथाखालींघातलाउ
डे॥गजधरिलाशुंडादंडीं॥सारणसोंडेतेंमुरडी॥गजाबुडीनिघाला॥५६॥गजमागुतस्या
येकसरें॥सारणगजानकींफिरे॥वंगवर्षताहेशस्त्रें॥सारणाबाहेरघोंनेदी॥५७॥सारण
कोंडिलामहावीर॥यादवदळींहाहाकार॥ऐकोनिपातलाबळिभद्र॥वृक्षथोरउपडिला॥५८
॥रोहसाहेत्मणेवंगातें॥नेणोंविंधिलबाणसातें॥मुसळघेऊनडावेहातें॥त्याबाणानेंवारिलें
॥५९॥दक्षिणहातींहोतावृक्ष॥येकेंचिघाईकपाळमोक्ष॥गजनिमालानिःशेषदेख॥अधो
मुखपडियेला॥६०॥आडवाधाविन्नलाकेशिक॥राजेउठावलेमुख्य॥जाहलाबळिभद्रास
न्मुख॥दोघेदेखरवव...॥६१॥केशिकावरीहलायुध॥मारापडिलासुबुद्ध॥येरीकडेरा
जेसन्नद्ध॥यादवांवरीउठावले॥६२॥केशिकराजाअतुर्बळी॥रामेंमारिलानिजहळीं॥म
वेषणराजारणकल्लोळी॥घेईलसमफळीयादवांसी॥६३॥तेव्हांराममाजविलरणनदी॥

तेथेंचहूं पुरुषार्थांमोक्षसिद्धी॥ कृष्णादृष्टिचियाप्रबोधीं॥ सायुज्यपदींनिजयोंद्धे॥६४॥ श्रीकृष्णाचियादृष्टीपुढें॥ रणायेतांसायुज्यचेढे॥ निधडियावीरांभाग्यचोखडें॥ सायुज्यरोकडेंसाधिती॥६५॥ द्वंद्वयुद्धअनितुंबळ॥ रणींमाजेलरणकल्लोळ॥ येकाजनार्दनारसाळ॥ कथाकलिमलनाशनी॥६६॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंधहरिविंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरे नवमः प्रसंगः ९ ॥६७ ॥६७ ६७



श्रीगणेशायनमः॥राजेन्द्रालिलेमुगुटाचे॥थोरबळंगवेषणाचें॥सैन्यंपातलेंमागधाचें॥यु
द्धत्याचेंदारुण॥१॥धनुष्यावाहिलागुण॥शिनीलाऊनियांबाण॥शस्त्रेंझळकतीदारुण॥र
णकंदनकरूंआले॥२॥राजेन्द्रालिलेप्रबळ॥यादवउठावलेसकळ॥दुमदुमिलेदोन्हीदळ॥
एकवेळमिसळले॥३॥गगनकोंदलेंतिहींबाणी॥नकीखवळबहिलीधरणी॥मागेंपायनठे
विती कोण्ही॥वीरश्रीखवळले॥४॥वीरवारांतेंहाणित॥तेणेंलोहोधुरोकाउधळत॥वारियां
वाटनचलेतेथ॥वीरअर्जुनमातले॥५॥शस्त्रेंसहिततोडिनीकर॥मुगुटासहितपाडिनीशिर
॥गजासहितमारितीवीर॥सांपिलतीरभेदले॥६॥चरणतोडिनीगजाचे॥रायपाडिनीबिरीदाचे
॥खूरछेदिनीअश्वांचे॥आं[illegible]भेदिले॥७॥राजेनिवटिलेअनेक॥त्यावरउठावलाश्च
फल्क॥बाणीत्रासुनियांदेख॥एकएकखिळीयेले॥८॥वीरभिडिनलेपडिपाडें॥य[illegible]चेंद
लगाढें॥देखो[illegible]लापुढें॥गुणीकृन्हा[illegible]विला॥[illegible]फल्कविंधिलापांचबा
णी॥रथछेदुनपाडिलाधरणी॥कंकसात्यकीहेदोन्ही॥विसाबाणीविंधिले॥१०॥बाणअ
[illegible]गनिर्वेग॥भेदिलीवीरांची अष्टांग॥[illegible]करीपांगदुर्जिय[illegible]॥११॥

नःकदेवचालिलारागें॥एनेंबाणेंविंधिलावेगें॥रथासहितघातला मागें॥रणभुमीसांडविली ॥१२॥देखोनिस्तवकला अतिदंत॥कोणेंखवळला अद्भुत॥दाहदीसपंचसात॥बाणघातव षेला॥१३॥बाणेंनिवारिलेबाण॥हांसेंनलागवेषण॥येस्क्रोपलादारुण॥आठबाणसोडि ले॥१४॥बाणदारुणआलेआउ॥अनिवारअतिउद्दंड॥रथसारथीकेलापीठ॥सिंहीनामु गुटपाडिला॥१५॥एकखडतरप्राण॥गगनागेलागवेषण॥कमूनियांग्रहगण॥ध्रुवमं डळींउडविला॥१६॥घायासरसीआलीभोवंडी॥पडतपडतसांवरीमुरकुंडी॥रणांगणींपा तलीउडी॥मुर्छनागाढीसांवरिली॥१७॥गवेषणआणिकारथा॥रहोनिपातलाअवचिता ॥पाचारूनिअनिदंता॥होयविंधितासाहबाणीं॥१८॥बाणसुटलेकडाडी॥पाडिलीडोळिया झांपडी॥कादोंविसरलानोवोदी॥थोरहडबडीअनिदंता॥१९॥देनभेदलेभुजांवरी॥येकउ रींयेकशिरीं॥दोनरुतलेदोहींकरीं॥धडधरणीवरीपडियेलें॥२०॥घायेंलोळविलामहा नी॥अधोमुखमहीतळी॥झोटीसुटलीमोकळी॥भातेतळींरिचवले॥२१॥हाकदेऊनिगवे षण॥रणांगणिंउभाआपण॥त्यावरीचालिलासारण॥बाणदारुणघेउनी॥२२॥बाणेंविं-

धीतचपळ॥धनुष्य[illegible]डिलेंतात्काळ॥दुजेंधनुष्यघेभूपाळ॥तेंहीसबळतोडिलें॥२३॥येक
खडतरलाबाण॥तोहीकेलानिवारण॥बाणेंबाणतोडिलेंजाण॥हाकदेऊनउभाअसे॥२४
॥तिजेधनुष्याबाहिलागुण॥तेंहितोडिलेंविंधोनबाण॥जेंजेंधनुष्यघेगवेषण॥तेंतेंसारण
तोडित॥२५॥सारणेंथोरलाविळीख्याती॥धनुष्यघेऊनेदीहातीं॥देखोनिकोपलाभूपती
॥मेदानिगुतीवाहिला॥२६॥सारणेंविंधिलासारथी॥ध्वजस्तंभपाडिलाक्षिती॥येरेंविंधिला
बाणेसाती॥दो[illegible]हातींखोचला॥२७॥सारणपाडिलाविकळरथी॥[illegible]रमूर्छीतपडिलाक्षिती
॥गवेषणेंलाविलीख्याती॥भद्र[illegible]नीखवळला॥२८॥मगमिसळलादळभारी॥करीतसुट
लामहामारी॥वीरंग्विळिलेजेशरीं॥शरधारींवर्षला॥२९॥येरीकडेकेशिकवीर॥वर्षतबा
णाचापूर॥बाणेंत्रासिलाबळिभद्र॥दळभारवेढिला॥३०॥खड्गतोमरगदापरिघ[illegible]महा
णितापैंसंघ॥रामसाध[illegible]अतिचांग॥घाय[illegible]आंगालागोंनेदी॥३१॥हळभोवंडीचहूंव[illegible]डां॥वी
रपाडीलधडधडां॥नांगरेंजीवकेलावेडा॥केशिकगादाहावि[illegible]॥३२॥बाण[illegible]विंधिलाप्रबळ
॥[illegible]खटसोडिलेशरजाळ॥भगबाणतोडोनिपाहळ॥निजबळें लोटला॥३३॥नां[illegible]गर[illegible]चल्द

नतिवाडें ॥ नेटूनपायठेविलापुढें ॥ घायेचूरकेलीदाडें ॥ अशब्दउठे आकाशीं ॥ ३४ ॥ मेनयावरी लोटलादेखा ॥ राईमांडिलेसेनानायका ॥ धरतांनधरवेचित्रव ा ॥ वीरांअनेकांमारिलें ॥ ३५ ॥ रथभूमीसीआफळी ॥ गजशुंडादंडींपिळी ॥ शिरेंरवेळेचेंडूफळी ॥ रणकंदळीमांडिली ॥ ३६ ॥ धाकघेतलाजुंझारीं ॥ केशिकसैन्यपळेदुरी ॥ बळभद्रपेटलामहामारी ॥ युद्धवीरीं तांडिलें ॥ ३७ ॥ जरासंधेदेखिलादुरी ॥ रामदेदेरथावरी ॥ रथपेलिलाझडकरी ॥ उपरागरीहाकिला ॥ ३८ ॥ वेगींधनुष्यावाहिलागुण ॥ रामेंकाढिलानिर्वाणबाण ॥ मदेंघातली आपुलीआण ॥ रणविंदाणपाहेंमाझें ॥ ३९ ॥ धीरधरा अर्धघडी ॥ पाहेंयुद्धाचीनिर्वडी ॥ जरासंधानेंबाणप्रौढी ॥ गर्वझाडीकरीन ॥ ४० ॥ गदूनिजगडामहावीर ॥ युद्धरणरंगीचतुर ॥ बळिभद्रासीकेलास्थिर ॥ रहंवरथांबविला ॥ ४१ ॥ येरीकडेयादववीर ॥ गवेषणेंकेलेजर्जर ॥ बाणीं खिळिलेमहावीर ॥ मुख्यधनुर्धरखोंचले ॥ ४२ ॥ विककदेखोनीदळभार ॥ मागधवीरींकेलामार ॥ आत्मी विन्हलाथोर ॥ हाहाकारऊठिला ॥ ४३ ॥ निजसैन्यामहामार ॥ दुरूनिदेखेबळिभद्र ॥ कोंध खवळलादुर्धर ॥ रहंवरलोटिला ॥ ४४ ॥ परसैन्यदेखोनीदृष्टी ॥ वेगीं झालिलाजगजेठी ॥ घ

उघडिल्याचक्रवाटी॥उठाउठीपातला॥४५॥देखोनिशत्रूचाखटाटोप॥बळिभद्रासी नधरवेकोप॥बाहुस्फुरणेआलाकंप॥वेगीसाटोपउठावला॥४६॥रथाखालींघातली उडी॥शेषफडीदडपलीबुडी॥वराहाचीदाढतडतडी॥कुर्मेगादीपाठकेली॥४७॥ भूर खिळुनियांबाणी॥गवेषणगर्जेरणांगणी॥येतांबळिभद्रभंवोनी॥निर्वाणबाणीवि धिला॥४८॥बाणविंधितसबळ॥कोपेंपरजीलेंमुसळ॥साधकबळिभद्रप्रबळ॥बाण जाळतोडिले॥४९॥नांगरउचलूनियांबळें॥नधरतपातलायेकवेळें॥रथसांडूनताल्का ळे॥वेगेंपळेगवेषण॥५०॥संचिपरतावया पाहत॥तंवपाईघातलानांगरदांत॥ग वेषणपाडिलातेथ॥भुईदांत आदळला॥५१॥लाजाउठि ासरीत॥तंवबळिभद्रेंदी घलीलात॥येरूअशुद्धातेंव मित॥पडिलामूर्छितअचेतन॥५२॥सांडूनियां मनुष्य बाण॥सैनिकधाविन्नलाआपण॥रथींवाहूनगवेषण॥प्रा ा नपळाला॥५३॥ देखोनिबळिभद्राचेंबळ॥राजेचाळिलेसकळ॥पुढेंकरे॥ गजदळ॥येकवेळलोट ले॥५४॥आलेदेखोनि परदळ॥करीतहरिखाचाघोंघळ॥झोंबीतसेनांगरमुसळ॥

वे ंगेसबळऊठिला॥५५॥गजहाणितमुसळें॥विदारिलीं५अस्थकें॥घायेंकिलकिल
नीयेकवेळे॥गजकलेवरेंपाडिलीं॥५६॥नांगरघालूनि निरगर्वे॥ शतसहस्रकरीच
री॥षळतेगजपायींधरीं॥आसडूनमारीभूमीसी॥५७॥चपळ धता कितीघोडीं॥नां
गरघालोनित्यांनेंवोढी॥घायेंमुसळाचेनिपाडी॥वीरझोडींमांडिली॥५८॥ वर्षे
नातीशस्त्रास्त्र॥जैशामेरूवरीपर्जन्यधारा॥रणींचालतांबळिभद्रा॥ रथरथांकां
पती॥५९॥पायचेरगडिलेपा णीं॥कारुषराजापाडिलाठांईं॥रथेंरथमोडिलेपाहीं॥स
न्मुखघायींकोणराहे॥६०॥पृथ्वितेंचीउखळजाण॥नांगरेंवा घालीवैरण॥मुसळ-
घायींकरीचूर्ण॥रणकंदनऐसेंकरी॥६१॥सात्विकवक्रदंतयुद्ध॥गदेंगोंविलाजरासंध
॥मोकळापडिलाहलायुध॥वऱ्हाडीसुबुद्धकांडावया॥६२॥वीरीघेतलारणकाहो॥
देखोनिधाविन्नलाशाल्वो॥मिळोनिवीरांचासमुदावो॥महाबाहोखवळला॥६३॥
धावतांदेखोनिशाल्ववीर॥आडवापातलाअक्रूर॥राहेंसाहेंम्हणेस्थिर॥धरीधीर
गार्मी॥६४॥तंव लिप्तपातलागर्गे॥अक्रूरतेंत्याणेरगें॥सजणाचाशिनांआंगें॥तं

कावेगें आलासी ॥ ६५ ॥ रणीं जुंझार विकळ जाय ॥ तरी दुजियानें व्हावें साह्य ॥ शाल्व बापुडें तें काय ॥ कौतुक पाहे तूं माझें ॥ ६६ ॥ बाप बळिराम [illegible] ॥ नांगरें [illegible] पिठी ॥ आंगा लागोन देखिरटी ॥ शाल्व दृष्टीं सूदला ॥ ६७ ॥ बाण [illegible] शाल्व अभिन्न ॥ राम बाणातें न गणित ॥ वेगीं उसळला अद्भुत ॥ आला न धरत आंगासी ॥ ६८ ॥ रथ धरिला मकर नोंडी ॥ शाल्वें [illegible] घातली उडी ॥ येरु मां पडला रथा बुडी ॥ वोदा काढी निसटला ॥ ६९ ॥ रथ आपटिला भूमंडळीं ॥ वीर सांपडला रथा तळीं ॥ घायें केली रांगोळी ॥ निधा पाताळीं [illegible] ॥ ७० ॥ [illegible] शाल्वें नुव [illegible] आंग ॥ घायासरसा उडाला सवेग ॥ मागुता आवेशा चरुनी [illegible] ॥ रणीं [illegible] उभा [illegible] ॥ ७१ ॥ शाल्वें [illegible] नियां गदा ॥ [illegible] हाणितो हलायुधा ॥ [illegible] उसळे तो योद्धा ॥ घाव [illegible] सधात [illegible] ॥ ७२ ॥ सवेंचि शाल्व रथा चंदे ॥ [illegible] मुसळ [illegible] ॥ घायें उडे ना [illegible] चे सडे ॥ मूर्छित पडे [illegible] ॥ ७३ ॥ [illegible] राळला माग [illegible] ॥ घाय [illegible] सहस्र [illegible] अशा [illegible] दांवा हत ॥ नांगरें [illegible] ॥ बळि [illegible] केली [illegible] मारी ॥ [illegible] डियेले

नांगरी॥ तेथें वीर वीरातें परस्परीं॥ ऐसीया परी बोलती॥ ७५॥ हा निर्धारीं पडु काळ
पडला॥ त्यासि नांगरसा पडला॥ सैन्य नांगरा वया आला॥ वीरदाशा कांदित॥ ७६॥
नांगर घालूनियां बुडी॥ थोर थोर चटिल्या पेंढी॥ रथ गज रथं मोडी॥ पालख्या तोडी-
वीरांच्या॥ ७७॥ अतिरथी जे उद्भट॥ समुळ फोडियेले खूट॥ बळिभद्र हा कुरु नरट॥ के-
ळी चोखट रणभूमी॥ ७८॥ ऐसा वीरा घालितां घावु॥ अशुद्धें डवरला बळदेवु॥ तेणें शो-
भत महाबाहू॥ रणभैरवु डुल्लत॥ ७९॥ रणमदें जाहला मस्त॥ नांगर घेऊनियां नाचत
॥ वीर देखोनियां धांवत॥ पुरला अंत सैन्याचा॥ ८०॥ घायें मारिले महावीर॥ भडभडा
वाहे रुधिर॥ लोटले अशुद्धाचे पूर॥ नदी दुस्तर चालिली॥ ८१॥ नदी वाहत दुथडी॥ जा
ल्या प्रेताच्या दरडी॥ वोडणें कमठपृष्टी गाढी॥ गजकरवंड ग्राह॥ ८२॥ बाबरझो
टिया केशजाळ॥ तेंचि नदीमाजी शेवाळ॥ मगरमुसरी महाविशाळ॥ शिरें विकाळ धी
रावीं॥ ८३॥ बाणतरतीसमपिच्छेंशीं॥ तेचि मत्स्य रणनदीसी॥ धनुष्यें वाहती शिनेशीं
॥ वक्रगती सी ते सर्प॥ ८४॥ पडिले गजांचे अळंकार॥ घंटा घागरिया नेपुर॥ तेचि नदी

मा जो दर्दुर॥ धाकुटे थोर किर किरती॥८५॥ रथ ध्वजेसी बाहत॥ ते चिंतारू शिडें सहित॥ ओरांमो क्षभारिलें भरित॥ तारुं तेथ श्रीकृष्ण॥८६॥ घायासरसें शीर पडे॥ स्वर्गी पर्यं-
तनें उडे॥ स्वर्गभोग त्याना वडे॥ कृष्णाकडे परतलें॥८७॥ कृष्णादृष्टीं देहत्याग॥ तुच्छ क
रूनी सांडिती स्वर्ग॥ जितिला जन्ममरणाचा पांग॥ सुखअव्यंगपावलें॥८८॥ घायें उ
डालें शिरकमळ॥ टाकून गेलें ध्रुवमंडळ॥ पदन पवेचि अढळ॥ ते तेथोनि परतलें॥८९
॥ देह अर्पितां श्रीकृष्णासी॥ चारी मुक्ती होती दासी॥ म्हणोनि आलें चरणापासीं॥ नि
जसुखासी पावलें॥९०॥ घायें उडालें शीर येक॥ टाकून गेलें सत्यलोक॥ ब्रह्मसदनना
वडे देख॥ कृष्णासन्मुख परतलें॥९१॥ देखोनि कृष्णाचें श्रीमुख॥ धिःकारिती सत्यलो
क॥ ब्रह्मसदना वांछिती मूर्ख॥ परमसुख हरिचरणीं॥९२॥ येक घायें शीर उडालें॥ वैकुं
ठ केलासापर्यंत चढे॥ येकें लोकीं गती नावडे॥ हरीकडे मुरडलें॥९३॥ सांडोनि यां कृ
ष्णनाथा॥ आम्ही न घेऊं सलोकता॥ हरिचरणीं ठेविला माथा॥ न घेऊं सर्वथा वैकुंठ॥
जेथें अभिमान तुटला॥ तेथें चित्त्यासी हरि भेटला॥ सुखें निघेला फ जाहला॥ बोरां

फ वला। निजमोक्ष॥९५॥ शिरउडालें अंतराळीं॥ अहंकारु गुरटपडला तली॥ शिरनु
तेरे चि भुतळीं॥ हरीजवळी पातलें॥९६॥ अत्यंतप्रळयीं चिद्‌घन॥ वर्षतां हे संक
र्षण॥ वीरांचा अभिमानमर्दून॥ देहबंधन तोडिलें॥९७॥ अधिकारियां मोक्षभा
व॥ द्यावयालागीं कृष्णदेव॥ मिषभिमकीचा विवाह॥ रणीं निर्वाह मोक्षाचा॥९८॥
निधड्या वीरां ज़ाहली मुक्ती॥ देहलोभियां कवण गती॥ रणसांडूनि गेले पळती॥ विमु
ख होती श्रीकृष्णा॥९९॥ अ वगजरणा आले॥ ते ही कृष्णें उद्धरिले॥ युद्ध सांडूनि जे प
ळाले॥ ते पावले अवगती॥१००॥ यापरी तो बळिभद्र॥ कोपें न कोपला दुर्धर॥ ब्रह्मसा
युज्य करूनियां मार॥ वीरें वीर आटिले॥१॥ ये का जनार्दनीं कौतुक॥ कथारहस्य सु
खदायक॥ पुढील कथा आलौलिक॥ समाधिसुखसंग्रा नी॥१०२॥ इतिश्रीमद्भाग
वते महापुराणे दशमस्कंध हरिवंशसंहिता संमते रुक्मिणीस्वयंवरे दशमः
प्रसंगः॥१०॥ ॥छ ॥छ ॥छ ॥छ ॥छ



श्रीगणेशायनमः॥येरीकडेवक्रदंत॥सात्विकातेंपाचारित॥कोपेंरववळला अद्भुत॥दा
कुनबोलनयेरयेरा॥१॥केवळसात्विकतूंपैगा॥तापसांमाजीहोशीदांडुगा॥नसाहवेयु
द्धवेगा॥पळोनिमागाजासील॥२॥सात्विकासींयुद्धघडे॥हेनवबोलगेंचिकुडें॥केवळ
सात्विकबापुडें॥युद्धींपुढेंकविराहे॥३॥अरेमीसात्विकनभेटों॥वक्रदंतासीश्लाघ्य
ता॥तुझ्झीतोडीनेन कना॥सात्विकनापाहेमागी॥४॥सात्विकांशरणनरिघतां
तोंवरीतुत्यासत्यत्वकैचें॥ लइलनिअभिमानाचीकवचें॥ लक्ष्य साचेंमर्दीन॥५॥ला
गतांसात्विकाचाघावो॥परते निज नद्यानाहींठावो॥आलावादभुलवीनपाहाहो॥स
हावाहोरववळला॥६॥ ये शिर पडेनप्राण॥नझीमानाकरीलरुदन॥निर्वेदरवो नि-
शंकावदन॥देहबधनत्तेदिन॥७॥वक्रदंतकोपलागाढा॥वाहिलारजतमाचा ॥स
मताभाळीनदनडा कोपावेगाढा नेधिन॥८॥बाणसात्विक निजगाढा॥बोधकवचलेदृ
ळागाढा॥ निजबळेंचालिलापुढा॥भाळीनदनडानोडिल्या॥ ॥ भयअनुत्यापरवडी॥
गुणीधनुष्याचेशीततोडी॥खुंटलीविषमबाण दोढा॥धनुष्य लडवडीनुलघेनी॥१०

॥मनुष्यतुटलियापाठीं॥ कामक्रोनेंसवेगउठी॥सत्वेंसात्विक त पाजेठी॥लक्ष्यदृष्टी साधि
लें॥११॥काढिलाकामांतकबाण॥धगधगीतअतिदारुण॥ कामक्रोनेंकेलेंचूर्ण॥बळसं
पूर्णसात्विकांचें॥१२॥घेऊनिक्रोधाचापारघ॥नविचारितांटाकला आंग॥शांतिदाणेंविं
धिलाचांग॥घायेंपरिघउडविला॥१३॥घेऊनिलोभाचीपेंगदा॥भुलऊनिकरीलहृदयभे
दा॥वैराग्यबाणेंसांधिलासांधा॥तोडोनिगदाटाकिली॥१४॥गदातुटलियावरी॥मोह
वोडणआदळीउरीं॥गुप्तशस्त्रघेऊनीकरीं॥हृदयावरीहाणोंआला॥१५॥दृढसात्विका
चेंसंधान॥विवेकतेजेंतिखटबाण॥विंधोनिउडविलेंवोडण॥वक्रदंतमागेंसारिला॥१६
घेऊनिवासनेचेंवज्र॥वेगेंधाविन्नलासमोर॥भेदावयाजिव्हार॥साहंकारचालिला॥१७
सात्विकेंथोरधरलाधीर॥अध्ययनेजेंतिखटतीर॥विंधोनिवज्रकेलेंचूर॥घायेंअंबरगर्जि
न्नलें॥१८॥वज्रछेदिलेंवीरनायकें॥वक्रदंतचालिलारोखें॥चहुंमुक्तीचींवाघनखें॥हृद
यातिखेंहाणोआला॥१९॥सात्विकउठावलाआंगें॥शस्त्रसंधानसोडिलेंवेगें॥ज्ञानाहा
णोनिघातलामागें॥मोडिलींरागेंवाघनखें॥२०॥मगसात्विकेंदिधलीहाक॥वक्रदंतेंघेत

लाघाके॥देहलें भाभेणेंदेख॥अधोमुखपळाला॥२१॥पळतांभुललातोंवाट॥पडिलाअ
भिमानाचामुगुट॥सात्विकजुंझारचोखट॥पळत्यापाठीनलगेची॥२२॥जरासंधआणि
गद॥दोघांत्वढलारणमद॥क्रोधेंजाहलेसक्रोध॥वीरउन्मदचालिले॥२३॥मेरुमांदारज्झ
गटले॥नैसेरथांरथतगटले॥दोघेमहामारीपेटले॥विरूद्धबोलें॥लती॥२४॥सन्मुखदे
खोनियांगद॥हासिन्नलाजरासंध॥मजसींपुरोनशकेगोविंद॥बुद्धिमंदतूंकैंचा॥२५॥
विपायेजरीऐसेंघडे॥जैंअंधारींसूर्यबुडे॥उडुगणस्वयेंभिंतीचेर॥तेंतुजमजपडेसंग्रा
मु॥२६॥मशकाचेनिचरणप्रहारें॥महांमेरुउभाचिरे॥इंद्रासिभिडिजेउंदिरें॥तेंतु
जमजघडेसंग्रामु॥२७॥घटागाजीसिंहसांपडे॥जोमईमाजीआकाशबुडे॥वाघुरेमा
जीवाराआडें॥तेंतुजमजघडेसंग्रामु॥२८॥मुरकुटसगळासमुद्रसोखी॥गज॥लेजे-
मुंगीमुखीं॥आकाशचडळकाढिजेराकीं॥तेंतुजमजकींसंग्रामु॥२९॥चित्रींचादेखो
नियासर्प॥गरुडापीडेअंगकंप॥तेंतुजमजसोंग्खटाटोप॥कविज्ञाटो पडयुद्धीं॥३०
सूर्यासिखद्योतरणांगणीं॥भिडोंशकेझोंटघरणी॥नरतुज लागुनी॥पडिपाडरणीं

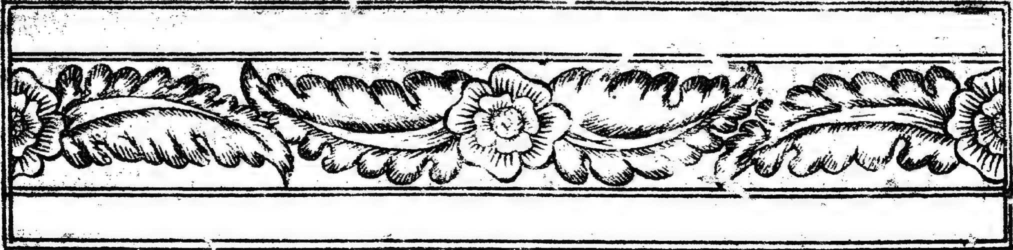
घडेना॥३१॥नवग्रहांचेंबळघरासीं॥परीनघडेपाषाणासी॥तेवितूंयासर्वांसी॥जोकांहो
सी॥परीमजसींनजुंझवे॥३२॥ससाचदोनिसिंहाचेंमाथा॥जरीनाचविलनिजसत्ता॥ल
रीतुजमजसमता॥युद्धींसर्वथाघडेना॥३३॥वांझेच्यापुत्रमहारोगी॥संध्यारागकरून
भोगी॥कासवघृतासीअरोगी॥निर्जरारोगीव्हावया॥३४॥तैसाप्रकारआजघडला॥
जेयादववीरांदुकाळपडला॥मालागिगदुवीरधाडिला॥नावाथिलापुरुषार्थी॥३५॥
गदनावाचेनिशब्दें॥तुझ्यासंग्र(कीजेवैयें॥पोतडाघालूनकांखेस्वांदे॥दारोदारींहिंड
विती॥३६॥रोगियामाजीतूंसबळ॥तुजयुद्धींकेंचेंबळ॥धमेवादीधलीपळ॥सोडीं
सकळयुद्धाचें॥३७॥हांसोनिबोलिलावीरगद॥तुझ्याजरेनेसांधिलासांध॥सांधानेंबैसवे
चिसुबुद्ध॥फाडफडकरूंआलों॥३८॥शस्त्रघालीनमीगदु॥काढीनअभिमानाचारेंदु॥
तोडीनजरामरणकंदु॥हृदयशुध्दकरीनमी॥३९॥ऐकोनस्तवकळलामागध॥जाहलाकव
चेंसीसन्नद्ध॥कितीकरिसीलअनुवाद॥होईसावधचावटा॥४०॥ओढीकाढूनसत्राणें॥
गदविंधिलाआठबाणें॥येरूधनुर्विद्याजाणें॥बाणलक्षणेंतोडिले॥४१॥गदेंओढिला-

कानोडी ॥ धगधगीनबाणसोडी ॥ पडिलीजरासंधझांपडी ॥ नेवारणझडीनकरवे ॥
४२ ॥ जरेनेंसांधिलाजोसांधु ॥ तेसंधीपाहोनिविंधीगदु ॥ वर्मीरवोंचलाजरासंधु ॥ र
णमकुठतरला ॥ ४३ ॥ बाणरवोंचलाअनिनिगुनी ॥ विकळगेलादोहींहातीं ॥ गळोनिध
नुष्यपडिलेंक्षिती ॥ गदेंरव्यातीलाविली ॥ ४४ ॥ मागधासीपडिलेंठक ॥ तदस्थठेलामुहू
र्तयेक ॥ पोटीरिघालाजीधाक ॥ तुटलंतुकयुद्धाचें ॥ ४५ ॥ जरासंध मागेंपाहे ॥ रणींको
ण्हीनदेखेसाह्ये ॥ बळिभद्रेंझोडिलेराये ॥ बहुतघायेंपाडिले ॥ ४६ ॥ मुकीचजाहलाअ
पशकुन ॥ हातींचेपडिलेंधनुष्यबाण ॥ सिद्धीनपवेचिआगवण ॥ रणांगणसांडिलें ॥
४७ ॥ काळसारवीश्रीकृष्णासी ॥ यशआलेंयादवांसी ॥ पाठीदेऊनिगदासी ॥ निघेवेगे
सीं जरासंध ॥ ४८ ॥ जरासंध पडल्यापाठी ॥ पळतांराजेदेखलीदृष्टी ॥ तिहींराडेल्या
युद्धगोष्टी ॥ उठाउठीपळाले ॥ ४९ ॥ यादवांयश आलेंगाढें ॥ पळेपाहतांमागेंपुढें ॥ र
थगजमांडूनघोडे ॥ वीरगाढेपळाले ॥ ५० ॥ पळतांपडनातीं वेगडी ॥ योद्धेनव्हे आटीव
ढी ॥ बळिभद्रेंनिजपरवडी ॥ रणींलुगडीं घेतलीं ॥ ५१ ॥ राजेरीचावडी लभावें ॥ ते

येकलाजी गौरवा॥ पाठीतां बक्याकरून पाहा हो॥ रायेंरावोन्गे ऊठविले॥ ५२॥ निजप्रामी सीविन्मुख॥ युद्धीं जाहलोंपराङ्मुख॥ राजेनरवीर अनेक॥ पडतांन्यपावले॥ ५३॥ अत्यंतप्रळयकरितां देख॥ नवसुकर्षगेंदी घलीहाक॥ पोरीयेऊनियांधाक॥ येकायेक दकाले॥ ५४॥ देहलोभाचापुडी॥ पायींममतेचीं बेगडी॥ विस्मरणाचाखवरानोडी॥ जोरेंमुरकुंडी घातली॥ ५५॥ ांडिलीपुरुषार्थाचीलुगडी॥ केवळनागवींउघडी॥ विन्मुखपडती उबडीं॥ मलीमडी होऊनिठेलीं॥ ५६॥ चहूंपुरुषार्थानचलेवाट॥ केवळन रस्तुनीचेभाद॥ करितीयुक्तीचाखटपट॥ भिकेपोटाकूंआले॥ ५७॥ येकीलटकेंकरू नखवत॥ धरणेकरूंऐसेंबोलत॥ आह्मासीविन्मुखजगन्नाथ॥ जीवघातकरूंनका॥ ५८ ॥ नवविधालुगडीसांडूनवेगीं॥ प्रपंचरारवलाविनीअंगीं॥ यचुकोनजालेजोगी॥ भिकेलागीहिंडावया॥ ५९॥ येकमरणाचेनिधाकें॥ कांखेलोभाचेंचोंडकें॥ प्रपंचमो घाचेनिहारिखें॥ उदोत्मणोनिनाचती॥ ६०॥ एकीधाकघेतलाभारी॥ धनलोभेंकां पुरीथिरी॥ अधर्मटोलेवाजतीशिरीं॥ मुखींउच्चारीनकारा॥ ६१॥ कामखंडेरायापुढें

येकफुतेरेंजाहलेंगाढ॥कोण्ही आलियादारांपुढें॥वसवसोनिउठती॥६२॥येकजाह
लेनीकापडी॥सलोभलोभेंरंगविलींलुगडीं॥धरोनिजीवित्वाचीगोडी॥तीर्थपरवडी
सागती॥६३॥पळतांनपळवेनिश्चित॥ह्मणऊनिबैसलेध्यानस्थ॥पूजालोकापासून-
वांछिन॥भोगींचित्तठेउनी॥६४॥ दांतींतृणतोडिनीपाहीं॥येत॰ह्मणतीआह्मीगाई॥
पशूजाहलोंमनुष्यदेहीं॥अभक्ष्यपाहींभक्षिती॥६५॥केवळदेहलोभासाठीं॥मो-
क्षश्रीयेसिपाडिलीतुटी॥सुद्धीपळालियापाठीं॥आपदामोठीदारांची॥६६॥याद
ववीरजगजेठी॥नलगतीचपळत्यांचेपाठी॥भेडावलींनपाहतीदृष्टीं॥उठाउठीप-
ळालीं॥६७॥रणींजिंकिलेमहावीर॥तुरेंवाजतीअपार॥विजयोजाहलायादववीर॥
जयजयकारप्रवर्तला॥६८॥ वीरसांगतीयुद्धगोष्टी॥सोडिल्याकवचांच्यागांठी॥उ-
ल्हासभीमकीच्यापोटीं॥हर्षसृष्टींनसमाये॥६९॥आपुलेनपडतांरणीं॥बंधूआले
नाहींनकोण्ही॥राजेगेलेजीपळोनी॥भीमकीमनींहरिखली॥७०॥पुढेहोईलवि-
नोदकथा॥युद्धकेलेयाकृष्णनाथा॥तयाविनोदाचियाअर्था॥संतीपरिसावेंआप-

रिसावें॥ ७१॥ कृष्णरुक्मियासंनिध॥ दोघांहोईलद्वंद्वयुद्ध। मेहुणपणाचाविनोद॥
अंतीं॥ वेरोधनिकराचा॥ ७२॥ पुढीलकथाअतिगहन॥ रसाळआदेनिरोपण॥ येका
विनवीजनार्दन॥ श्रोतींसावधानपरिसावें॥ ७३॥ इतिश्रीमद्भागवतमहापुराणेदश
मस्कंधहरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे एकादशप्रसंगःसमाप्तः अध्याय॥११॥
ओव्याएकंदर॥ ७३॥ ॥ ॥ ॥ ॥



श्रीगणेशायनमः॥ निजमंडपीशिशुपाळ॥ करील्हीनागदारोळ॥ भीमकीघेऊनगे
लागोपाळ॥ ऐकोनिविकळपडियेला॥ १॥ पांडुरवर्णजाहलेडोळे॥ मुखींहूनिलाळ
गळे॥ सेवकधरितीआंगबळें॥ गात्रेंविकळपडियेलीं॥ २॥ भीमकीअप्राप्तीचेबाण
॥ हृदयींलागलेदारुण॥ घायेंवीणघेतलाप्राण॥ अकाळमरणमांडलें॥ ३॥ वोखंट
वाणेंदिसेमुख॥ नाडीसुटल्यानिःशेषदेख॥ कृष्णधाकाचीधुकधुक॥ हृदयींअनेक
वाहतसे॥ ४॥ महाशब्दमंडपद्वारीं॥ मिळालियानरनारी॥ माताप्रयेऊनिरुदनकरी॥
कपाळकरींपीटित॥ ५॥ सिद्धानपवेचिगेशोभन॥ वायागेलेंवरमायपण॥ अंबिका
क्षोभलीगेजाण॥ वराचेप्राणवंचोतका॥ ६॥ थोरवोडवलेंगेदुःख॥ नदेखेचिसुनमु
ख॥ बुडालेंसोहळ्याचेंसुख॥ हर्षाविखकालविलें॥ ७॥ अगेहारुक्मियादुर्बुद्धी॥ न
पाहेचिलग्नशुद्धी॥ मृत्युपंचकादियेमंधी॥ लग्नसिद्धीमांडिली॥ ८॥ कृष्णज्योतिषी
गेनिका॥ वश्यनव्हेपांचापंचका॥ काळसाधिलागेनेटका॥ समर्थोदेवतोजाणे॥ ९
॥ वेणेचिसाधिलीगेवेळ॥ साधूनगेलाभीमकबाळ॥ आम्हांकरंटेकपाळ॥ आतांशि

भुगाळवांचवा॥१०॥ विलापकरूनि अनेक॥ शिंपिलें शिशुपाळाचें मुख॥ वारा घालिती त्या सिंपेक॥ जाहला नावेक सावध॥११॥ उठोनि बैसला येकसरी॥ श्वास घालता पैं थोरी॥ दुःखव्हदयीं वेना वरी॥ नेत्रद्वारी जळ चालिलें॥१२॥ शिशुपाळा आलें रुदन॥ नधरतां चालिलें स्फुंदन॥ शरीरें आवरोनियां जाण॥ शाहाणपण मांडिलें॥१३॥ नोवरी नेली हो सुंदर॥ पडिलें सर्वांसी वैर॥ कृष्णानें रुक्मा जुंझार॥ आणि बाळभद्र महाबळी॥१४॥ हे चि दोघे नावरती॥ येरव्ही यादव तो किती॥ ऐसें विचारूनियां चित्तीं॥ कथवी सेनापती बोलत॥१५॥ सैन्य पालाणा रे पालाण॥ घाव घाला रे निशाणा॥ रथ संजोगुणी आणा॥ रणांगणा जाऊं वेगीं॥१६॥ सन्नद्ध करूनियां दळ॥ रथीं चढला शिशुपाळ॥ नगरद्वारा आलें सकळ॥ पुढें धायाळ भेटले॥१७॥ धाईं नटलें सबळ॥ अशुद्धें न्हालें बंबाळ॥ बाणीं भेदलें कपाळ॥ वीर विकळ पडताती॥१८॥ वीरें घेतलें घायवारे म्हणती पळारे पळारे॥ मारिलें जाल बळिभद्रें॥ सात्यदुसरें कोणी नये॥१९॥ येकी घेतला भेदरा॥ येक कांपती थरथरा॥ मारून कोगा बळिभद्रा॥ दासडिंगरा आम्ही तुझे॥

२०॥ येकाचे तुटले हात॥ येकीं विंचकिले दांत॥ येक कन्हत कुंथत॥ नवादेत पैं आले॥ २१॥ घाईं जर्जर बहुतें॥ येक हांबत हुंबतें॥ येकाचीं लोंबतीं अंत्रें॥ घायें कोतें अडक-लीं॥ २२॥ येक रडत पडत॥ येक अत्यंत चरफडित॥ येक पाणी जं मागत॥ खुणा हात दाउनी॥ २३॥ मस्तक फुटोनि वाहे रुधिर॥ येकाचे तुटले अर्धशरीर॥ येकाचे घायीं बुडाले नीर॥ तेणें चीरल अकत॥ २४॥ भले गोर विलेव ऱ्हाडी॥ स्थिती नेली लेणी लुगडी॥ येक नागवीं उघडीं॥ मेलीं मडीं ओढिती॥ २५॥ घायाळें घालुनेयां वोडणी॥ धनुष्यदंडाचिया आडणी॥ उचलुनेयां दोघां जणीं॥ वीरस्थेणी आणिल्या॥ २६॥ येक मार्गी वजाले पुरे॥ येकाचे आणिले खटारे॥ वीर आटिले जी वीरें॥ बळिभद्रें मारिले॥ २७॥ रायेस्वांत वले मुगुटाचे॥ अत्यंत पाण विकळ त्यांचे॥ सेवक उचलिती पायाचे॥ ढाले मोर कुंचे विंजिती॥ २८॥ देखोनि दचकला शिशुपाळ॥ धाकिन्नले त्याचें दळ॥ राजे मारिले सबळ॥ प्रबळ बळ्या दवांचें॥ २९॥ शुद्धीं जाहला परा उमुख॥ राजे भंगिले अनेक॥ आले जरासंधादिक॥ भोडले कटक घेउनी॥ ३०॥ के दला शिशुपाळ सन्मुख

॥अत्यंतकोमाइलें मुख॥बुडालें सोहळियांचें सुख॥हृदयीं दुःख भीष्मकीचें॥२१
॥दुःखें सुखकाळ वंडले॥दोन्ही ओंऊजी वाळले॥लाजा न गेलवे दोलें॥तेंदेखिलें ज
रासंधें॥२२॥मग तो म्हणे पुरुषपंचानना॥व्यर्थ खेद कां करिसी मना॥प्राप्त अप्राप्ती-
चीगणना॥आधीन कोण्हा येना हीं॥२३॥संसार म्हणजे कांबसूत्र॥चौऱ्यांशील
क्ष पुतळ्या विचित्र॥त्याचा सूत्रधारी ईश्वर स्वतंत्र॥त्याचे इच्छेनाचिजें॥२४॥आप
णा राहोनियां दुरी॥हालवी मायाचीनाचीदोरी॥भूतें तवतदनुसारी॥निजव्यापारीं कर
वी॥२५॥तेथें सुखदुःख निजतंत्र॥मांडोनि ठेविलें स्वतंत्र॥तंतेंनयेगतीपात्र॥अहो
रात्र होतातीं॥२६॥येथें यश आलियाचें सुख॥अथवा अपेशाचें दुःख॥अहंपणें
मानिती मूर्ख॥कर्त्ता देखतो न व्हे॥२७॥येथें कर्त्ता मी जो म्हणे॥तो पडे सुखदुःखाना
गवणें॥जन्ममरणासी आंवतणें॥दिधलीं तेणें सर्वथा॥२८॥अहंकर्त्तव्यपणाचा-
भावो॥तोचि सुखदुःखासी ठावो॥जन्ममरणाचा निर्वाहो॥तेणेंचि पहा होहो तसे
॥२९॥यालागीं अहंकर्त्तव्यता॥न धरावी गा सर्वथा॥भीमकी अप्राप्तीची व्यथा॥दु

र्ममतायेऊनेदी॥४०॥त्यायेंचिपाहेंपांकेवळ॥तेवीराअसोहिर्णादळं॥युद्धंकेलेंसतराबे-
ळा॥जयोयेकहीवेळनआला॥४१॥मंगजाहली याचेंदुःख॥यशआलियाचेंसख॥नमा-
नूनियांमीदेख॥यथासुखेंवर्त्ततों॥४२॥एवंसुखदुःखआहे॥तेतंवकाळाधीनपाहे॥तो
काळज्यासीसात्यहोय॥तोचिलाहेयशातें॥४३॥आजतजंग्दासीजातां॥यशनये
गासर्वथा॥काळसात्यकृष्णनाथा॥जाहलातत्वतानिजबळें॥४४॥काळसात्यजाह
लेपणी॥प्राप्तजालीगारुक्मिणी॥मजसकटराजेरणीं॥तृणप्रायकरूनिजिंकिले॥४५
॥तोजंवकाळसात्यनाहीं॥तंववरीयुद्धकरिशीलकाई॥ वीरझोडिजेनिघाई॥योद्ध्या-
यींपडतील॥४६॥जंववरीअनुकूळनाहींकाळ॥तंववरीकायकरिशीलबळ॥मिद्दीन-
पंथेंबिसकळ॥श्रमकेवळपावसी॥४७॥यालागींधीरधरीशाहाणपणीं॥जंवहोयका
ळसात्याचीमांडणी॥मगयादवजिंनूंअवघ्यणी॥केवीरणीराहतील॥४८॥यापरीराज
मेजरासंध॥करितांशिशुपाळाशीप्रबोध॥मगसांडुनीयुद्धक्रोध॥निजनगराप्रतिस्थ
निघाला॥४९॥शिशुपाळाशीयुक्ताआंता॥जीवंघेताकृष्णनाथ॥आजिचाचुकलाअ

नर्थ॥ हितमानितदमघोष॥५०॥मानाह्मणेजरासंधाशी॥उनर ईनव्हे उपकारासी॥तुवां-
वाचविलें शिशुपाळारी॥पुत्रदानारीतूंदाता॥५१॥ऐसेंमानुनियांसुख॥परतलादमघोषदे-
ख॥घेउनीसोयरेसेवक॥येकयेकपरतले॥५२॥युद्धायादवांसमागीतां॥राजेउरलेजेजुं
झता॥तेहिमानुनियाहिता॥मगसर्वथानिघाले॥५३॥घायीजर्जरलेंणोकिती॥नागविलेसै
न्यसंपत्ती॥आपुलाल्यानगरप्रती॥वेगेंभूपतीनिघाले॥५४॥मगपरतलाशिशुपाळ
राजेचालिलेसकळ॥रुक्मियाकोपलाप्रबळ॥सन्नद्धदळतेणेंकेलें॥५५॥घुररणीहोय
विन्मुख॥तव्हांचित्याचेंकाळेंमुख॥कवणवांचल्याचेंसुख॥घेउनीविश्वमरावें॥५६॥
जरासंधशिशुपाळादेखतां॥सकळराजेहिऐकतां॥उभाकरूनभीमकपिता॥थोरग-
र्जनातोझाला॥५७॥तुह्मीसांडिलेंपुरुषार्था॥मीतवनेउनेंदेराजदुहिता॥रणींजिंकोनि
कृष्णनाथा॥भीमकीआतांआणीन॥५८॥कृष्णविभांडुनिबाणीं॥हिरोनीनआणीज
रीरुक्मिणी॥तरीसांडिजेस्वधर्मब्राह्मणीं॥मजलागुनीतोदोष॥५९॥जेकरितीसाधूनिं
दा॥त्यापापाचीमजआपदा॥रणींनजिंकितांगोविंदा॥जरीमीतुमसंघापरतेन॥६०॥कि

घाघेउनीगर्वाचेती ॥ विकल्पूनिगुरूनिंदती ॥ तींतीशापेंमजहोतो ॥ जरीमींश्रीपतीनजिं
कें ॥ ६१ ॥ केवळपूज्यमातापिता ॥ त्यांसीपुत्रहाणीलाता ॥ तींतींपापेंमजआतां ॥ जरीकृ
ष्णनाथानजिंकें ॥ ६२ ॥ देखोनिसाधूजनांसी ॥ दोषआरोपितीत्यांसी ॥ तींतींपापेंयेत
मजपासीं ॥ जरीकृष्णासीनजिंकें ॥ ६३ ॥ कृष्णनजिंकितांरणीं ॥ येऊननयेतांरुक्मिणी
॥ पुरीनप्रवेशोंकौंडिनी ॥ मुखपरतोनीनदाखवीं ॥ ६४ ॥ ऐशीवाहूनियांआण ॥ कवचलें
इलाआपण ॥ वेगींघेउनीधनुष्यबाण ॥ आंगवणपाहामाझी ॥ ६५ ॥ कृष्णअज्ञानाची
आदी ॥ त्यासीहृदयींनाहींबुद्धी ॥ परणूपाहेराक्षसविधी ॥ तेंमीसिध्दीजाऊंनेदीं ॥ ६६ ॥
कृष्णगर्वितयेकलेपणीं ॥ दु[illegible]य[illegible]नेंदर्शनाणी ॥ हिरोनिनेतोमाझीबहिणी ॥ तोमीबा
पीदंडीन ॥ ६७ ॥ रागेंकांपतसे थरथरां ॥ दांतखातसेकरकरां ॥ धूम्रनिघतसे[illegible]द्वारा
॥ रहंवराचदिन्नला ॥ ६८ ॥ रथीं बैसलामदगर्वित ॥ वेगेंसारथ्यायानेंम्हणत ॥ चपळ[illegible]चो
ताळोंदेरथ ॥ कृष्णनाथजेथेंअसे ॥ ६९ ॥ आजिकृष्णासीमनअसे ॥ धरणेंआहेदृढदृश
॥ अगर्वाधरितोगर्वमद ॥ बुद्धीमंदश्रीकृष्णा ॥ ७० ॥ आजम[illegible]निय[illegible]तिखटबाण ॥ ॥ कृ-

ध्यानिं जिळीनरणांगणी॥ चोरोनि नेतो माझी बहिणी॥ कैसेनि ऽ कमगी जिरेल॥ ७१॥ सै
न्य अवलोकिलें दृष्टी॥ वीर चालिले जगजेठी॥ अश्वगजरथांचिया थाटी॥ शस्त्रे मुष्टी-
झळकती॥ ७२॥ चतुरंग सैन्य सकळ॥ येक अक्षौहिणी दळ॥ सैन्य करोनियां सबळ॥
संख्या केवळ परियेसा॥ ७३॥ दोन लक्ष अठ्यासहस्त्र॥ सातशतें अधिक वीर॥ संख्या
अक्षौहिणी प्रकार॥ केला निर्धार श्रीव्यासें॥ ७४॥ किती गज किती रथ॥ अश्वपदाती
समस्त॥ विभागसंख्या मुनि-वित॥ पुराणोक्त सांगेन॥ ७५॥ येकवीस सहस्त्र आठश
त॥ सत्तरी संख्या रथ तेथ॥ तितुके चि गज भार उन्मत्त॥ सैन्यांत चालती॥ ७६॥ ये
क लक्ष सहस्त्र नव॥ तीन शतें पन्नास सर्व॥ पायांचे वीर अभिनव॥ सांगेन अश्वपरि
येसा॥ ७७॥ पांसष्ट सहस्त्र साहा शतें॥ येक दशक अधिक तेथें॥ वीर भिडती वारांतें॥ यु
द्धीं पुरते निजगड॥ ७८॥ इतकी सैन्याची मिळणी॥ तया नाम अक्षौहिणी॥ संख्या के-
ली पुराणीं॥ महामुनी श्रीव्यासें॥ ७९॥ ऐसें निजसैन्य अद्भुत॥ त्यामाजी रुक्मिया वि
राजित॥ सात्य आले राजे दक्षिणाद्रुत॥ वीर गर्जत महाबळी॥ ८०॥ रणीं जिणोनी जत्रसं

घ॥मीनलेगदहलायुध॥अवघेकरितानीविनोद॥थोरआल्हदजैत्यांचा॥८१॥युद्ध
वमिळोनिथोरथोर॥करितीपरतावयाचाविचार॥येतांदेखोनिपरस्काभार॥मगसमो
रलोटले॥८२॥दोहींसैन्याजाहलामेळ॥घाईउठिलाहलकल्लोळ॥वाजंत्र्याच्याध्वनी
प्रबळ॥रणवेताळखवळला॥८३॥कोपेंचालिलारुक्मियावीर॥टाकूनआलायादव
भार॥तेथेंनदेखेचिशारंगधर॥रथसत्वरपेलिला॥८४॥येकायेकींचक्रपाणी॥दुरो
निदेखिलानयनी॥येकेरथींकृष्णरुक्मिणी॥देखोनिमनीप्रज्वळला॥८५॥सांडोनि
गोत्रकुटुंबासी॥जेवींवैरागीनिघेयोगासी॥तेविंसैन्यसांडूनयादवापासीं॥येकरथें
सींधाविन्नला॥८६॥धनुष्यमांडूनमांडणी॥गुणवाहिलाततक्षणीं॥बाणलाऊनि-
यांगुणीं॥ओढीओढुनीचालिला॥८७॥कृष्णदेवाचाआरिदेवो॥ईश्वरानिरगाने-
णप्रभावो॥कुमतीधरूनियागर्वो॥कांपपाहाहोबोलत॥८८॥कृष्णासीह्मणेराहेरा
हें॥माझ्यायावरीआलापाहें॥चोरीकरूनीजासीलकाये॥कोणमायेराखेल॥८९॥ज
गामाजीतूंचोरहोसी॥चोरीकरूनदिसोंनदेसी॥अजिमीणवलोंलागासी॥केउता

आसीनेजचोरा॥९०॥उद्देशदेवाइंद्रादिकीं॥होमकीजेअग्नमुखीं॥तेंअग्नघेनिस्वामी सेवी॥अग्निमुखीकाहींनुरे॥९१॥देवत्म्हणतीआम्हासीपावलें॥त्यासीठकउनीद्रव्य- घ्यानेलें॥तेकाउलेंपतयेथेंनचले॥सांडीबहिलेंभीमकीसी॥९२॥जन्मोनियांयाद्ववं शीं॥कुळगोत्राचानाशकरिसी॥बुडविलेंनावरूपासी॥जातीतुजपासीपैंनाहीं॥९३॥ भोगअवघेचभोगिसी॥आणतूंयोगियाम्हणविसी॥मूळमायानेतुजपासी॥वेषध रिसीकपटाचा॥९४॥तुझियाकपटाचीझाडणी॥करावयाआलोंमीगुणी॥झाडणीक रीनरणांगणी॥म्हणीपळोनीजासिल॥९५॥सांडीसंदीमाझीबहिणी॥नाहींतरीखो चीनातिखटबाणी॥तीनबाणलाउनीगुणी॥चक्रपाणीविंधिला॥९६॥शार्ङ्गटणका- रूनहरी॥साहाबाणघेतलेकरीं॥तीनसोडुनमाझारी॥धनुष्यकरींछेदिलें॥९७॥सवें चिछेदिलेंआठबाणांसी॥चारीलागलेचहुंवारूसी॥सारथीपाडीनिधरणीसी॥ध्वज स्तंभासीछेदिलें॥९८॥रुक्मियाकोपाचढलाभारी॥पांचबाणघेतलेकरीं॥रागेंसोडि लेकृष्णावरी॥त्र्यळेंनिर्धारीविंधित॥९९॥कृष्णधनुर्वाडानिजगडी॥अचुकसंधानपरे

बधी॥ पांचही बाणबाणे तोडी॥ धनुष्य पाडीले छेदुनी॥ १०॥ आणिक धनुष्य घेतलें वेगें॥ सन्मुख विंधूं आला रागें॥ तेंहि तोडिलें श्रीरंगें॥ आणिक आंगें घेतलें॥ ११॥ बाण वोढो निघा वोढी॥ तेंही कृष्ण सवेंचि तोडी॥ जें जें धनुष्य रुक्मिया काढी॥ तें तें तोडी श्रीकृष्ण॥ १२॥ धनुष्य वेंगें घावरा कुनी॥ अग्नि अस्त्र लाविलें गुणीं॥ धूम्र दाटला दिशा व्यापुनी॥ ज्वाळा गगनीं न समाती॥ १३॥ पर्जन्यास्त्र सोडी हरी॥ मेघ वर्षती मुसळधारी॥ अग्नी शांत क्षणामाझारी॥ वेगें श्रीहरी पैं केला॥ १४॥ येरीं वायव्यास्त्र लाविलें गुणीं॥ झंझा मारुत सुटला रणीं॥ वारियाने आंदोळ्या हे अवनी॥ टाळी कानीं बैसली॥ १५॥ पर्वतास्त्र सोडी श्रीकृष्ण॥ वारा खुंडिला त्याचेन॥ येरें वज्रास्त्र सोडुन॥ गिरी तोडुन टाकिले॥ १६॥ रुक्मिया कोपला थोर॥ कृष्णासि द्याणें स्थिर स्थिर॥ गुणीं लाविलें रुद्रास्त्र॥ महारुद्र प्रगटला॥ १७॥ दाढा विक्राळ तिखट॥ माथां मोकळिया जटा॥ काळिमा चालिला कंठा॥ मिशा पिंगटा आरक्त॥ १८॥ कृष्ण अस्त्र विद्या चतुर॥ अस्त्रीं योजिला भस्मासुर॥ बाण देखतां पळे रुद्र॥ धावे घोर कांपत॥ १९॥ रुक्मिया आणीक अस्त्र विचारी॥ तंव कृष्णें धनुष्य छेदिलें करीं॥ सरलें कोदंड सामग्री॥ र-

थावरीकाहींनाहीं॥१०॥सरलीधनुष्याचीकोटी॥परिघघेऊनिघातलउडी॥कृष्णेंविंधोन-
पाडिलोकोडी॥अपरवस्त्री घायाची॥११॥परिघतुटलिया पाठीं॥रागेंपट्टिश घेऊनउठी॥नघरतपा
तलाउठाउठी॥कृष्णारथीसूदला॥१२॥कृष्णेंविंधिलेंनिखरबाणा॥पट्टिशउडविलामगगना
॥सवेंत्रिशूळघेऊनीजाणा॥हाणोकृष्णापैंआला॥१३॥दांतखातमेकरकरां॥शूळभोवं
डीगरगरां॥साहेब्राणेशारंगधरा॥घायेंपुराकरीन॥१४॥कृष्णेंबाणसोडिलापाहीं॥शूल
तोडिलानिहींठाईं॥सवेंचिपाडिलानियांभोईं॥निहींठाईंतीनखंडें॥१५॥शूलवायांगेला
थोर॥रुक्मियाचुरीदोन्हीकर॥सवेंचिघेऊनीतोमर॥कृष्णासमोरधाविन्नला॥१६॥साहेंद्र-
णेकृष्णानाथ॥तोमरहाणोंआलामाथा॥माझारीविंधिलायेनयेतां॥घायेंमागुतासारि-
ला॥१७॥बाणआदळलाथोर॥छेदोनीपाडिलातोमर॥रुक्मियाक्षणेमरमर॥शक्तीथोर-
काढिली॥१८॥शक्तीघेऊनीयांहातीं॥कृष्णातुझापाडकिती॥रणींलाविनेरख्याती॥भद्र
जातीलोटला॥१९॥कृष्णजेजेबाणसोडी॥शक्तीहस्तेंरुक्मियानोडी॥रथधरिलामकर-
तोंडीं॥शक्तीमदंडीराणावरा॥२०॥कृष्णेंबाणसोडिलानिधारा॥रुक्मियाभिलागला

पिसारा॥ मायेंस्मरिलाहातबारा॥ शक्तीअंबरांउडविली॥२१॥ रुक्मियांचीसीणशक्ति
॥[illegible]आलेदक्षिणापती॥ निहींहाकिलाश्रीपती॥ सैन्यसंपत्तीअनिवार॥२२॥ कृष्ण
भेटकाजुंझार॥ बाणींत्रासिलेमहावीर॥ आठबाणीरवोचलीधुर॥ हाहाकारउठला॥२३
॥ बाणसोडिलेनिर्व्यंग॥ घाईनिवारिलेंचातुरंग॥ त्याचियासैन्याजाहलाभंग॥ रणींश्रीरं-
गखवळला॥२४॥ बाणवर्षेशारंगधर॥ सैन्याजाहलाथोरमार॥ कोपेंखवळलारुक्मिया
वीर॥ सारोपथोरमांडिला॥२५॥ कृष्णामारिनहेंनिर्धारी॥ वोडणखांडाघेतलाकरीं॥ पतंग
जैसादीपावरी॥ तैशापरीधाविन्नला॥२६॥ रुक्मियामहावीरनेटक॥ वोडणखड्गाचास्त
धक॥ सस्कथरकदावीचवक॥ अतिनिःशंकनिजगडा॥२७॥ वोडणघडकूनआरळन
॥ खड्गतुळणीतळपत॥ उल्लाळ[illegible]ठोनीउसळत॥ हातमिरवितखड्गाचा॥२८॥ कृष्णेंजेबा
णसोडी॥ खड्गधारीतेनेतोडी॥ चारीमारावयाघोडीं॥ रथाबुडोरिघाला॥२९॥ दारुकसा
रथीनिजगडा॥ रथींकरुणाहेरगडा॥ कृष्णेंविंधिलाकुन्हाड॥ रथा[illegible]डायेऊनेदी॥३०॥
[illegible]आरळलासत्राणे॥ आडवेंवोडणधरितेंनेणे॥ वोडण फेडूनेपांबाणें॥ भिरींचा

मुगुटपाडिला॥ ३१॥ कोप आला रुक्मियासी॥ वेगें धाविन्नला ॰ ोकळे केसीं॥ ान धाओनि ांभूमीसी॥ हानवसी खड्गानें॥ ३२॥ कृष्णासीं त्यणे देखदेख॥ घायें ठेदीन मस्तक॥ विक टेड़ ुनियां हाक॥ वेगीं सन्मुख धाविन्नला॥ ३३॥ कृष्णें विंधिला तिक्ष्ण बाण॥ तिळप्राय केलें वोडण॥ खड्ग छेदूनियां जाण॥ अणुप्रमाण तेंही केलें॥ ३४॥ बाण वर्षला ॥ रुक्मिया भुलविली वाट॥ रथ लोटोनि घडघडाट॥ मौर्व्यो कंठ बांधिला॥ ३५॥ धनुष्य घा- ळोनियां गळां॥ वोढोनि आणिला घायतळा॥ कांपन्नली भीमक बाळा॥ घन सांवळा देख तसे॥ ३६॥ दारून आणिलें जी कोधा॥ झळ ॥ ्किलें काढिली गदा॥ याचिया करीन शिरछे दा॥ येथीं थरथरां कांपत॥ ३७॥ कांहीं न बोलवे सर्वथा॥ म्हणोन चरणीं ठेविला माथा॥ कृ पाळु व जगन्नाथा॥ यासी सर्वथा न मारावें॥ ३८॥ कृष्ण म्हणे परतीं सर॥ येणें केली निंदा थोर॥ याचें छेदीन मी वक्त्र॥ म्हणऊनि शस्त्र उचलिलें॥ ३९॥ तिखट देखोनि शस्त्र धारा॥ चरण न सोडी सुंदरा॥ बोले मृदु मंजुळ उत्तरा॥ गदाधरा विनविलें॥ ४०॥ सुरा असुरां तूं दुर्धर ॥ ोनि ीयोगेश्वर॥ विश्वानियंता ईश्वर॥ वेदांपार नकळेची॥ ४१॥ ऐसियासी तुज

युद्धीं॥ आकळूं पाहे अहंबुद्धी॥ पिता अवगणूनं तुते निंदी॥ होय अपराधी सर्वथा॥ ४२॥ हा अभिमानिया मारिसी रणीं॥ माय प्राण सोडील तत्क्षणीं॥ होईल लोकीं निंदक टेहणी॥ माहेर येथुनी तुटेल॥ ४३॥ जेथून उठे निंदा क्रोधू॥ त्या लिंगदेहा चा करी छेदू॥ म्हणे मारिलन कां ज्येष्ठ बंधू॥ लोक विरुद्ध न करावें॥ ४४॥ धरलिया श्रीकृष्ण कास॥ या वादो हीं पक्षीं उल्हास॥ नांदवावें सावकास॥ येथें तेथें समत्वें॥ ४५॥ न धरत चालिलें स्फुंदन॥ नेत्रीं लोटलें जीवन॥ जाहलें श्यामवदन साळण॥ मग जीवन हांसिन्नला॥ ४६॥ देखोनि बोलाची च्यातुरी॥ उचलिली दोहीं करीं॥ आलिंगिली प्रीती थोरी॥ बंधून मारीसर्वथा॥ ४७॥ मस्तक वपना आणता सवी॥ नाहीं आड ना विहिरी रणीं॥ मालावाटेचें वाटवणी॥ विनोद मेहुणी मांडिला॥ ४८॥ अर्धखांड अर्धमिशी॥ पांच पाटका ढिले शीर्षीं॥ विरूप करून रुक्मियासी॥ रथें सी बांधिला॥ ४९॥ रुक्मिणीसी ह्मणे कृष्ण॥ पाहें बंधूचें वदन॥ वेगें करी लिंबलोण॥ सकळ जन हांसती॥ ५०॥ रुक्मियाचें विरूप करण॥ या परी करी श्रीकृष्ण॥ बळिराम येऊन आपण॥ बंधमोचन करील॥ ५१॥ परिहास मिषें बोध॥ भीमकीसी करील हलायुध॥

येकाजनार्दनींविनोद॥परमानंदप्रगटेल॥५२॥इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे द्वादशप्रसंगःसमाप्तः॥१२॥ ॥छ



श्रीगणेशायनमः॥येरीकडेदळभार॥देखोनिचालिलेयादववीर॥लोटलेयेरयेरांसमोर॥घायेंनि
ष्ठुराणिती॥१॥दक्षिणराजेदळभारी॥युध्यपाहतीराहोनिदुरी॥रुक्मियाक्षीणकेलाहरी॥कृष्णा
करीउभावले॥२॥रुक्मियाचेंउरलेंदळ॥यादवांत्राशिलेंप्रबळ॥वर्षोनियांबाणजाळ॥वीरसक-
ळभेदिले॥३॥यादवांच्यातिखटबाणीं॥निघडेवीरपडिलेरणीं॥धडमुंडाविततधरणी॥अर्धक्ष
णींनिहींकेली॥४॥कृष्णेंरुक्मियाबांधिला॥उरल्यासैन्यापळसुटला॥जयर्थयादवांसिआला॥
मगपरतलाबळिभद्र॥५॥सरोवरामाजीकमळीं॥गजकरीखदळी॥तैसीमर्दूनिशत्रूचीफळी॥
कृष्णाजवळीतोआला॥६॥रुक्मियाचेंविरूपकरण॥देखताजहालासंकर्षण॥कृपेनेंद्रवलें
अंतःकरण॥दीनवदनदेखोनी॥७॥सोडोनियांगळबंधन॥कृष्णासिम्हणेबुद्धीकेउणा॥सोयरी
यासीविरूपकरण॥नियजाणआम्हांसी॥८॥यासीस्वसंबंधियाविरूपबाधू॥हातरवधाहूनि
अधिकवधू॥यांथोरकेलाअपराधू॥सुहृदसंबंधूलाजविला॥९॥यांच्यावधूतूंकरितासी॥न
रोपावतानिजसुखासी॥मानदेऊनिसोडितासी॥सोयरीयासीश्लाघ्यतें॥१०॥क्षात्रियसांप
डेरणसांकडी॥त्यासिघावीलुणीलुगडी॥युद्धीवाडमिशीबोडी॥हेपरवडीत्वांकेली॥११॥

सवेंचह्मणोरुक्मिणीसी॥दोषनठेवावाकृष्णासी॥जोजोकर्मकरीं तैसीं॥फळेंतैसीपावती॥१२
॥कृष्णनिजतत्वता॥कर्मकरूनिअकर्ता॥बंधुवैरूप्यतेचादाता॥नव्हेसर्वथाश्रीकृष्ण॥१३
॥तुझेबंधूवैरूप्य॥तेंत्याचेंत्यासफळलेंपाप॥हेंचिजाणभोगाचेंनिजरूप॥सांडीकोपसर्वथा
॥१४॥येथेंकर्तातोनिश्चोनका॥ऐशीकर्ममर्यादातत्वता॥बोलनठेवीकृष्णनाथा॥हदयींव्यथा
नधरावी॥१५॥सवेंचित्मणेकृष्णासी॥रणीविटंबूनयेथूरासी॥बोललागलाक्षत्रियधर्मासी
॥लक्ष्मीकेशाहेंअनुचित॥१६॥दंडायोग्यजरीअपराधू॥तरीदंडूनरे.सोयराबंधू॥दंडापरीस
अधीकबाधू॥नमारूनवधूलांकेला॥१७॥इतरांपासोनिअन्यायजाहला॥आपणपांहिजे
क्षमाकेला॥धोरवीलांसोइरादंडिला॥बोललाविलानिजधर्मा॥१८॥जोआवडानेंविषप्या-
ला॥तोआपआपणामारकजाहला॥त्याअन्यायादंडनाहींवहिला॥घातकेलानिजकर्मे॥
१९॥याळाविजोप्रवर्त्ते अधर्मासी॥तेणेचिकर्मेदंडिजेत्यासी॥मेलेंचिकांमारूंपाहसी॥रु-
क्मियासीजाऊंदे॥२०॥मेलियासीच्मारणें॥हेंआत्यासिलाजिरवाणें॥विनोदनकरावाम्हे
हुणपणें॥सोडोनिदेणेंसर्वथा॥२१॥सवेंचित्मणेरुक्मिणीसी॥कठीणकर्मक्षत्रियासीं॥

उल्लंघननकरवेआत्यासी॥निजधर्मासीसर्वथा॥२२॥विधात्यानेंनेमिलानेमं॥क्षत्रियाचा-
घोरधर्म॥राऊणमांडिलासंग्राम॥आपपरनलणावा॥२३॥समरंगणीसन्नद्ध॥सन्मुखआ
लियापिताबंधू॥रणांगणीकरितांवधू॥नाहींबाधूक्षत्रियां॥२४॥ऐसेंजाणोनरुक्मिणी॥खे
दनकरावावोमनीं॥सर्वेंचिह्मणेशारंगपाणी॥विरोधकरणीत्वांकेली॥२५॥राज्यलोभेंधीं
मरांधा॥त्याशिउपजेकामक्रोध॥तेणेंलोभेंहोऊनिमंद॥थोरविरुद्धआचरती॥२६॥आपु
लेंराज्यजातां॥कांपुढिलाचेंराज्यघेतां॥तेणेंलोभेंक्रोधचिंता॥उठीसर्वथाअनिवार॥२७
॥नानरीवृत्तीभूमीउच्छेद॥होतांसज्ञानहोयमंद॥तोहीकरूंलागेविरोध॥निंदानुवादद्वेषा
चा॥२८॥अथवाधनागमनागमनीं॥प्रबळलोभउपजेमनीं॥वेदविक्रयकरीजेब्राह्मणी॥ध
नालागुनीकलियुगीं॥२९॥धनालागींवेदाध्ययन॥धनालागींपुराणपठण॥धनालागीं-
व्याकरण॥शास्त्रश्रवणवेदांत॥३०॥धनालागींघेतीदान॥धनालागींहोतीसज्ञान॥धना-
लागींनीचसेवन॥उपसर्पणहीनाचें॥३१॥धनालागींदेहविकेती॥धनालागींदांभिकभ-
क्ती॥धनकामनाकर्मकरिती॥नानावृत्ती धनेच्छा॥३२॥त्याधनासाहेनांजवरोध॥तेव्हां

सन्ताना नासीउपजेक्रोध॥ विवेकियाहोयबुद्धिमंद॥ प्रबळविरोधप्रवर्तना ॥२३॥ आणिकयेक
थोरकारण॥ जेव्हांहोयदाराहरण॥ नविचारितीआत्ममरण॥ वंचितीप्राणत्यालोभें॥२४॥
अथवाहोतांमानहानी॥ विवेकियाहोयअभिमानी॥ निंदाद्वेषउपजेमनीं॥ मानालागुनी
सर्वथा॥२५॥ कींआंगिंचेनिशौर्यतेजें॥ येरयेरानिंदितीराजे॥ वीर्यशौर्याचेनिमाजें॥ होति
उन्मत्तहोउनी॥२६॥ अणुमात्रस्वार्थाचाअवरोध॥ होतांसमस्तांउपजेक्रोध॥ स्वार्थालागीं-
विरोध॥ पडेसंबंधद्वेषाचा॥२७॥ इतुकीकारणेंसर्वथा॥ तुजनंदनात्र्यंबकनाथा॥ रुक्मिया
सीविरूपता॥ कवणेंअर्थात्वांकेली॥२८॥ तूंपरिपूर्णआत्माराम॥ तुजसर्वथानाहींकाम॥
तरीकांकेलेंनिंद्यकर्म॥ क्षत्रियधर्महानव्हे॥३९॥ सर्वेंचित्वाणेरुक्मिणीसी॥ पाचोनिंद्यकृष्ण
चरणासी॥ विषमबुद्धीतुजपासी॥ निजमानसीनधरावी॥४०॥ सुहृदुर्हृदउदासीन॥ ऐसेंत्रिवि
धनकरीमन॥ सर्वांभूतींसदासंपूर्ण॥ पाहेंश्रीकृष्णासर्वदा॥४१॥ अजातद्वेषशिशुपाळासी॥
कल्याणरुक्मियावांछिसी॥ हेचिविषमतातुजपासी॥ कृष्णासुखासीप्रतिबंध॥४२॥ ह्मणशी
शिशुपाळकृष्णद्वेषी॥ सर्वथाअपकारीपाहिजेत्यासी॥ मातेचीदशारुक्मियासी॥ तोहीकृष्णा-

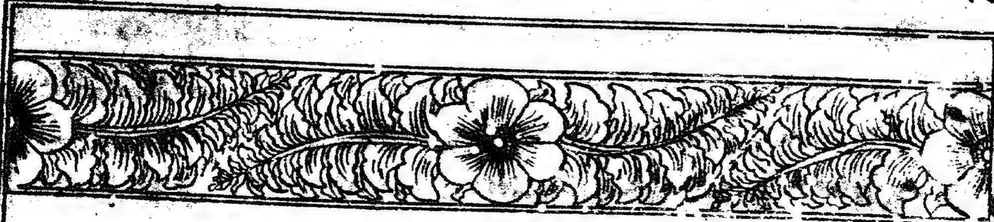
सीदेषिता॥४३॥हासर्वभूतात्मा हृषीकेशी॥ऐशियाद्वेषिती जे कृष्णा॥सी॥तैसियादुष्टासो
यरियासी॥भद्रवांछिशी तें अभद्र॥४४॥ऐशियासर्वभूतद्वेषियासी॥दंडमुंडणकेलियात्या
सी॥तेतूंअकल्याणमानिसी॥चतुरनव्हेसी निजबोधें॥४५॥कृष्णाज्ञाननिधीचतुर॥येणें
दरूपें केला उपकार॥रुक्मियाचा नरकघोर॥यमप्रहारचुकविले॥४६॥कृष्णायुद्धेरुक्मिया-
सी॥दंडनकरितांखांडमिशी॥तरीहाहोतारौरवासी॥अधःपातासी पैंजाता॥४७॥कृष्णासो
यरियास्नेहाळू॥वपनरूपें अतिकृपाळू॥केला निजकरें निर्मळु॥फेडिलावैराळू द्वेषाचा॥४८
॥यालागींकृष्णें केलें भद्र॥तूंकां मानिशी तें अभद्र॥कृष्णाज्ञानियानरेंद्र॥वैराग्यरनकळेती॥
४९॥दुर्घटमोहपैंप्राणिया॥कृष्णें केली कृष्णामाया॥ब्रह्मादिकांनयेचि[illegible]॥या॥देवमायादेह
बुद्धी॥५०॥तूंतेदेहबुद्धिचेंलक्षण॥सुहृददुर्हृदउदासीन॥त्रिगुणत्रिविधनक[illegible]मन॥देहाभि
माननुपजवी॥५१॥नैश्वरतवदेहज्ञानें॥देहनिगाल्या मृत्यू मानिती॥देहसंबंधाआलिष्टी
ती॥येराद्वेषितीउपेक्षा॥५२॥नानाअळंकारीकनक॥तैसासर्वांभूतीआत्माएक॥हेंनेणोनिय
यांमूर्ख॥येकाशिअनेकत्वमानिती॥५३॥अनेकघटींजेवींअनेग॥प्रतिबिंबीभासे अनें

॥तैसा विश्वात्मा व्यापक॥ दिसे अनेक देहयोगें॥५४॥ आकाश येक जैसें [illegible]॥ मठींचें
कोन घटीं वर्तुळ॥ विकारयोगें भासे प्रबळ॥ नसे केवळ निजनाच्या॥५५॥ तैसा परमात्मा श्री
हरी॥ नाना आकार विकारी॥ येकानेक रचना धरी॥ देहसंचारें देहयोगें॥५६॥ येथें देह शि
जन नाश॥ आत्मा तो नित्य अविनाश॥ घटभंगीं घटाकाश॥ सहज स्थिती जैवि [illegible]॥५७॥
देहा [illegible] कारण॥ महाभूतें गुण प्रमाण॥ अविद्येचें केलें जाण॥ जन्ममरण यालागीं॥५८
॥अविद्येनें न [illegible] केलें॥ मिथ्या देहीं सत्यत्व दाविलें॥ तेंचि अभिमानें घेतलें॥ प्रेम दाविलें
देहबुद्धी॥५९॥ जयासि देहाभिमान थोर॥ तयासि कल्पना अनिवार॥ तेणें विस्तृत मूळ संसा
[illegible]॥६०॥ आतां ऐकें वो सुंदरी॥ परमात्मा अलिप्त [illegible]॥ संयोगवियोगा
चे परी॥ न धरी संसारी सर्वथा॥६१॥ आत्मा संयोगाविण सहस्र॥ स्वयें संसार चालवी कैसा॥
विकल्प न धरीं वो ऐसा॥ तेही दशा सांगेन॥६२॥ जैसा रवी अलिप्त आकाशीं॥ दृष्टी रूपातें प्र
काशी॥ तैसा परमात्मा दृष्टी केशी॥ संसारासी घातक॥६३॥ नातरी जैसा रवी बसूनी॥ अचे
तन पुतळ्या नाचवी यंत्री॥ येका जैत्य येका हसी॥ दोहीं परी अलिप्त॥६४॥ पुतळियांचे निजा

हलेपणें॥ नाहींसूत्रधारिया जन्मघेणें॥ नयाचेनिनिर्मलिपणें॥ नाहीमरणेंसर्वथा॥६५॥ ऐ
सा अलिप्तकृष्णअसिधू॥ नयाशिरदंडमुंडणअपराधू॥ लावल्येशितूंनवचधू॥ नव्हेशुखुमा
वनुद्धा॥६६॥ कृष्णाचाळकवेगळेपणीं॥ नरीव्यापकत्वाआलीहानी॥ ऐसेंनत्लणेवोलकि
णी॥ नेहीकाहाणीएकपां॥६७॥ जेसेंगगनआपणावरी॥ धरीजेणपर्जन्यधरी॥ परिअलि
प्तनिहींविकारी॥ तेसाश्रीहरीकर्मासी॥६८॥ गगनसर्वत्रलत्वता॥ नथासिचिखलआंजा
तां॥ चिखलेंमारिकिजेंलावितां॥ गगनसर्वथाअलिप्त॥६९॥ नेसेंकजाणकृष्णनाथा॥ भो
गभोगोनिअभोक्ता॥ कर्मकरोनिअकर्त्ता॥ अलिप्ततानिजबोधें॥७०॥ कृ गा आंगी ला
वितीकर्म॥ तोचित्यांसीहोयअधर्म॥ हेंचिकोणानकळेवर्म॥ कृष्णनिष्कर्मसर्वदां॥७१॥
यालागीवोऐसेंजाण॥ देहाशीचजन्ममरण॥ आत्माअविनाशीपरिपूर्ण॥ जेवींहेंखुगस
भजावी॥७२॥ लोकापवादबरळा॥ नाशमानितीकेवळा॥ चंद्रीतुटल्याचंद्रकळ॥ खण
तीनाशलाअंवसेसी॥७३॥ चंद्रीचंद्रयथास्थिती॥ जेव्हाकळातुटतीवाढती॥ तेसाआत्मा
सहजस्थिती॥ नाशउत्पत्तीदेहासी॥७४॥ जेसीवांझेचासंपत्ती॥ तेसीसंसारउत्पत्ती॥ मा

असत्यत्वें जाणती ॥ मिथ्या प्रतीति प्रबुद्ध ॥ ७५ ॥ स्वप्नीं देखे आत्ममरण ॥ निते मिथ्या लूनि
देह दहन ॥ जागृती उदयीं मिथ्या स्वप्न ॥ जन्ममरण त्या नाहीं ॥ ७६ ॥ तैसा अज्ञाण संसारक्रम
॥ बाळागी भीमकी सांडी भ्रम ॥ कृष्ण पावलिया पुरुषोत्तम ॥ मिथ्या भ्रम घरकुलको ॥ ७७ ॥ स्व
प्नीं सोयरिया जाहलें दुःख ॥ सत्य मानिती ते मूर्ख ॥ बंधू वेरूप्याचें असुख ॥ सांडिसी द्रंकवे
ळो ॥ ७८ ॥ कृष्णा न पवतां विआधी ॥ शोक मोह जिवासि बाधी ॥ कृष्णी पावलिया आधि
व्याधी ॥ जाति विशुद्धी सर्वथा ॥ ७९ ॥ कृष्णा पावलिया पाठीं ॥ मोह ममता तुटे पोटीं ॥ कृ-
ष्णा नोळखसी गोरटी ॥ आत्मदृष्टी तुज नाहीं ॥ ८० ॥ आत्मदृष्टीचें लक्षण ॥ दृश्य द्रष्टा आणि
दर्शन ॥ तिंहीहुनी अकारण ॥ परिपूर्ण श्रीकृष्ण ॥ ८१ ॥ तेथें कैंचें धरिसी ध्यान ॥ ध्याता ध्येय-
जाहलें शून्य ॥ तुटला बोल खुंटलें मौन ॥ चैतन्यघन श्रीकृष्ण ॥ ८२ ॥ उरलें चिन्मात्र स्फुरण ॥ तें
ही मायिक तूं जाण ॥ हें तुझ्यांत नाहीं लक्षण ॥ ऐसा श्रीकृष्ण जाणावा ॥ ८३ ॥ होती कृष्णरूपीं
सलग्न ॥ ऐकोनि निढळिमाचें वचन ॥ कृष्णमय जाहलें मन ॥ तेणें स्फुरण चालिलें ॥ ८४ ॥ कृष्ण
भावें जाहला चित्ता ॥ गेली देहबुद्धी सर्वथा ॥ म्हणोनि चरणीं ठेविला माथा ॥ तिन्ही अवस्था

सांडुनी॥८५॥वाचाजालीजीमद्दद॥निःशेषखुंटलाअनुवाद॥सुखेंकोंदलापरमानंद॥पूर्णबो
धभीमकीसी॥८६॥नाढवतीभावेंदीर॥वृत्तीजालीकृष्णाकार॥ब्रह्मरूपतेंचराचरा॥देखेसुंद
रीनिजबोधें॥८७॥देखोनभीमकीचीनिजवृत्ती॥हर्षनमायेरेवतीपती॥उचलोनियांदोहींहा
तीं॥अतिशीतीमानली॥८८॥कृष्णाबाळिभद्दरुक्मिणी॥तिघेंमिनलींपूर्णपणी॥परमानंदेंरंगां
गणीं॥भावेंरुक्मिणीभोगिले॥८९॥कृष्णाभीमकीहलायुध॥तिघांजालायेकबोध॥येकाज-
नार्दनींआनंद॥परमानंदप्रगटला॥९०॥इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंधहरिवंश
संहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे प्रसंगः १३ समासः॥ ॥ ॥



श्रीगणेशायनमः॥ यापरीकृष्णपत्नी॥ रामेंबोधिलीवचनीं॥ रुक्मियारथिंघलासोडुनी॥ विरू
पपणीसलज्ज॥ १॥ दीनहीनगेलीकळा॥ वीर्यशौर्यमुकलाबळा॥ केविमुखदाखऊंभूपाळा॥
भीमकबाळानसुटेची॥ २॥ पित्यानेंम्हणितलेंनपुंसक॥ त्याबचनानेंथोरदुःख॥ दावितांवि-
रूपतेचेंमुख॥ सकळलोकहांसती॥ ३॥ प्रतिज्ञाकरूनिवाहिलीआण॥ रणीविभांडीनकृ
ष्ण॥ भीमकीआणीनमीजाण॥ तोहीपणनव्हेची॥ ४॥ यालागीनवचेंकौंडिण्यपुरा॥ तोआजा
राहिलाबाहेरा॥ उभऊनिभोजकटनगरा॥ वस्तिशींथारातेणेंकेला॥ ५॥ रुक्मियासोडिल्याव
री॥ यादवांचेंदळभारी॥ लागलियानिशाणभेरी॥ जयजयकारींगर्जनी॥ ६॥ याप रेंरणरंगां
णी॥ जिणोनिमहावीरश्रेणी॥ कृष्णें आणिलीरुक्मिणी॥ अतिविंदाणीलाघवें॥ ७॥ कृष्णनि
घालावेगेंसी॥ आलाप्रभासक्षेत्रासी॥ तेथेंपुजूनसोमनाथासी॥ हुसेनेपासीरिघाला॥ ८॥ त्या
होनिसावकाशवाडी॥ कटकउतरलेंनिवडी॥ हाटचोहाटेपरवडी॥ घडमोडीवस्तूची॥ ९॥ राजे
प्रजादेशदेशिक॥ नगरनागरिकलोक॥ उपायनेंजीअनेक॥ येतीसन्मुखपेहून॥ १०॥ जेंकौं-
निसकळिकरायासी॥ विरूपकेलेंनिरुक्मियासी॥ कृष्णेंनेलभीमकीसी॥ हेंभीमकासीश्रुत

जालें॥११॥ऐकोनि जालें अत्यंत सुख॥जीवीं न माये हरिख॥मज तुष्टला आणि पुरुषएक॥भा
ग्यचें स्वभीमकाचें॥१२॥मज पासूनि दोघांसी जन्म॥परि दोघांचे भिन्न कर्म॥भीमकी पाव
ली पुरुषोत्तम॥विरूप कर्म रुक्मिया॥१३॥रुक्मिया निंदी कृष्णासी॥तेणें चव कर्में वेरूप त्यासी
॥भीमकी भावार्थें कृष्णासी॥अर्धांगासी पावली॥१४॥आपला भावार्थ चि जाण॥कृष्णप्रा
प्तीसी कारण॥या वेगळें शाहणपण॥केवळ जाण दंभार्थ॥१५॥या लागीं निज भावेंसी॥शर
ण जावें श्रीकृष्णासी॥भीमकी अर्पुनियां त्यासी॥हृषीकेशी मज...॥१६॥प... वारूनि शुद्ध
मतीसी॥वृत्तांत सांगितला तयेसी॥येरी म्हणे राहवा कृष्णासी॥करूं विधिसी कन्यादान॥१७
॥कन्यादानाचे निमिसें॥कृष्ण पुजूं सावकासें॥पाचा पंचकाचें फिटेल पिसें॥अनयासें मन
निवे॥१८॥भीमक निघाला वेगेंसी॥आला प्रभासक्षेत्रासी॥लोटांगण श्रीकृष्णासी॥निज-
भावें सि घालित॥१९॥त्राहि त्राहि जी दातारा॥नेत्रीं अश्रुचिया धारा॥कृपा उपजली कृष्णाचा-
रा॥वेगें सामोरा धाविन्नला॥२०॥उचलूनियां वेगेंसी॥हृदयीं धरूनि हृषीकेशी॥येरें मिठी-
घातली कंठासी॥भावार्थासी मिसकला॥२१॥जीवीं जीव्या जाहली भेटी॥काही केल्या न सुटे

मिठी॥बापकृपारूजगजेठी॥पूर्णदृष्टीपाहिला॥२२॥सच्चिदानंदेंजाहलानृप॥सुबाह्यदेखेकृ
ष्णनाथ॥फिटलाआर्तिंचामनोरथ॥कृतकृत्यार्थपैंजाहला॥२३॥मगत्म्हणेजयजयचक्रपा-
णी॥मास्तेंभाग्यतेरुक्मिणी॥विनटलीकृष्णाचरणीं॥कुलतारिणीजाहली॥२४॥शुद्धकरिनदो
हींकुळा॥जेवीप्रवाहगंगाजळा॥तेविजन्मलीहेबाळा॥सकळकुळाउद्धारू॥२५॥श्रद्धाशांती
निवृत्तीभक्ती॥तीहेभीमकीनिजमूर्ती॥तुजवोपिलीश्रीपती॥परियेकाविनंतीपरिसावी॥२६
॥वीर्यशौर्येंभीमकीहरण॥करितांनलगेअर्धक्षण॥आतांविधियुक्तकन्यादान॥पाणिग्रह
णकरावें॥२७॥हेचिविनंतीगरुडध्वजा॥चारदिवसमाझीपूजा॥अंगीकारावीअधोक्षजा॥
मीदासतुझानिजभावें॥२८॥ऐकाकृष्णाचेंविंदाण॥भक्ताधीनहोयआपण॥भीमकीचेंपा
णिग्रहण॥भावेंजाणकरितसे॥२९॥होतेंश्रीकृष्णाचेमनीं॥समारंभेंपरणावीरुक्मिणी॥दे
वकीसुभद्रादीआणुनी॥महोत्साहकरावा॥३०॥हेंचिभीमकीचेचित्तीं॥सोहळ्यानेंवरावा
श्रीपती॥हळदीलावीनआपुल्याहातीं॥वोहल्यावरतीबैसोनी॥३१॥दोघांसहीप्रीतिकर॥
भीमकबोलिलानृपवर॥कृष्णासिमानलेंथोर॥हर्षनिर्भरभीमकी॥३२॥कृष्णम्हणेजेक्षमा

ज्ञा॥दादाजीसद्विनंतीकराजा॥रामरमस्कारीराजा॥चरणवोजाशिरियेलें॥३३॥कृष्णाभीह्मणे
बळिभद्र॥होसीकार्यार्थीचतुर॥रामेंउठऊनिनृपवर॥सन्मानथोरत्यांकेला॥३४॥राजाह्मणे
श्रीहरी॥माझाआश्रमपवित्रकरी॥आपुल्यादासानेंउद्धरी॥कौंडिण्यपुरींलायावें॥३५॥
भीमकीह्मणेएकताता॥भाग्येंगावलासकृष्णनाथा॥मागेंसरोनयेसर्वथा॥अहंमनतासां
डावी॥३६॥सर्वसामग्रीजीवैभवारी॥आवडीआणावीकृष्णापासीं॥भावेंपूजिल्याहर्षीके
शी॥सकलकुळासीउद्धार॥३७॥वचनामानवलाबळदेवो॥ऐकोनिहासिन्नलादेवादिदेवो
॥पाणिग्रहणमूळमाधवो॥मळीचाठावोलभासी॥३८॥भीमकह्मणेकळलेंबीज॥कृष्णपू
जनेंआमुचेकाज॥धन्यधन्यमाझीआत्मज॥श्रीकृष्णानिजपावली॥३९॥इच्यावचनाचेंम
हिमान॥पाहतांबुडोनिठेलेंमन॥वचनेंपळविलाअभिमान॥मीतूंपणउडविलें॥४०॥बाप
माझेंभाग्यथोर॥कृष्णपरब्रह्मसाचार॥भीमकीयोगेंचराचर॥ब्रह्माकारपैंजालें॥४१॥अ
वैचटश्रीकृष्णाचरणीं॥वंशीचाविनटलाजोकोणी॥तोचिसकळकुळातेंतारुनी॥परब्रह्म-
भुवनीनांदवी॥४२॥ऐशासुखाचियाहरिखें॥राजाबोलतनिजसुखें॥वचनभीमकीचेंऐको

तुकें॥ अवश्यकमानिलें॥ ५३॥ सेवकपाठविले नगरासी॥ वैभवसामग्री वेगेंसी॥ नगरनागरि
कवासी॥ मूळमाधवासी आणावे॥ ५४॥ सवेंचि विनविलें श्रीकृष्णासी॥ मूळपाठवावें द्वारके
सी॥ देवकी आणि वसुदेवासी॥ सोहळ्यासी आणावीं॥ ५५॥ भावजाणोनि मानसीं॥ संतोष
लाहृषीकेशी॥ मूळपाठविलें द्वारकेसी॥ सकळिकांसी सोहळ्या॥ ५६॥ पाचारूनि विश्वकर्म्या
सी॥ आज्ञा दिधली मंडपासी॥ मूळमाधवीं अति विशेषी॥ शोभा चौपाशी आणावी॥ ५७॥
मूळमाधवीं अद्यापवरी॥ दृक्षमात्र मंडपाकारी॥ कृष्णआज्ञा नरुवरी॥ अजूनवरी पाळिजे
॥ ५८॥ मूळमाधवा आले हरी॥ शोभा देखोनि साजिरी॥ संतोषले श्रीहरी॥ निजपरिवारीं उत
रले॥ ५९॥ तीर्थस्नान केलें सहजी॥ मूळमाधवा माधवपूजी॥ पूजाविधी सांगिजे द्विजी॥ पुण्य
पुंजी ऋषीश्वरीं॥ ६०॥ भीमकी रुक्मिणी भीमकापासी॥ थोर उल्हास जाला त्यासी॥ कन्या ने
ली निजमंडपासी॥ हृषीकेशी कळवळा॥ ६१॥ कौंडिण्यपुरींची आईती॥ सकळ सामग्री सं
पत्ती॥ घेऊनि आली शुद्धमती॥ भावें श्रीपती पुजावया॥ ६२॥ कृष्णा रुक्मिणी देखा॥ पाहव
या विवाहसुख॥ नगरनागरिक लोक॥ आले सकळिक उल्हासे॥ ६३॥ थोर उल्हास श्रीकृष्णा

सी॥ मुळेंपाठविलीं राया सी॥ कुरूमंजयकैकयासी॥ मोयरियांस॥नि वळभ॥५५॥ कृष्णाविवा
हमनोहर॥ पाहों आलेजी सुरवर॥ दिवशां भवषक्षकिन्नर॥ वैष्णववीरनरदादी॥ ५५॥ वऱ्हा
डनिघालें द्वारकेबाहेरी॥ गणेशाचदलाउंदेरावरी॥ अयगुंजचा अधिकारी॥ निर्विघ्नकराउमा
सी॥ ५६॥ सिंहेंपसरलेजाभाडे॥ दुर्गा येवोनित्यावरीचढे॥ मुखकेशरवांडेंउघडे॥ तोही पुढें नि
घाली॥ ५७॥ वेगेंआल्या अष्टमातृका॥ येकीचढल्यारथिका॥ वाराहीतेसूकरमुख॥ वऱ्हाड
देखानिघाले॥ ५८॥ गणती वऱ्हाडणीचर्वरा॥ स्थूळउदरदांनथोर॥ दरीचढो॥ डळटा॥
देरपोटाकां आला॥ ५९॥ विक्राळसिंहाचिंजाभाडें॥ वाईलेंहातीं चंडेंखांडें॥ कोणीपाचा॥र-
लींवऱ्हाडें॥ अवघ्यांपुढें निघाली॥ ६०॥ रोडकें आंगचढेंरथिका॥ कोणी बोला विलीचंडिका
॥ फजीतीचेंवऱ्हाडदेखा॥ सूकरमुखाकां आली॥ ६१॥ ऐशियाशिनेतांवऱ्हाडें॥ त्याहीहासती
रोकडे॥ याशिरहावामागिलीकडे॥ वऱ्हाडपुढेंचालोंघा॥ ६२॥ मिळोनिपांचापन्नकांचामेळा॥
निंदुंलागल्याबरळा॥ कोपलागणमातृकांचामेळा॥ तत्काळकाळाकसलिया॥ ६३॥ गणेशोंवि
नेंवळेंमोर्डे॥ वाईचेंवरें मोडले गाडे॥ रथींचेआंगुळलेघोडे॥ वऱ्हाडपुढेंचालेना॥ ६४॥ कोपलि

याभहामातृका॥सीतज्वरासोडिलेंदेखा॥दुर्गासोडीविषूचिका॥हागीवोकीसुयलेया॥६५॥
ओकाओकीव्हाडणी॥येकह्मणतीपाणीपाणी॥उठलीमाथाचीघोंगाणी॥सउडीपोहो
णीघालिती॥६६॥कृष्णासलग्नाचीअनिगोडी॥कांनयेतीद्वारकेचेवऱ्हाडी॥मार्गीपडली-
कांहींआडी॥दूतवांतडीपाठविले॥६७॥दूतसांगतीश्रीहरी॥वऱ्हाडणीसीलागलीमहारी
॥खटखटावाजतीदातांरी॥रथींकुंजरींनबैसवे॥६८॥बहूतांजाहलीविषूचिका॥गाडेंमोडले
निःशेषऐका॥तुटलेरथांचेपैंआंखा॥घोडेंदेखापांगुळले॥६९॥कृष्णाह्मणेअबळामूर्खा॥उ
पहासिलेंविनायका॥क्षोभविल्यामहामातृका॥दुर्गादेखाकोपली॥७०॥कृष्णेंतविलाबि-
नायक॥दिधलेसांखरेचेमोदक॥सुखीझालागणनायक॥विघ्नदेखनिरसिलें॥७१॥सुख-
शय्याकुंकुमरेखा॥कृष्णेंपूजिलीअंबिका॥सन्मानुनीमहामातृका॥मंडपीदेखास्थापि-
ल्या॥७२॥वऱ्हाडपातलेगजेरें॥वाजतीनानापरीचींतुरें॥नरनारीजीअळंकारें॥केलेसाजिरे
रथमन॥७३॥श्रीकृष्णाचीनिजजननी॥देवकीबैसलीसुखासनीं॥करवलीसुभद्राबहिणी
॥गजारोहिणीमिरवत॥७४॥ज्येष्ठबंधूचीराणी॥रेवतीकृष्णाचीवहिनी॥यादवस्त्रियावऱ्हा

डगी॥ अनर्घ्यलेणीं लेइल्या॥ ७५॥ उग्रसेन वसुदेव समान॥ दोघे येकसारिखाचि मान॥ वऱ्हाडदादे संपूर्ण॥ निशाण भेरी गर्जती॥ ७६॥ दोहीं मंडपीं जाली प्रतिष्ठा॥ होम दिधला हव्यवाटा॥ द्विज पूजिले बरव्या निष्ठा॥ वस्त्रें परिष्ठ अर्पिलीं॥ ७७॥ आइर्त केली शुद्धमती॥ भीमकें आणिली शेवती॥ येवरा अभ्यंतरीं श्रीपती॥ यादवपंक्ती बैसले॥ ७८॥ समाधिसुखवेदि आसन॥ मुक्त मंडित चौक जाण॥ बैसावयासी श्रीकृष्ण॥ भीमकें विंदाण मांडिलें॥ ७९॥ चारि पुरुषार्थ तेंचि चवकी॥ तें आसन त्यावरी पाही॥ पूजावया निजजावाई॥ भीमक ठाई तेष्ठत॥ ८०॥ म्हणती आचार्य सावधान॥ शब्द सांडोनि धरा मौन॥ वरवरिष्ठ श्रीकृष्ण॥ फळ संपूर्ण याहाती॥ ८१॥ पाहतां कृष्णाचें रूपडें॥ अरूपरूपें चहूंकडे॥ विस्मयें भीमक जाहलें वेडें॥ मागेंपुढें कृष्ण दिसे॥ ८२॥ अनंतरूप यादवपती॥ कैसेनी पुजूं मी श्रीपती॥ पूज्य पूजकता वृत्ती॥ हे ही स्थिती नाठवे॥ ८३॥ केवळ प्रपंच तें वऱ्हाड॥ परी भीमकाचें भाग्य पाड॥ पुरत परमार्थाचें कोड॥ वऱ्हाड गोडत्या जालें॥ ८४॥ उदक घाली शुद्धमती॥ चरण प्रक्षाळी नृपती॥ तीर्थ चरणतीर्थ मागती॥ कृष्णपद प्राप्ती दुर्लभ॥ ८५॥ कृष्णा कवणाकापावे कवण॥ तेथें दीप्त परम चंदन॥ सा

मकें अर्पिलें शुद्ध सुमन ॥ कृष्णभजन निजभागें ॥ ८६ ॥ शुद्धसत्त्वाचें पीतांबर ॥ चिद्रत्नाचे अलंकार ॥ भीमकें अर्पिलें अपार ॥ श्रीकृष्णवर पूजिला ॥ ८७ ॥ भीमकगौरवी त्यांदीयांसी ॥ त्यांहि रूपें देखे कृष्णासी ॥ भूतमात्रीं हृषीकेशी ॥ निजवृत्तीशीं ठसावला ॥ ८८ ॥ कुळपरंपरा कैसी आहे ॥ वरचरण उठी वहु माये ॥ शुद्धमती येऊनि लवलाहें ॥ वदन पाहे कृष्णाचें ॥ ८९ ॥ मुकुट कुंडलें कौस्तुभ वनमाळा ॥ झळकत पीतांबर मेखळा ॥ देखोनियां घनसावळा ॥ दोहाडाळा निवाली ॥ ९० ॥ ह्मणी लागे लवात्यरदृष्टी ॥ ह्मणोनि घेतली इटीमिटी ॥ लिंबलोण उतारी ॥ करी गोरटी निजभावें ॥ ९१ ॥ कृष्णाचरणीं लाविता हळदी ॥ अहंभावेंशीं ठकली बुद्धी ॥ लाजविसरली त्रिशुद्धी ॥ भीतृउपाधीनाठवे ॥ ९२ ॥ ज्याचे चरणीं नीरज कण ॥ शिव विरंची आपण वंदितां निसांडूनि गुण ॥ ते कृष्णाचरण पावली ॥ ९३ ॥ अक्षपत्राणें करी आरती ॥ कृष्णामृता दीपदीप्ती ॥ कृष्णीं लागलिया परमणीनी ॥ चित्तवृत्ती तद्रूप ॥ ९४ ॥ चित्तशक्ती न सोडी चिन्मात्रा ॥ कृष्णा भाकुटीने सुभद्रा ॥ मणिमोक्तिकें रत्नहारा ॥ दिव्यांबरादी घली ॥ ९५ ॥ शुद्धमती ह्मणे देवकीसी ॥ धन्य धन्य तुमची कुसी ॥ जे यें जन्मला हृषीकेशी ॥ ह्मणोनि पांया लागली ॥ ९६ ॥

मगपूजिलीयथाविधीशी॥ वस्त्रेंभूषणें दिधलीं निसी॥ जगन्नि त्रासजन्मलावृसीं॥ मान्य सकळांसीयालागी॥ ९७॥ ऐसाश्रीमक आणिशुद्धमती॥ विनीतहोऊनकर्वापनी॥ वस्त्रेंभू षणेंअर्पिती॥ सोयराश्रीपतीजोडिला॥ ९८॥ सावध आचार्यत्मणती॥ जाहलीरुक्ष्मवता- चीआइती॥ संतोषलीशुद्धमती॥ भावेंश्रीपतीप्रार्थिला॥ ९९॥ कृष्णापरमात्मामध्यमूर्ती॥ आवरणपूजायादवपंक्ती॥ लाविल्यास्वप्रकाशवाती॥ शुद्धमतीसादर॥ १००॥ तळींत्रिगुणा चीअडणी॥ त्यांवरीताटाचीमांडणी॥ वाढितातिनबजणी॥ स्वुनकावणीज णोनि॥ १॥ ऐकारुक्ष्मवताचीस्थिती॥ वाढीतसेशुद्धमती॥ जेजेधालेकृष्णापंक्ती॥ क्षुधापुढतीत्यांनाहीं ॥ २॥ झळकतीभावार्थाचींताटें॥ जडितचतुर्विधचोखटें॥ स्वानंदरसेंभरलांवाटें॥ वेगें कोठेंनेणती॥ ३॥ स्वाणीबारखुडियानोडिवा॥ त्रिगुणगुणाच्यासोलिवा॥ शास्त्रार्थेंसी स्वा नुभवा॥ हावभावाफोडणिया॥ ४॥ येकेंपचलींगोडपणे॥ येकेंसप्रेमळवणे॥ येकेंनुसती- आलवणे॥ बरवेपणेमिरवती॥ ५॥ येकेंसबाह्यआंबटें॥ येकेंअर्धकाचींतुरटें॥ येकंबहुबी जकडवटें॥ येकेंनिरवटेंतोंडाळें॥ ६॥ येकेंहिरवींकरलरितें॥ येकेंजारसेंकचवचितें॥ येक

परिपक्कें निश्चिंतें ॥ स्नेहदेठानें सुटलीं ॥ ७ ॥ वाळल्या अनुतापें काचरी ॥ वैराग्य तळणें आंतेंअ
रुवारी ॥ राजसा वाढिल्या कोशिंबिरी ॥ नानाकुसरी रायतीं ॥ ८ ॥ मुखीं घालितां अतितिखटी
॥ नाकीं तोंडीं धूर उठी ॥ कुसुमुसुनी कपाळ पिटी ॥ दुसरेन गोष्टी न करवे ॥ ९ ॥ येकें वाकून को
रडी ॥ तोंडीं घालितां अतिकुडकुडी ॥ त्याची अनुसारखी गोडी ॥ बहुत परवडी त्या[illegible] ॥ १०
॥ वळवटाची नवलपरी ॥ येक पोकळें अभ्यंतरीं ॥ येक वर्तुळें साजिरीं ॥ सुमनाकारी पैं येक
॥ ११ ॥ परवडी दावी यादवराया ॥ सूक्ष्म मेव्याच्या शेवया ॥ मोडूं न देतां सगळिया ॥ अतिसो-
ज्वळा सनारा ॥ १२ ॥ शेवया वळिल्या अतिकुसरी ॥ असार वेळण सांडिलें दुरी ॥ घोळिला-
या क्षीरसाखरीं ॥ चवी जेवणारी जाणिजे ॥ १३ ॥ अत्यंत लाडें वळिले लाडू ॥ विवेकानिळव्या
चे जोडू ॥ सुरस रसें रसाळ गोडू ॥ चवी निवाडू हरी जाणे ॥ १४ ॥ पापड भाजले वैराग्य अंगीं
॥ नेणतें फुगले सर्वांगीं ॥ म्हणोनि ठिकळे मागिले भागीं ॥ नरवें सवेगीं पाट होती ॥ १५ ॥ उक
ळतां नेन उकळती ॥ आंतल्या आंत गुंडाळती ॥ तापलें तेलें तळिजेती ॥ कुडी आडतो कुर
डिया ॥ १६ ॥ भीमकी प्रिय व्हावी श्रीपती ॥ सांडयान करी च शुद्धमती ॥ जाणे रद्धाचारी

ती॥ परमप्रीतीवधूवरांची॥१७॥ त्रिगुणत्रिकूटाच्चीकाई॥ भों करेंखारलीनंर्ईचेठंई॥ कृ
ष्णारंगेरंगलींपाहीं॥ आलें प्रईटेघिलें॥१८॥ पूर्णपरिपूर्णपोळिया॥ सबाह्यगोड गुळत्तरिया॥
क्षीरसागरस्त्रियाक्षीरघारिया॥ इडूरिया सुकुमारा॥१९॥ सफेतफेणियापदरोपदरों॥ गुरु
शर्कराभरलीभरी॥ अमृतफळें रेविलींवरी॥ अभेदघागरीवाढिलिया॥२०॥ नुसधी गोडिये
चिघडली॥ नैशीखांडवीवाढिली॥ गगनगर्भीचीकाढिली॥ घडीमोडिलीमांडियाची॥२१॥
स्नेहदेठींहूनसुटली॥ अत्यंतपरिपाकेंउतटलीं॥ वनितांहातींहूनसुटलीं॥ ळेंघानली
शिखरणी॥२२॥ अत्यंतसुक्ष्मआणि थाकें॥ तांदूळवेळि येलेसोज्वळे॥ सोहंभावाचें आग
राळें॥ भावबळें भरियेलें॥२३॥ खाळीनपडतांशित॥ नमारवनांरचींचाहात॥ आगराळांभ
रळाभात॥ नफुटलवाढिला॥२४॥ अन्नावरिष्टवरान्न॥ विवेककोंडा काढुन॥ अ
वाढिलेंजाण॥ वरिवरान्नस्वादिष्ट॥२५॥ लेह्यपेयचोष्यखाद्य॥ भक्ष्यभोज्यादिप्रसिद्ध॥ षड्
रसाचेहस्वाद॥ केलेविविधउपचार॥२६॥ जिव्हेचादूनघेइजे॥ लेह्यत्यानावत्मणिजे॥ घरघ
टोनिप्राशनकरिजे॥ पेयबोलिजेतयासी॥२७॥ रसचोखोनिघेइजे॥ बाकसथुंकूनटाकिजे॥

चोष्ययानावब्रह्मणिंजे॥सुणजाणि जेसाचीं॥२८॥अग्निदग्धकलवणेंविण॥जेखावयायोग्यजाण॥-
खाद्यह्मणतीविचक्षण॥केलेंलक्षणसूपशास्त्रीं॥२९॥खीरभातयानावअन्न॥भोज्यग्रंथींह्मणती
जाण॥रोटीपोळीआणिपक्कान्न॥भक्ष्यजाणयानाव॥३०॥ऐसीषड्रसाचीगोडी॥नाटींवाढिल्याप
रवडी॥चाखोनिजाणावीतेगोडी॥निजआवडीचेनिमुखें॥३१॥कृष्णास्वादासिजाणता॥ज्याचा॥अ
वघ्याआणिलेंगोडपण॥यालागीवाढिलेंवरीलवण॥अपूर्णतेंपूर्णकरावया॥३२॥नाहीश्रद्धाजि
याभुक॥आंगीअश्रद्धेचेअसुख॥गोडतेंह्मणतीविख॥थुंकुनिदेखसांडिती॥३३॥श्रीकृष्णापं
क्तीचीआवडी॥श्रद्धासुधाजयागाढी॥यासेभासीअधिकगोडी॥हेपरवडीत्यालागीं॥३४॥कृष्ण
पंक्तीनाहींउणें॥जेवितांजेवितांजागेंसुणें॥रूचलेपणेवाढितीजाणे॥सावधानत्यांपोंशुद्धमती॥
३५॥कृष्णोंदखोनियांडोळा॥जेवांजीवनदेतीचपळा॥चतुर्विधसुपरिमळा॥येळानानाउदादी॥
३६॥चतुर्विधाचारमुक्ती॥शुद्धमतीपुरंदरावती॥जेंजेंगाहिजेजियेपंक्ती॥तेंतेंदेतीनयेठाई॥३७॥
पहिलेंवाढिलेंनवजणी॥पूर्णकारितीचौघीजणी॥येकाजनार्दनभोजनीं॥अतृप्तकोणाराहोंनेदी॥३८
॥इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंधहरिवंशसंहितासमते रु०स्वयंवरे चतुर्दशप्रसंग:१४

श्रीगणेशायनमः॥ शुद्धमतीनेसगळें॥ नफोडितांरांधिलेंकोहळें॥ नवीआलेंसोहंमेळें॥ स्वा
दुगोपाळेंजाणिजे॥ १॥ धाळेपणाचेंढेकर॥ स्वानंदेंदेतीजेवणार॥ गोडीनित्यनवीअपार॥ कृ
ष्णदातारजेपंक्तीं॥ २॥ स्वादघेतलाजेवणारें॥ जेवितांकोण्हीनस्मणपुरे॥ मोडीघेतलीशारंग
धरें॥ भाग्यउदारेंशुद्धमती॥ ३॥ सावधशुद्धमतीवाढी॥ यादवांतृप्तीजालीगाढी॥ आतृप्तची
शेंडीनडलडी॥ धोत्रेंबुडीदिलाविती॥ ४॥ भीमककरितांहेविनंती॥ अवघियांजालीपरमतृप्ती
॥ उपवणालागींश्रीपती॥ ठायीं देविती निजमुद्रा॥ ५॥ देखोनिआनंदलीशुद्धमती॥ भीमकीभा
ग्यवाणूंकिती॥ श्रीकृष्णमुद्राचढलीहातीं॥ शेषप्राप्तीनिजभावें॥ ६॥ कृष्णपंक्तीजेजेविले॥
सर्वेचिसंसाराआंचवले॥ कृष्णारंगेंसुरंगजाले॥ विदेहपेनलेसकळिकीं॥ ७॥ रुक्माढेखोनिपाडो
ळा॥ भीमकीचियासख्यासकळा॥ विस्मितराहिल्यावेल्हाळा॥ आणिकडोळांनांवडे॥ ८॥ कृ
ष्णउच्छिष्टघेऊनिहातीं॥ वेगेंनिघेशुद्धमती॥ मनोपोनियांश्रीपती॥ प्रसाददेतीनिजमाळा॥ ९
॥ कृष्णप्रसादसुमनमाळा॥ शुद्धमतीघाळीगळां॥ लाजविसरोनिवेल्हाळा॥ चरणाकमळालाग
ली॥ १०॥ कृष्णासिरुखवतशोभती॥ दिनानकळे दिवसराती॥ ज्योतिषीरायातेंआणती॥ उद

नथामीहोऊं आली॥११॥ वेगींमंडपाशिंचला॥मनवेगें आधींधा ला॥उशीरनलवाजोफळा ॥यालवांसकळांसांगिजे॥१२॥नमस्कारूनिश्रीपती॥मंडपा आलीशुद्धमती॥उष्टवणभीम कीहाती॥परमप्रीतींदीधलें॥१३॥श्रीकृष्णप्रसादधरिलामाथां॥भीमकीजालीरे मोचिता ॥चित्तींविसरलीचिंता॥सावधानताकृष्णशेषा॥१४॥जेकृष्णकृष्णशेषसेवी॥सर्वा सुरवा वांकुल्यादावी॥बापभाग्याचीपदवी॥स्वर्गींदेवांवांछिजे॥१५॥कृष्णमुद्राहृदयींधरी॥अभिवं दूनियांशिरीं॥मगघातलीकरायी॥ठाणउनरीशुद्धमती॥१६॥चढोनिपरेचेउपरी॥सद्गुरू सा वधानकरो॥घटिकाप्रतिष्ठिली अंतरीं॥जीवनानरीसंख्येच्या॥१७॥घडीझेंगटातेंहागत॥ झेंगटनेणेनादेंगर्जत॥काळगेलारेगेहाम्मणत॥वेकव्यर्थजाऊंनेदी॥१८॥अक्षरनिमिषेंपळें पळ॥घटिकाभरतांनलगेवेळ॥लोकव्यापारेंबरळ॥गेलाकाळनेणती॥१९॥सद्गुरूसांगेभर लीघडी॥उगेचपाहतांनिवाडी॥जयाशिनिजकार्याचीतांतडी॥घडियाघडीलेसाधिती॥ २०॥आळशीलोकनिद्रापर॥निजमंडपीकृष्णसादर॥विस्तारविफळसंभार॥नानाप्रकारमे ळवे॥२१॥शून्यसांडूनिबिरजांबर॥चिद्रत्नाचेअलंकार॥पदकींनिळामनोहर॥जोभांगारत्न

दयात्वा॥२२॥अहंकाराचेंबीजभरडा॥मोहममतेचाकाडाकाढा॥सोलीवदाळीचीपरवडी॥ भरलीदुरडीश्रद्धेची॥२३॥विवेकचाळणीचाळिली॥कणीकजाणिलीतेजाळी॥नेवडूनस्वा नंदाचेंनव्हाळी॥ठेविलीगुळीनिजगोडी॥२४॥देठींहुनिसुटलीफळें॥अत्यंतपरिपक्वेंनिर्मळें ॥घमघमितसुपरिमळें॥सफळफळेंरुक्मिणी॥२५॥अत्यंतपाढियेभीमकबाळा॥गुणेवीण सुमनमाळा॥अंगेंगुंफीघनसांवळा॥हारगळांआणिजाळी॥२६॥सौभाग्यद्रव्येंठेविलींजा धीं॥धनीपणेंघणेंहळदी॥जिरेंमेळविलेंत्यामधीं॥जेविसहुद्धीविवेकू॥२७॥गांठीसांडि- स्यासांडुनी॥घेतलासूक्ष्मतंतूकाढुनी॥श्रीकृष्णओंवीकव्यामणी॥तेरुक्मिणीगळसरी॥ २८॥सांडूनकठिणत्वाचेंबंड॥केवळरसाचेंप्रचंड॥कृष्णवर्णइक्षुदंड॥अतिउदंडआणिले॥ २९॥बीजेंवीणवाढलींफळें॥एवंलचेवीणरसाळें॥चमत्काराचीनिर्मळें॥श्रीकृष्णकेंवि- स्तारी॥३०॥फळविस्तारिलेंप्रबळ॥यादवधृंगारिलेसकळ॥भीरत्रिहाटिल्यासायदळ॥तेंशा पादोललागले॥३१॥अनर्घ्यलुगडीआणिलेंगी॥घेऊनिआल्यावऱ्हाडिणी॥त्यारवरासो ळाजणी॥चौघीजणीत्यांपुढें॥३२॥जीवाशिवावडिलमान॥तेंवसुदेवउग्रसेन॥संतोषऊ

रसंकर्षण॥ करीपरिपूर्णयाचका॥ ३३॥ एकांदिघलेंकांहींएक॥ एकादिधलेंअनंनसुख॥ चि
द्रलेंआलोलिक॥ देऊनियाचकसुखीकेले॥ ३४॥ फळचाक्किलेंअतिगजरें॥ दळतीरलदंडीचा
मरें॥ झळकतीमेघडंबरें॥ दशविधनुरेंवाजती॥ ३५॥ जैसीश्रद्धाआणिशांती॥ जैसीसुप्रज्ञा
आणिरेवती॥ मुख्यपणामाजीमिरवती॥ येनत्याबुंथीमायेच्या॥ ३६॥ नानापरी॰॰॰घेन
त्याबुंथी॥ तरीअंतरशोभाबाह्यफांकती॥ अळंकारिल्यानिजवृत्ती॥ त्यानझांकतीझांकि
ल्या॥ ३७॥ समीपफळआलेंदेखा॥ ऐसेंजाणविलेंभीमका॥ सावधानअतिनेटका॥ भावेंबै
सकाघातल्या॥ ३८॥ सामोरायेऊनेआपण॥ वसुदेवादीउग्रसेन॥ नमस्कारूनिसंकर्षण॥
भीतरीजाणआणिले॥ ३९॥ विचित्रघातलींआसनें॥ सुकुमारमृदुपणें॥ गाद्यापडगाघातेंक
णे॥ ओटंगणेमृदोलिका॥ ४०॥ भीतरीआल्यावऱ्हाडणी॥ शोभतीजैशायोगिनी॥ फळमां-
डिलें विस्तारुनी॥ भावेंरुक्मिणीहर्षली॥ ४१॥ पीठस्थापिलेंकुसरी॥ शृंगारूनियांनोवरी॥
वेगींआणिलीबाहेरी॥ मंत्रोच्चारींद्विजवरें॥ ४२॥ पाहतांभीमकीचेंरूपडें॥ स्वरूपरूपेंतेज
गोरें॥ मंडपामाजीउजेडपडे॥ आणिकेकडेपाहोनेदी॥ ४३॥ नामरूपाचेंनिपक॰॰॥ अव-

घाभीमकाचभासे॥देखोनिजीवभुलले कैसे॥ डोळियांपिसेलाविलें॥४४॥उभरूनस्वरूपप्र
पटसा॥भुलविलेंआदिपुरुषा॥एकाकीधाविन्नलाकैसा॥श्रीकृष्णापिसापैंकेला॥४५॥कृ
ष्णाश्राह्मणपणेअतिगाढा॥तोहीभीमकीनेंकेलावेडा॥ओढूनिनेला आपुलेकडा॥दुजेपडि
पाडाइशीनाहीं॥४६॥भीमकीलावण्याचीससी॥कृष्णरूपाभाळलीकैसी॥सांडूनजातिकु
ळासी॥कृष्णासुखासीविनटली॥४७॥भीमकीकृष्णायोग्यसहजें॥कृष्णवरूइसीसाजे॥
यासारिखेंनदेखोंदुजें॥बोललागिजेबोलतां॥४८॥पाहतांभीमकीचीरूपरेखा॥ठकूनडिलें
सकळिकां॥कृष्णापारखीगेनिका॥जोडानेटकामेळविला॥४९॥गोरेपणअतिसुंदर॥विशा
ळनयनकपाळथोर॥अंगसर्वांगेंसुकुमार॥मनोहरउभारा॥५०॥कृष्णसाधावयानिधान॥
नेत्रींसुदलेंअंजन॥पाहतांभीमकीचेंवदन॥विकल्पमनकरूनेणें॥५१॥भिंवईसुरेखमरळना
सिक॥गंडस्थळींतेजअधिक॥नाकींचेंमोतीजडितमाणिक॥नेणेंश्रींमुखशोभत॥५२॥स
रळबाहूसुपोष॥कोंपरमणगटेंगळस॥पांचअंगोळियाविन्यास॥सकळान्यासमुद्रिका॥५३
॥सुरंगतळवेआणितळहात॥अधरबिंबअतिआरक्त॥बोलीं॥धुरतातळपत॥तणेंझळक

नदंतपंक्ती॥५४॥कटिप्रदेशशोभनितजघन॥माज अतिशयें शिसान॥घोटिकलाचिया मुलक्षण॥बरवेपणपाउला॥५५॥माथांमोतिलग जाळी॥झळकतफगतळीहासळी॥मि रवेभांगदिलाकपाळीं॥तेजझळाळीतानवरा॥५६॥नेमलीशीरोदकपाटोळा॥त्यावरीरत्ना चीमेखळा॥सुनीळकांचोळीवेल्हाळा॥लेइलीमाळामोतिलग॥५७॥गंगातिरींचिं चक्रवाकें ॥तेवीकुचद्वयेंसुरेखें॥हृदयींघननीळझळके॥शोभापदकेंराविजे॥५८॥नाकींचिंझळकतें सुपाणी॥तेणेंशोभलीरुक्मिणी॥शोभाआलीबाहुभुषणीं॥रत्नकिंकिणीकलावेया॥५९॥ चरणींगजेंतीनेपुरा॥भुलोनिमदनआलाउदरा॥तेणेंभुलविलेंशारंगधरा॥श्रीकृष्णावरवराव या॥६०॥नाहींलग्नासिव्यवधान॥वेगींकराफळसमर्पण॥उठोनिवसुदेवआपण॥करीपूजन भीमकीचें॥६१॥फळींकरावेंगणेशपूजन॥तंवगणेशवंदीकृष्णाचरण॥कृष्णाचरणेंसमाधान ॥गजवदनतुष्टला॥६२॥कृष्णपुरोहितनिष्काम॥नकरितीकलशपूजेचेंकाम॥नोवरीचेउपा ध्येसकाम॥पुरुषार्थपरमत्यांदिधला॥६३॥वस्त्रें अर्पूनिसुंदरी॥वेगींनेलीअभ्यंतरीं॥माथाव सानत्यागकरी॥अंगींकारीकृष्णवासा॥६४॥फेडोनिमायेचीपरिधानें॥लेइलीकृष्णामयलें-

णे॥भीमकीअत्यंतशोभलीतेणें॥निंबलोणजीवभाव॥६५॥संवेचिआणिलीबाहेरी॥डोळा नपाहेसुंदरी॥दृष्टीजाताहेचाचरी॥आधारधरीधैर्याचा॥६६॥रुक्मिणीविनटलीवाडेंकोडें॥नेक वणाचे दृष्टीपडे॥भाग्यवसुदेवाचेंगाढें॥तयापुढेंबैसविली॥६७॥श्रीकृष्णेंपाठविलेंफळ॥निःशे षअर्पिलेंसकळ॥मस्तकींधरीभीमकबाळ॥जन्मसफळयेणेंफळें॥६८॥फळवांटिलेंप्रबळ॥ तृप्तजाहलेवऱ्हाडीसकळ॥हातांआलेंश्रीकृष्णफळ॥सुप्रेमळजाणती॥६९॥भीमकासी ह्मणेपुरोहित॥यासिमूळनिघाल्वरित॥यादवपरतलेसमस्त॥गुणवर्णितभीमकीचे॥७०॥ वऱ्हाडिणीसांगतीगोष्टी॥सगुणगुणाचीगोमटी॥भीमकीऐसीनाहींसृष्टीं॥कृष्णजगजेठी- पारखी॥७१॥यासिमायह्मणेवेडा॥परिहादेखणाचोखडा॥कैसामेळविलाजोडा॥निजप डिपाडासमलें॥७२॥आरिकुमारीयेऊनिजाण॥कृष्णासिनेळलावीआपण॥बांधोनिरत्न- खचितकंकण॥जीवेंजीवेंह्मणतसे॥७३॥तेचीकरानयाबोळवण॥कृष्णाअंगींआंगवण॥ येथनकळेमहिमान॥जुनाटजाणरचीतिची॥७४॥लग्नसाधावयाशारंगपाणी॥भीमक- टांकीवऱ्हाडिणी॥शुद्धमनीसहिनसुवासिनी॥चालेनिशाणीगर्जत॥७५॥नानावाजंत्रीया

कारपनाकीं॥९७॥चंद्रकिरणअनिसआजिरे॥नेशींअतिशुभ्रचामरें॥रत्नदंडीसहजाकारें॥मनो
हरेंढाळिताती॥९८॥सिद्धीनाचतांदेखतीजेथें॥ननमीनलेंत्याभोंवतें॥पांहींविसरलेंकृष्णातें॥
नाचणीतेंभुललें॥९९॥कृष्णेंसोडिल्यात्यागदेउनी॥अष्टमहासिद्धीनाचणी॥नाचतातीचप
ळपणीं॥देखोनिजनींभुलिजे॥१००॥चैतन्यबुकाघालीवनमाळी॥जयासिलागतेंदिशास्म
ळी॥देतखुणेचियाओंजळी॥पसेसनयाचकां॥१॥कृष्णारंगेसुरंगविडे॥वाटिततिवाडेकों
डें॥जोराहिलमागिलीकडे॥त्यासिनचढेतोरंग॥२॥ऋग्वेदादिसामगायन॥गर्जतीवेदबंदी
जन॥त्याशब्दांचीउणखुण॥सत्यश्रीकृष्णजाणता॥३॥सत्वेंसात्विकजगजेठी॥घेऊनिविवे
काचीवेत्रकाठी॥दृश्यगलबलामागेंलोटी॥कृष्णदृष्टीपाहावया॥४॥कृष्णासिआवडेजेअ
निर्वृती॥तेवैष्णवरंगींनाचती॥सांडूनिअहंसोहंवृत्ती॥नृत्यकरितीनिजबोधें॥५॥कृष्णास
वेंसुवासिनी॥शांतिक्षमादयाउन्मनी॥आल्यासुखासनींबैसोनी॥वरासनींसुभद्रा॥६॥नि
र्धारूनिसांत्वना॥निजबोधाचियाअक्षता॥घालितातिकृष्णाचियामाथां॥लक्ष्यसर्व-
थानचुकती॥७॥उग्रसेनआणिवसुदेव॥वहनींबैसलेयादव॥अवघियांपुढेंबळदेव॥महो-

त्साहकारलसे॥८॥सोयरेकृष्णाचेनिजभावी॥भक्तयोगीज्ञानीअनुभवी॥तयांशिवहनेंवर
वीं॥कृष्णदेवींदीधली॥९॥येकांसलोकतेचेवारु॥येकांसमीपतारहंवरु॥येकांसरूपता
कुंजरु॥महाथोरुभद्रजाती॥१०॥येकांदीधलेंअमोल॥सायुज्यताचंवरडोल॥त्याचाअनु
भवसखोल॥निजात्मबोलहरीजाणे॥११॥तयांशिसर्वथाश्रीहरी॥आपणावेगळेंक्षणभरी
॥कोठेंजाऊंनेदीदुरी॥सरोबरीनिजभावें॥१२॥क्र्हाडराखावयानिगुती॥गुणावतारगुणमू
र्ती॥करणेमारणेधरणेक्षिती॥निघांहातीभरभारु॥१३॥तयांनिघांमागिलेकडा॥कृष्ण
पुरुषअनिगाढा॥दोहींपक्षींदेखणापुढा॥भारक्र्हाडात्यामाथां॥१४॥क्र्हाडाचीघडनो
डी॥कृष्णअंगानलगेवोढी॥अवघेपरबाहिरीदवडी॥ऐसीपरवडीरचियेली॥१५॥विचा
रितांनिजनिवाडी॥कृष्णेंवीणअर्धघडी॥इकडीलतिकडेनव्हेकाडी॥वृथावेडीनकंपती॥
१६॥भरूनिरुजतमऔषध॥करूनिअग्निचंत्रसन्नद्ध॥कृष्णापुढेंअग्निविनोद॥येकप्रबुद्ध
दाविती॥१७॥अग्नीलाऊनठाईठाई॥गमताजाकेलीहवई॥गगनाउसळलीपाहीं॥धुपो
निठाईनिमाली॥१८॥मोहयंत्रीसुमनमाळा॥अग्निपुष्पेंभासतीडोळां॥फुलेंखणतीअ-

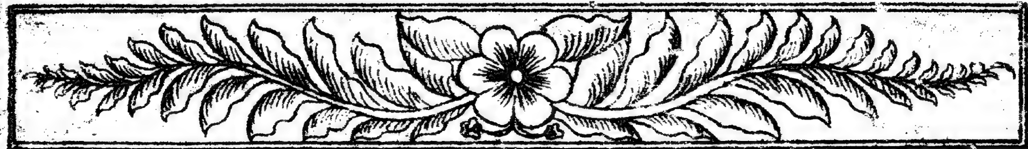
बळा॥पाहतांडोळांतेराख॥१९॥आनलोभाची चिंदुरी॥अग्नी घाऊनियां किलीदुरी॥येर-
ल्यापडतीजनावरी॥उरीं शिरीजा[illegible]नी॥२०॥देऊनि[illegible]अनळा॥जा[illegible]क्रोधाचाभुई
नळा॥भडभडांनिघतीज्वाळा॥[illegible]॥२१॥हातींधरूनिकृष्णालीळा॥जा
ळितीकामाचाहातनळा॥धरूनेणतीत्याबरळा॥जिवींजिव्हाकांपोळती॥२२॥पाहतांअत्यं
तकठिण॥चिन्मात्रअग्नीदेऊनिजाण॥सोडितीअहंकाराचेबाण॥[illegible]॥
२३॥मदमत्सरधूम्रमेळे॥येकांचेझांकळेजीडोळे॥देहबुद्धीची[illegible]॥विषयबळेंपळा
ली॥२४॥स्वानुभवाचेमहाथोर॥उठावलेजीकुंजर॥रगडूनिअहंकाराचाधूर॥निरंतरडुल्ल
ती॥२५॥सर्वेचिनिजतेजचंद्रज्योती॥उजळलीजीअवचिती॥प्रगटलीपरमदासी॥नेहीस्थि
तीपरियेसा॥२६॥निःशेषअंधारनाहींजेथ॥कृष्णचांदणीयाहूनिअनीत॥तेजप्रगटलेंअ
द्भुत॥संतोषतश्रीकृष्ण॥२७॥पदोपदींनानात्याग॥करितचालिलेश्रीरंग॥ओंवाळणीअ
नेग॥दाटीं[illegible]पडताती॥२८॥कौतुकदावीश्रीपती॥कपटमहामोहाचाहस्ती॥आणो
नि[illegible]उभाकरिती॥भद्रजातीमानला॥२९॥नेणतीत्याचीलटकीकळा॥देखोनिभयउप

जेमकळां॥ कोणपुरेयाच्याबळा॥ चळचळांकांपती॥ ३०॥ महामदेंजाहलामस्त॥ अहंकारें अतिगर्जत॥ अवासवाजीधांवत॥ लोकांआंतनिजबळें॥ ३१॥ भेडापाठीअधीकलागे॥ तंवतेसरतीमागेंमागें॥ अंधकूपींपडेवेगें॥ मागुतीतोनिघोंनेदी॥ ३६॥ भेडेंळटकीचरगडी॥ तेणेंचडफडतीबापुडीं॥ येकींत्याभणेझोंपडी॥ जीवभ्याडींधरियेली॥ ३७॥ ऐसाजनासी लाविलाधाक॥ कृष्णेंखुणाविलासेवक॥ लातांहाणोनियांदख॥ कपटवेषमोडिला॥ ३८॥ धारणाघायकपटझोडी॥ भवगजहेगोष्टीकुडी॥ ऐशीदेखणीदृष्टीज्याचीखडी॥ त्यभय वोढीत्यानाहीं॥ ३५॥ चतुर्विधप्रसिद्धदासी॥ शकुनालागीत्ह्मीकेशी॥ उभ्यापरिपूर्णकल शेसीं॥ महाद्वारासीतिष्ठती॥ ३६॥ कृष्णभांडारतेअनंत॥ अखंडकृष्णासवेंचालत॥ पाहों नियांशुद्धभावार्थ॥ त्यासिपदार्थहरिदेत॥ ३७॥ श्रद्धाकार्तीधृतिविरक्ती॥ याहोदासीअंतीं तिष्ठती॥ श्रीकृष्णवासातेंवर्तती॥ जाणेश्रीपतीमनोगत॥ ३८॥ ज्योंकाहींत्यामागत॥ तेंतेंश्रीकृष्णनाथदेत॥ त्याहूनिदेनसमर्थ॥ महाद्वारांतप्रवेशला॥ ३९॥ अंतरींप्रवेशलाकृ ष्णावर॥ सकळांस्वानंदजाहलाथोर॥ अवघेकरितीजयजयकार॥ बैसकारजाहलेतदा॥ ४०॥

सिद्धसामग्रीमधुपर्कासी॥ विष्टरदीधलाहृषीकेशी॥ साम्यतेवियाचेरंगासी॥ श्रीकृष्णासी लेसविलें॥४१॥ सांडूनफळाशासमस्त॥ अर्ध्यअर्पिलेंसफळित॥ सुमनरकौतुकपाहत॥ सिद्धसमस्ततेथेंआले॥४२॥ पाद्यालागीआणिलेंतीर्थ॥ त्रिगुणत्रिवेणीअतीत॥ चैतन्यद्रवाहेंशोभत॥ यथोचितमणिकर्णिका॥४३॥ उदकघालीशुद्धमती॥ चरणप्रक्षाळीतपती॥ जेथोनितिर्थाचीउत्पत्ती॥ तेपूजितीश्रीचरण॥४४॥ चरणक्षाळणठेविलेंअंबु॥ तेंचपावनतीर्थकदंबु॥ आत्यांलाभघावाएकथेंबु॥ चरणांबुश्रीहरीचा॥४५॥ मूळमाधवीजाऊनीपाहे॥ कदंबतीर्थअद्यापिआहे॥ भाग्यवंततोतेथेंन्हाये॥ कृष्णपायींतेंतीर्थ॥४६॥ शुद्धमतीतेआपण॥ कृष्णासिदीधलेंआचमन॥ तीनवेळांनकरीजाण॥ सर्वापोषणएकवेळा॥४७॥ ब्रह्मपदींचाअधिष्ठात्र॥ त्यासिदेतीब्रह्मसूत्र॥ मानदेतोवेदशास्त्र॥ श्रुतिव्यवहारातोरक्षी॥४८॥ चंदनटिळेपुष्पमाळा॥ भावेंपुजिलाघनसांवळा॥ आनंदभीमकभूपाळा॥ परब्रह्मडोळांदेखतां॥४९॥ हस्तमात्राकर्णमात्रा॥ कृष्णासिओपिल्याविचित्रा॥ बाहुभूषणजडितमुद्रा॥ पीतांबरअर्पित॥५०॥ दधीमधुएकत्रता॥ करीघातलेंअच्युता॥ मेहणेम्हणतीकृ

ष्णनाथा॥ लाजसर्वथा नधरावी॥५१॥ गोकुळींचोरूनिदहींखातां॥ तुह्मासीलाजनाहींजीत ना॥ ऊं॥ ह्मीनिजभावेंअर्पितां॥ कांलाजतांनिजचोरा॥५२॥ सलज्यहांसेशुद्धमती॥ वऱ्हा डींवऱ्हाडिणीहांसती॥ निष्कर्मासीकर्मप्राप्ती॥ जनवदतीविपरीत॥५३॥ भीमकह्मणेप्रतिगृ ह्यतां॥ प्रतिगृण्हामिह्मणेअच्युत॥ ठकपडलेंकृष्णनाथा॥ मगनल्लतांविचारी॥५४॥ ह्मणू बोलिलाकृष्णस्वामी॥ दानदेतोंएकआह्मी॥ हाहीभावसांडातुह्मी॥ प्रतिगृण्हामीसर्वची ॥५५॥ संकल्पसोडितांतात्काळ॥ दधिमधुसेवीगोपाळ॥ भीमकाचेंजन्मसफळ॥ सकळकु ळउद्धरिलें॥५६॥ देऊनिकृष्णाशीआचमन॥ सर्वेविकेलेंकरक्षाळण॥ सद्गुरुह्मणेसावधा न॥ नाहींव्यवधानलग्नाशीं॥५७॥ कृष्णाचरणजेथेंपडे॥ घातलेतेथेंपूर्णपायघडे॥ श्रीकृष्ण चालविलापुढें॥ वाडेंकोडेंलग्नाशीं॥५८॥ भीमकीभावार्थआइती॥ परणावयानिजपती॥ गौरीहरसहजस्थिती॥ उमापतीपूजितसे॥५९॥ कृष्णाशिअंतःपुरापुढें॥ बोलतांबोलणें हेंकुडें॥ श्रोतेह्मणतीनधुचीझाडे॥ लग्नतिलाडेलागोंघा॥६०॥ आधींवक्रृष्णकथासखो ळ॥ त्यावरीतुझेरसाळबोल॥ जाणशीसप्रेमाचीओल॥ येताचडोलसुखाचे॥६१॥ ऐकोनि

श्रोतियांचें वचन॥ आनंदलाये का[र]नार्दन॥ मनें करोनि लो[टां]गण॥ वंदिलें चरण निजभावें ॥६०॥ यरीकडे घटिकापूर्ण॥ म्हणती सावधान सावधान॥ नाहीं उरलें व्यवधान॥ हरीचित्त नकरा वेगीं॥६१॥ इति श्रीमद्भागवते महापुराणे दशमस्कंधे हरिवंश संहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे पंचदशमप्रसंगः १५ ओव्या १६२ ॥छ ॥छ ॥छ



श्रीगणेशाय नमः ॥ अंतःपट आहे ज्यासी ॥ वेगी सावध करा त्यासी ॥ पळ अक्षर निमिषोनिमिषीं ॥
हरिचरणासी चिंतावें ॥ १ ॥ सद्गुरु म्हणे सावधान ॥ घटिका होऊं आली संपूर्ण ॥ वचना घावें प्रतिव
चन ॥ सावधान परिसावें ॥ २ ॥ सांडा चौघींची कळकळ ॥ महामौनें सीराहा निश्चळ ॥ लग्न घटि
का भरेचि पळ ॥ अति सबळ वेगेशीं ॥ ३ ॥ अंगीं धरून जाणपण ॥ वचनानें दीप्रतिवचन ॥ ते मौनि
वचनें त्यासि दूषण ॥ सावधपण त्या नाहीं ॥ ४ ॥ अति समयो वर्ततें लग्न ॥ दोहींपक्षीं सावधान ॥
अच्युत चिंतनीं स्वामन ॥ सावधान निजबोधें ॥ ५ ॥ ओंपुण्याहं पडली मिठी ॥ दैलक्ष्मा वाचीतु
टली गांठी ॥ सुटला अंतःपट दृष्टी ॥ उठाउठी हरिवरी ॥ ६ ॥ भीमकीभा थां एका एक ॥ कृष्ण अ
क्षता घाली देख ॥ तोचि मस्तकीं हस्तक ॥ परमसुख पावली ॥ ७ ॥ भीमकी कृष्णाचिया माथां
॥ घालूं जाय जंव अक्षता ॥ कृष्णाचि देखे सभोंवता ॥ सबाह्य ताही रूप ॥ ८ ॥ कृष्ण जेजिक
डे तेकडे ॥ अक्षता घाली चहूंकडे ॥ पुरे हित क्षणती लागले वेडें ॥ कृष्णा दिवाडें नोळखसी ॥ ९ ॥ कृ
ष्णालागीं परम पिशी ॥ माळ घालून निरथीं हो तिशीं ॥ शेखीं कृष्णासी नोळखसी ॥ के विनाद
सी संसारीं ॥ १० ॥ ऐसें हें जाहलें पाणिग्रहण ॥ कृष्णें प्रकृती पाहिली जाण ॥ मग त्या थाच पाक-

रूण॥ शुद्धसुतानें सुतविती॥११॥ पाडिलें सूक्ष्म अति अत्यंत॥ तो नि अष्टधा वाटला॥ स्थूलभा
नें स्पष्ट होत॥ मग नोडित्ततडतडां॥१२॥ पहिलें खंड केलें जाण॥ त्रिगुणगुणें घालीवळण॥ अ
र्धश्री कामें कंकण॥ अर्ध जाण कृष्णापुरुषा॥१३॥ येक चिंतन तूं हें तजा हला॥ अर्ध श्री आंगें बा
णला॥ अर्धपुरुषत्व पावला॥ करीं बांधला कृष्णाने॥१४॥ फेडिलें मायेचें वधूवस्त्र॥ उष्ट गु-
णीपीतांबर॥ नेसली कृष्णामयस्वतंत्र॥ तेणें सुंदर शोभली॥१५॥ मलिनवासें सांडी प्रकृती॥
सांडिली दोहीं पक्षीं न घेती॥ सलोभ उपाध्येहे नेनी॥ मग भांडती परस्परें॥१६॥ भीमकीनें व
रिला नारायण॥ झळकत रत्न करीं कंकण॥ सौभाग्यद्रव्यें देत सेवाण॥ अहेवपण श्रीकृष्णें॥
१७॥ स्त्रियां शोभा शोभे कृष्णा॥ तेथ चीं शोभा वर्णी कोण॥ जाणती अनुभवी सुजाण॥ रुक्मिण-
संपूर्ण तेथ चीं॥१८॥ जिवीं जीवा पडली मिठी॥ बाहेर पालवा दिधल्या गांठी॥ भीमकीकृष्ण आपा
हें दृष्टी॥ हरिख पोटीं न समाय॥१९॥ विवाह होमालागीं श्रीहरी॥ वेगीं चला बहुल्यावरी॥ क
डेघ्यावीं नीं नोवरी॥ लहान थोरीं वदिला॥२०॥ नोवरी धरित्ता विहातीं॥ नारी मीनल्या नेणों
किती॥ प्रकृती नेदिला श्रीपती॥ अडकले नीं गोविंदा॥२१॥ बाहुलहानीं धरल्या पाठी॥ क

ष्णा गोंविला जगजेठी ॥ येराजिवाची कायशी गोष्टी ॥ बैसती पाठीं गोडलागे ॥ २२ ॥ कृष्ण विचारी
निजवृत्तीं ॥ मजविवरी माझी प्रकृती ॥ माझें निगमन द्वेशी निश्चिती ॥ लाजो कि नीला कार्णी ॥ २३
॥ होबैसली माझियेकडिये ॥ जिवेंभावें मजची पाहिये ॥ प्रपंचाचे आतुली कडिये ॥ नावरूपाचे
नी ॥ २४ ॥ मजविण हे नोवरी ॥ पुढें नचले गाउलभारी ॥ लटकी लाज सांडुनी दुरी ॥ वचन करी ... डलां
चें ॥ २५ ॥ आंगानातळवां श्रीहरी ॥ हातनलावितां नोवरी ॥ उचलून आणिली बहुल्योवरी ॥ नर
नारी हांसती ॥ २६ ॥ विवाहहोम जालापूर्ण ॥ सप्तपदी पाणिग्रहण ॥ भीमकें वरादिधलें दान ॥ भू
रिदानवा दिलें ॥ २७ ॥ कानपिळूं मेहुणे भिती ॥ होईल रुक्मियाची गती ॥ रूपविटंबील श्रीपती ॥
याची ख्याती तिहीं लोकीं ॥ २८ ॥ त्या राजाणोनियां भावो ॥ कृष्णें केडिला संदेहो ॥ मेहुणे गोरवि
लेपाहा हो ॥ दिव्यांबरें भूषणीं ॥ २९ ॥ भीमक कृष्णासी विनंती करी ॥ चतुर्थीहोम आम्हें घरीं ॥ क
रावा जी कृपें करी ॥ सहपरिवारीं सुरदेसें ॥ ३० ॥ पाहुदरासुन मुखवासें ॥ मूळपाठविलें वरमाये
सी ॥ भोवच्या कळस आहे तिपासी ॥ निघे वेगेंसी शुद्धमती ॥ ३१ ॥ कृष्ण वसे जिच्या हृदयासी ॥
धन्य धन्य तिची कुसी ॥ शुद्धमतीला गे ... ॥ देवकीसी प्रार्थिलें ॥ ३२ ॥ बैसदिलें सुखासनी ॥

॥ झामल्यावाजंत्र्यांचियाध्वनी॥ विंझ गेघालितीदोघाजणी॥ पायगावणीयदोपदी॥ ३३॥ कुंकुम
तीरेखविडिया॥ पीकधरावयासुवर्णघडिया॥ ५॥ गिरीवरीडोलतीगुढ्या॥ फासघालियावदोपदी
॥ ३४॥ चांदवमोतिलगविस्तारें॥ दोहींबाहींदळतोचवरें॥ देवकीसीसमारंभेंथोरें॥ आणिलेकृष्ण
रेंमंडपा॥ ३५॥ कृष्णारुक्मिणीगोमटी॥ साजिरेंबहुवेंदेखिलींदृष्टीं॥ ऐसाजोडानाहींसृष्टी॥ माझी
दृष्टीक्ष्मणीलागे॥ ३६॥ देवकीयेऊनआपण॥ दोघांकरीलिंबलोण॥ कृष्णालिंबलोणहुताशन॥
मुखपसरोनधाविन्नला॥ ३७॥ कृष्णालिंबलोणपडतांमुखीं॥ तेणेमुखमस्तेंतिहींलोकीं॥ हेंजा
णोनियांत्र्यारुक्मिकी॥ अतिसाक्षेपीसादर॥ ३८॥ कृष्णालिंबलोणअतिसाक्षेप॥ करितांहारलेत्रि
विधताप॥ जाऊनदेहसंताप॥ सुखरूपतोजाहला॥ ३९॥ सूनबैसऊनमांडीवरी॥ कृष्णाश्रवणेंज
डितभोंवरी॥ कानींघातलीनिर्धारी॥ कळसवरीधैर्याचा॥ ४०॥ मुक्तमोतीलगगंभीर॥ श्रवणींबा
णल्यासाचार॥ तेणेशोभलीसुंदर॥ मनोहरसकळिकां॥ ४१॥ लग्नाचियापरेदिवसीं॥ सोहळामां
डिलावऱ्हाडासी॥ मूळपाठविलेंहळदीसी॥ यादवांसीभीमकें॥ ४२॥ मूळपाठविलेंमकरां॥ दो
हींबाहींथाटमोठा॥ करीतल्याअतिदेल्हाट्या॥ चालेमुराळाउन्मनी॥ ४३॥ अन्यंत साबाण्या-

सुवासिनी॥ अणीक आल्यानवजणी॥ कृष्णाचीखुनकावंणी॥त्याजाणोनीवर्तती॥ ४४॥ वडिल
पणेंअतिश्रेष्ठ॥सकळांमाजीवरिष्ठ॥शांतीचालिलीचोखट॥ अतिलोभिष्टश्रीकृष्णा॥४५॥स
भावेंसलीनिजबोधें॥ढवळमानानीस्वानंदें॥हळदीआरंभिलीविनोदें॥जालीसावधअ[illegible]का
रें॥४६॥पाहोंजाणतीकृष्णकौतुक॥तेहिसावधजालेलोक॥अनधिकारीयालगबगदेख॥पाह
तीमुखवनितांचें॥४७॥वधूवरपाहतांनिवेभन॥दोहींपक्षींसावधान॥कोणीनबोलतीवचन॥
पडिलेंमौनसकळिकां॥४८॥चौघीजणीअतिचपळा॥गुजबुजतीवेळोवेळां॥केश्या[illegible]जाल्याती
तोंडाळा॥शब्दचाळानसंडा॥४९॥शांतीम्हणेपरत्यासरा॥सांगेननेंतुम्हीकरा॥कुरवंडीश्रीकृ
ष्णवरा॥लोणउतरासर्वस्वें॥५०॥स्नेहउजळूनियांवाती॥भीमकीसन्मुखदादि[illegible]॥येरीनात
केचिहाती॥स्नेहवृत्तीनावडे॥५१॥जयादिपाचियेमेळी॥ननिघेस्नेहधूम्रकाजळी॥तैशादीपें
दीपउजळी॥मगओंवाळीश्रीकृष्णा॥५२॥कुरवंडीनधरितांहातीं॥[illegible]यघायशंकल्या[illegible]त्ती
॥मगबोलिलीनिजशांती॥नव्हेश्रीपतीहेंयोग्य॥५३॥ऐकोनिभीमकीजालीसुखी॥खुणबा
णलीनेटकी॥जीवींजिवाचीयेओळखी॥परमपारखीनेजाण॥५४॥निर्धूमअग्नी[illegible]णानि

जमेळी ॥ श्रीकृष्णादीपेंदीपउजळी ॥ आकाशलो लेपभेनळीं ॥ गावें ओवाळी श्रीकृष्ण ॥ ५५
॥ नकळे भीमकीचें लाघव ॥ सकळही त्मणती अन्यभाव ॥ आतां घेऊनियां नाव ॥ मागे पायश्रीह
रीचे ॥ ५६ ॥ ऐकोनि निजनाचिया गोष्टी ॥ भीमकी दचकली पोटीं ॥ काय आतां बोलों ओष्ठीं ॥ नदि
सेंदृष्टीनावरूप ॥ ५७ ॥ याचिया नावरूपभेदा ॥ न्य तिना णवेचिवेदा ॥ पुढारी वारनु चले चिवा-
द्रा ॥ नेती अनुवादापरतल्या ॥ ५८ ॥ पाहातां रूपाचा दुष्काळ ॥ घालीन साकारें वाआळ ॥ ला
विती नावाचा विटाळ ॥ तेणे गोपाळ सोभेल ॥ ५९ ॥ संवेचित्मणे कळलें चित्तां ॥ गोइ ॥ यांहानि
यंता ॥ याशिगोवळात्मणतां ॥ दोषसर्वथा मज नाहीं ॥ ६० ॥ ऐसें विचारून वेल्हाळा ॥ लक्षला
विलें चरणकमळा ॥ वेगें पायद्यागोपाळा ॥ भीमकबाळा बोलिली ॥ ६१ ॥ तंव पिटिली टाळिया
राळी ॥ ऐकोनि हांसिजे सकळीं ॥ भीमक्या फळी केली रळी ॥ ख्रूण वनमाळी जाणत ॥ ६२ ॥
ऐकोनि भीमकिचिया बोला ॥ कृष्णदेव मानवला ॥ वर्ततखुणाजी आतुला ॥ देतपाडलों ख्वा
नंदें ॥ ६३ ॥ अबळा सांगती वडिलां ॥ येणे अभिमान सांडिला ॥ कृष्णाबाइले आधीन जाला ॥
...यावोलासाजी वर्ते ॥ ६४ ॥ कृष्णादेखोनियां बहुकाळा ॥ हळदीलाविती वेळे वेळा ॥ रट

नियांचनसांवळा॥ अतिसोज्वळाकरूपाहें॥ ६५॥ जंजें कृष्णअंगीलागे॥ तेंकांहीं केलियानं घे॥ भीमकीउटीलागवेगें॥ मळीननिघेसर्वथा॥ ६६॥ अत्यंतनिर्मळवनमाळी॥ निर्मळ ननिघेचिमळी॥ चाकाटलीभीमकबाळी॥ नदेखतळीमळिवटी॥ ६७॥ पाहतांकृष्णा चरण रेखा॥ चरणींदेखिलेंतिहींलोकां॥ भीमकीकृष्णालमीदेखा॥ उरणोंहरिखाहोतसे॥ ६८॥ कृष्णाचरणींनिजस्वरूप॥ देखतांआलास्वेदकंप॥ कंठदाटलापैंबाष्प॥ विकळरूपेमूर्छेत॥ ६९॥ सद्गुरुह्मणेसावधान॥ कृष्णाचरणींदृढमन॥ धैर्यबळेंराखोनिजाण॥ विकळपणयेऊंनेदी॥ ७०॥ मोहेंधांविन्नलीधायें॥ ह्मणेतुजलाजाहलेंकाये॥ झणीदृष्टीलागेलमाये॥ उचलूनिकडियेघेनली॥ ७१॥ कृष्णाचरणींजेंअनुभवलें॥ तेंसुखनबोलवेबोलें॥ भीमकीयेशहाणपणकेलें॥ खुणेंवारिलेंमायेसी॥ ७२॥ पाळीआलीकृष्णाकडे॥ एकाचिहातींफेडाबिरडे॥ नफिटेतरी रोकडे॥ दंडवतघडेभीमकीसी॥ ७३॥ मेहुणपणाचियेपरिपाटी॥ विषयतृष्णेचियेरहाटी॥ बिरड्यापडल्यासुबुद्धगांठी॥ कैंकिजगजेठीसोडिल॥ ७४॥ मेहुणेह्मणतीजनजेठी॥ जाणो बिरड्याचाहातवटी॥ अभ्यासकेलायमुनेतटीं॥ दाटोदाटगोऊणींसी॥ ७५॥ वर्मकर्मबो

ळतीरवुण॥ यास्वल्मणतीश्रीकृष्णा॥ बिरड्यापाडुतोंकैसेना॥ तूं देखणनिजदृष्टी॥ ७६॥ म
हाविरांचेंबिरडेंपडलें॥ तेंतुवांयेकस्यानें फेडिलें॥ म्हणे नलाजनीबोलता बोले॥ रुक्मिया दि
धलेंतेंदीजे॥ ७७॥ सासूसासऱ्याचीआवडी॥ देवकीवसुदेवाचीयेगोडी॥ म्हणतीकृष्णा बिर
डेंफेडी॥ वचनन मोडीवडिलांचें॥ ७८॥ कृष्णअवलोकीकृपादृष्टी॥ बिरड्यासुटल्याजीगांठी
॥ देखतांचोळीसमदृष्टी॥ फेडीजगजेठीतात्काळ॥ ७९॥ पहा गे यानें नवलकेलें॥ कृपादृष्टींच
उगविलें॥ नसोडितांपैंफेडिलें॥ बिरडेंकादिलें निजदृष्टी॥ ८०॥ पाहतांकृष्णादृष्टीकडे॥ फिटेल
संसारबिरडें॥ त्यासीहें दुर्घटकेवढें॥ फेडितांबिरडें नोवरीचें॥ ८१॥ नानाव्रतेंतपदान॥ योगया
गादिसाधन॥ करितांशिणलेयोगीजन॥ तरीकृष्णचरणनठाकती॥ ८२॥ भीमकीदेवाचीपैं
चांग॥ परमभाग्येंअतिसभाग्य॥ पावलीकृष्णाचेंअर्धांग॥ भावेंश्रीरंगभोगिन॥ ८३॥ कृष्णा
सन्मुखभीमकी॥ बैसविलीजीकौतुकी॥ लाजाजालीअधोमुखी॥ कृष्णाकडेनपाहे॥ ८४॥ नं
वतळवटींयेकायेक॥ देखतीजालीकृष्णामुख॥ पाठमोरीपाहतांदेख॥ देखेसन्मुखश्रीकृष्णा
॥ ८५॥ वामसव्यदोहींकडे॥ देखेकृष्णाचेंरूपडें॥ आतांमीरिघूंकोणीकडे॥ चहूंकडे हरीदिसे

॥८६॥ऐसियापरीअतिसंकटी॥लाजतांरुक्मिणीदेखेदृष्टी॥लाजसांडूनिगोरटी॥उपडीदृष्टी निरुपी॥८७
॥भीमकीसुकुमारगोमटी॥कृष्णाइसींहळूचउटी॥कठिणहस्तजगजेठी॥मल्लमुष्टीमारिले॥८८॥तु
झालागतांचिहात॥देहबुद्धीचाकरिसीघात॥यालागीजीवभीत॥तुम्हीमातनकरवे॥८९॥रेवतीम्हणे
जीयास्वा॥आधीध्यावेंइच्याचानावा॥हळदुलीमगइसींलावा॥देवाधिदेवाश्रीकृष्णा॥९०॥कृष्णम्हणे
हळदीमिसें॥मजचिलाऊंआल्यापिसें॥नावरूपमजनदिसें॥कायम्याकैसेंम्हणावें॥९१॥नावरूपाची
व्यवस्था॥रुक्मिणीचजाणेतत्वता॥माझेआंगीनाहीसर्वथा॥नावघेतामीनव्हे॥९२॥आग्रहनकरा
वागोपाळा॥नावरूपाशींनूंचिजिव्हाळा॥व्यर्थचाकविसीं अबळा॥सुखसोहळातुझेनी॥९३॥कृष्ण
म्हणसांगेजिवींची॥नावरूपेंअतिरूपाची॥सगुणगुणेंहेगुणाची॥प्रियाआमुचीजन्मदृष्टी॥९४॥क
ष्णम्हणेरुक्मिणीदेवी॥नावरूपातूंचिअघवी॥मजपासोनतूंचिबरवी॥ऐकोनिसर्वाहासिंजे॥९५॥ह
ळदीचेऊनिश्रीरंगें॥उटिनभीमकीचींअंगें॥येरीनिवतसेसर्वांगें॥जाणतीअंगेंअनुभवीं॥९६॥च
रणीउद्धरिलीशिळा॥तेकरभोगीभीमकबाळा॥नृदपणाचाजिव्हाळा॥जाणतीऐळानिजभक्त॥९७
॥ह्मातंवब्रह्मादिकांचाईश॥हळदीमिसेंहृषीकेश॥जाहलाभीमकीचादास॥जगन्निवासजगाचा

॥९८॥ दासांचें हि दास्यत्व करणे॥ हें नव्हे॥ कृष्णाचि जाणे॥ उच्छिष्ट भक्तांचे काढणें॥ स्वामीपणें फुगोनेणे
॥९९॥ कृष्णसा चारदेवाधिदेव॥ फेडितभक्तांचा संदेह॥ जैसाजैसा भक्तभाव॥ तैसा देव होतसे॥१००॥ भ
क्तभावाचिया आवडी॥ धूतचरणांचे वणींघोडी॥ भक्तसुखाची निज गोडी॥ जाणे धडफुडी श्रीकृष्ण॥१
॥ कृष्णाचरणीं सत्यसमता॥ सुरंगभावार्थ असता॥ भीमकीयें ठेविला माथा॥ लाज सर्वथा न धरि
च॥२॥ ऐकोनि हरिखली वेल्हाळा॥ धन्यदशा आ कपाळा॥ चरणवंदू देगोपाळा॥ भीमकबाळा
उल्हासली॥३॥ हरिखें नमूं पाहे गोरटी॥ पूर्वील सख्या वक्रदृष्टी॥ देवतांला ज आली पोटीं॥ भेद उ-
ठी शंकेचा॥४॥ तेणें चुकविले समचरण॥ रथा गेलें जी नमन॥ मायेस करट्हासे जन॥ येरी अभिमा
न धरियेला॥५॥ थोर अभिमानली बाळी॥ धरी अंगुष्ठ करतळीं॥ नमन चुकोनेदीये वेळीं॥ स्मितव
नमाळी हांसत॥६॥ येरी मस्तक जंव लोटी॥ तंव समचरणा पडलो तुटी॥ अभिमानें केलो हिंपुटी॥
पाय ल्हाटी न लगती॥७॥ नमस्काराला गी भलें॥ येरी मागुतें आंगल्वविलें॥ तंव नमसाम्येंउलें
॥ कांहीं केल्या नातुडती॥८॥ जितुकें अभिमानाचें बळ॥ तितुकें निज दृष्टी पडल॥ तेणें चुकविले चरणक
मळ॥ वेगीं वेल्हाळ गजबजली॥९॥ वियोग न साहवे पोटीं॥ ऊर्ध्वस्वासें स्फुंदे गोरटी॥ चरण न लगती च

ल्हारी॥ कपाळापदीनेजकरी॥ १०॥ दुःखेंम्हणनसकटवंय॥ मग ..दृष्टा अदृष्टा॥ ..ष्णापावलया
गोष्टीपुकदा॥ चरणलल्हायनातळनी॥ ११॥ लोकम्हणती सकळ॥ धन्यभीमकीचेंकपाळ॥ नेंआजि
ज्याहलेंनिष्फळ॥ चरणींकपाळनातळत॥ १२॥ मनीहोतीऐसी आस॥ करूनिउटणीयाचेंमिस॥ कृ
ष्णानमीनसावकास॥ नेंहीउदासभाग्यझालें॥ १३॥ चरणानपावेचीकपाळ॥ जिवालागलीनळमळ
॥ गात्रेंजालींविकळ॥ परमविव्हळहोतसे॥ १४॥ चंडवातेंजैशीकर्दळी॥ उलथोंपाहेभूमंडळीं॥ त्या
हूनिअधीकभीमकबाळी॥ गात्रेंसकळींकांपतीं॥ १५॥ नेत्रींअश्रूंचियाधारा॥ अंगकांपतसेथरथरां
॥ चरणवियोगेंसुंदरा॥ शरीरभानउबगली॥ १६॥ गळतीअव्यवस्थभूषणें॥ करमुद्रिकाआणिकंकणें
॥ पडलीअवघींचिंतघाणें॥ सत्वगुणेंमूर्छित॥ १७॥ जीवनावेगळीमासोळी॥ नेवींतळमळीभीमकबा
ळी॥ उद्धवकळवळिलातयेवेळीं॥ आनंदजळींवर्षत॥ १८॥ उद्धवम्हणेकृष्णनाथा॥ तुझीअवस्था
..॥ धितांचिंता॥ विनोदकरिसीभक्तहित॥ चरणींमा ..ं.ं॥ १९॥ मगभगवोनियांलवलाहें॥ धरू
नभीमकीचीबाहें॥ म्हणेउठीउठीवोमाये॥ वंदीपायेकृष्णाचे॥ २०॥ सांडीलाजअभिमान॥ निर्विक
ल्पीराखींमन॥ वृत्तीकरूनिसावधान॥ हरिचरणवंदावे॥ २१॥ उद्धवाचियावचनीं॥ ..भी..मलां

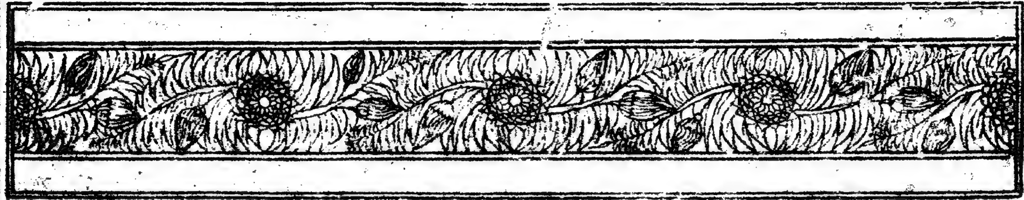
काकेपणी॥लाजसांडिलीनिवदुनी॥कृष्णाचरणींनिर्लज्ज॥२२॥समचरणाचियेभेटी॥तुटलीअहं-
सोहंगांठी॥ऊठूविसरलीगोष्टी॥घातलीमिठीहरिचरणीं॥२३॥रत्नीसज्जलेंसमाधान॥रखुमाईलाश
व्दपडिलेंमौन॥भोगितांहेचैतन्यधन॥समचरणवंदितां॥२४॥उपरमलीविषयदृष्टी॥निजानंदेंकों
दलासृष्टी॥तेथेंहरपलीत्रिपुटी॥उठाउठीनिजलाभ॥२५॥कृष्णाचरणींजडलीकैसी॥देहविदेहना
ठवेतिसी॥विसरलीविवाहसोहळ्यासी॥कृष्णासाम्यतेसीसमरस॥२६॥नोवराचेचरणीनाठवेदेहतू॥
आणवाहूनगेलादृष्टांतू॥अर्थस्वार्थआणिपरमार्थू॥जाहलाअंतूअनंतीं॥२७॥श्रीहरीह्मणेवेल्हा
ळ॥दिसेदेहभावींविकळ॥मायेधायेकरीतीकोल्हाळ॥सोयरेसकळमिळोनी॥२८॥ऐशाकांतील
गोष्टी॥पायांलागलियासाठीं॥जीवभावापडलीतुटी॥वस्जगजेठीवर्कंनये॥२९॥लौकिकपरमार्था
सीसकळ॥दोहीपक्षींपडलेंविकळ॥मजवरीरचितीविटाळ॥नानाशब्दजाळनर्काचे॥३०॥ऐसेंउफ
राथदिकडी॥पडलीदेवासीसांकडी॥सावधानहेधडफुडी॥केवीतांतडीहोईल॥३१॥भीमकीनिज
सुखाअंतीं॥वेगींप्रवेशलाश्रीहरी॥तोहीविसरलासुंदरी॥सावधानकरीवांया॥३२॥देवदेवीजा
[illegible]

सहजमळा॥ निजबोधवने नाळा॥ स्वभावी मिळाले॥ सावध जाले सकळ॥ ३४॥ निजनिज सुखाचे मळी॥ न निवडे कवणे काळी॥ करूनि अहंकाराची होळी॥ होय वेल्हाळी सावध॥ ३५॥ तिशादेहावरी जरी येणे॥ तरी देहऐसे मी न म्हणे॥ अवघे अंगेचि आंगवणे॥ पूर्णपणे रचिली॥ ३६॥ चराचर जेंजें दिसे॥ तेंतें अवघें मीच असे॥ जीवशिव जाले मंद से॥ रितें न दिसे मजविणा॥ ३७॥ यापरी कृष्णारुक्मिणी॥ सावध जाली ऐक्यपणी॥ माया गेली लिंबलोण करोनी॥ वोवाळुनी तिये वेळें॥ ३८॥ ऐक्याचिया बहुल्यावरी॥ दोन्ही वधूवरें साजिरीं॥ बैसलीं अभिन्न प्रीतीवरी॥ निज निर्धारी स्वलीळा॥ ३९॥ सरली नमस्काराची वारी॥ तंव कृष्णें केली चोरी॥ लिंगदेहाचे गांठी भीतरी॥ डाव श्रीहरिचोरिला॥ ४०॥ पालवापालव बांधल्यासाठीं॥ चौदेहाचिया सोडिल्या गांठी॥ पाय लागतां गोरटी॥ नेदी हटी हरवादी॥ ४१॥ चैतन्य चोर हा निजदृष्टी॥ सोडित अभ्यंतरिंच्या गांठी॥ नेतले देऊं नेणे जगजेठी॥ व्यर्थ चावटी कां करा॥ ४२॥ आवाशिंपावयागोरटी॥ कडियेघेऊनि कृष्णा उठी॥ आइनी केली सेगोमटी॥ कुंकुमवाटी परिपूर्ण॥ ४३॥ ओंकार आला दृढ मळा॥ राहज हस्त नोवुनी ळा॥ वाढिन्नला सेकोमळ॥ अर्धमात्रापर्यंत॥ ४४॥ आगमनिगम ते दिपानें॥ वैराग्य भो हरा निसुभनें

विस्तारलाकवर्णमाने॥श्रद्धाजीवनें.पोस॥४५॥परिमळतो.येकमाचार॥रुंजाकरितांमधुसूभ्र मर॥आमोदरससमावमादर॥झणत्कारसांडुनी॥४६॥त्यानंतरसंतांचें.गवणे॥लक्षानिलनचातेणे गुणे॥संतकोकीळाचीसुटलीमौनें॥टाकोकीतीनिजबोधे॥४७॥सकळफळेंफळल्यापाठीं॥आ म्रत्स्फळेंशेवटीं॥रसस्वादाचियास्वोटीं॥पोटीचे.आंठीसांडिली॥४८॥निजरोजेजेजेगुरुळा॥ तोचिसज्जनींसेविला॥बहुतकायबोलुंबोला॥आंबाशिंपीआलाश्रीकृष्ण॥४९॥तेथेंजाहलेंआन वल्कुसरी॥सन्मुखपाहतांनोवराश्रीहरी॥विन्मुखपाहतांतविनोदरी॥ऐसीमांडियेवरीबैसविली ॥५०॥दोड्याहूनिसस्मुळी॥अखंडयेकधारालागली॥आंबाशिंपीभीमकबाळी॥चोंचीवल्कळी नेथेंमाती॥५१॥प्रकृतीपुरुषदोघेंजणें॥आंबाशिंपितीऐक्यपणे॥अच्युतविस्तारिलाच्यूतपणे ॥बापम्हणवणेजगाचा॥५२॥आंबाशिंपोनिगोरटी॥कृष्णासहितवेगेंउठी॥हातांचीरितलक्षेबा रीं॥पूर्णदृष्टीपाहातसे॥५३॥त्रिगुणगुणातीतजाण॥तिसरेदिवसातेलवण॥कल्पनिनोवरीसा- अर्पण॥.वानपालटणेचतुर्थी॥५४॥कृष्णासीवानपालटण॥नावरूपाचेंवासपूर्ण॥स्थितीका काशितेनिपान॥लीळाश्रीकृष्णानेमला॥५५॥वानपालटणेनोवरीसा॥आत्मरूपैसपुरता॥

नेसो नियांसावकास ॥ निजसुखेंसीवर्त्ततसे ॥ ५६ ॥ वधू ः बैसऊनिकेंडें ॥ समसाम्य वाहूनिसांडे ॥ ऐरणी वस्तारावयापुढें ॥ शुद्धमतीसावध ॥ ५७ ॥ त्याहीगौरपिताकौतुक ॥ कृष्णासमानमानी भीमक ॥ सकळांशिदेऊनियांसुख ॥ एकएकागौरदिलें ॥ ५८ ॥ भीमकेंमांडिलेंविंदान ॥ मकरणी संपादन ॥ कृष्णासिवंशपात्रदान ॥ विधिविधानवेदोक्त ॥ ५९ ॥ वंशविस्तारिनांसुरंख ॥ सोळाकळा वंसोळाकरक ॥ मकतिसुपलियास्वभावदेख ॥ ज्ञानदीपेंसोज्वळ ॥ ६० ॥ शुद्धमतीनेतलता ॥ एका जनार्दनपाहतां ॥ वंशठेविलाश्रीकृष्णामाथां ॥ जुनाटकथापरियेसा ॥ ६१ ॥ पूर्वीपितामहाच्यापिता ॥ तयासिप्रसन्नसुभानुहोतां ॥ तेणेंभानुदासवंशसरता ॥ केलातलताहरिचरणीं ॥ ६२ ॥ पल्हादा चेरूपेसाठीं ॥ बळीचेंद्वारराखीजगजेठी ॥ नेसिचहे आहेगोष्टी ॥ कृपादृष्टीकृष्णाचा ॥ ६३ ॥ सांग नांवंशपात्रदान ॥ लागलेंनिजवंशाचेंअनुसंधान ॥ अमुचेवंशींवरदान ॥ परमभजन हरीचें ॥ ६४ ॥ मीजन्मलोंहरिवंशीं ॥ म्हणोनिहरिभक्तीआत्मारूं ॥ संतसोयरेनिजसखाशी ॥ वंशकृष्णसां- निरद्रिला ॥ ६५ ॥ जेंजयासीनिरविलें ॥ तेंतेणेंपाहिजेप्रतिपाळिलें ॥ आमुचेंचाळकपण कृष्णासी आलें ॥ कासेलाविलेंजनार्दनें ॥ ६६ ॥ कथेसिजालीआडकथा ॥ त्याणउनिनकोरावेंश्रोतां ॥ भेदा

नाचवीलकृष्णानाथा ॥ रसाळकथापुढें आहे ॥ ९७ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंध हरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे षोडशः प्रसंगः १६ ओवी १९७ ॥ छ

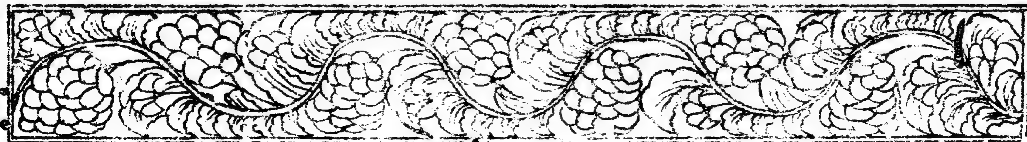


श्रीगणेशायनमः॥श्रोतेम्हणतीनवल॥रेकंतां याचेबोल॥रसाळआणिअतिसखोल॥येतातो डोलप्रेमाचे॥१॥मगम्हणतीकविपोषका॥ जोरमेळविलेसुखा॥पारनाहींआनंदियाइतुका॥ कथासांगकानिःशंक॥२॥महाप्रसादजीआतां॥म्हणऊनिचरणींठेविलामाथा॥कोणेनेचवि लेंकृष्णनाथा॥नोवरीनाचवितांकोणझाला॥३॥दोहींपक्षींचेदोघेजाण॥कासघालूनआलेरं गणा॥सभारेस्तोनिदावितीखुणा॥कळानाचणादाविती॥४॥बोधेंश्रीकृष्णाघेऊनिखांदीं॥ना चवीएक्यतालनिहीछंदीं॥दुकोनदोसमानबुद्धी॥नानाछंदींनाचतां॥५॥देहाभिमानेंघेतलीनो वरी॥दावितनानाछंदकुसरी॥हलालानेंसांवरी॥देतसेफेरीभवस्वर्गी॥६॥बोधनाचनघेऊन कृष्ण॥नोवरीघेऊनदेहाभिमान॥आवुलालेपक्षींजाण॥दोघेजणनाचती॥७॥ओंवाळुनिकृ ष्णासी॥आनंदमुद्रायाजकासी॥देऊनअमरकेलें यासी॥मागोंआणिकांसीविसरले॥८॥ओं वाळणीहातीचेद॥तोनपाहेअणिकांकडे॥ओंवाळितानीश्रीकृष्णापंवाडे॥मागणेपुढेंन्यारदुःडेलो॥ ९॥ऐनापत्तादित्रिगुणवास॥ओंवाळूनियांसम्यकास॥त्यागकरितें श्रीकृष्णदास॥अतिउल्हा समोहव्याचा॥१०॥ओंवाळणीनोवरीकडे॥अभिनविषयसुखपडे॥घेतांआपेकनृष्णावादे॥

चहूंकडेतेमागती॥११॥नसुटेचीअभिमानाचियागांठी॥सोडूनदेताकांपतीमुठी॥मासुतीलोलिंगनादिठी॥कवडीयासाठींझोंबती॥१२॥त्याभिनांजीर्णदेहाचावास॥दानेहोनीकासाविस॥नसरेमागत्यांचोआस॥त्यानेंबहुवरवानिती॥१३॥पाहेंपांअत्यंतजर्जरझाले॥दिसेनवांमर्गोनरकळें॥पाहिजेअविमुक्तितेंत्यागिले॥वांयागेलेदोंदिश॥१४॥ऐकोनत्यागाचीमात॥अथैपुसेहायस्वहस्थ॥ओमनसंडीपोटांत॥कोर्थेनेंदिनशिवबीनया॥१५॥तुम्हीकेसात्याग केला॥शिकऊंआलितपुढिलाला॥आम्हीनायकोंतुमचियाबोला॥म्हणऊनिरूसलात्यागाशी॥१६॥त्यागनेंन्हेनोवरीपसी॥देखोनिहांसिजेमुमुक्षी॥श्रीकृष्णवऱ्हाडीअतिदक्षी॥त्यागाविषयींउत्कट॥१७॥श्रीकृष्णाघेऊनिनाचतां॥बोधशिणलाजीतत्वता॥हळूचउतरूनश्रीकृष्णा॥था॥होयनिघतालाजोनी॥१८॥देहाभिमानेंपेंनोवरी॥काहींकेलियानउतरी॥बळेंउठीपळेदुरी॥लाजनधरीसर्वेची॥१९॥धरूंधाविन्नलेंपैंएक॥नोवरीघेऊनिपळेदेख॥कोंडूंजातांअधिकाधिक॥ठकऊनिलोकांपळे॥२०॥त्याशिसंतीकेलाविधी॥हळूचआणिलासोहंबुद्धी॥नोहीसांडूनिदुदी॥नोवरीसंदिशीउतरली॥२१॥नेथेंजाहलीनवलपरी॥भक्तीप्रार्थेलामुरारी॥नोवरीघेऊनिखांद्या

वरी॥रंगीश्रीहरीनाचावे॥२२॥भक्त आवांभुलला देवी।वचननुल्लंघाचपाहाहो।नोवरीघेऊनि
न्देवाधिदेवो॥दावीनिर्वाहोनृत्याचा॥२३॥निजीनिजरूपावरी॥समसाम्यजीनोवरी॥घेऊनियां
स्वांग्यावरी॥नृत्यकरीस्वानंदें॥२४॥पहिलेतालेंजीनवना॥अकाराहाणोनियांलाता॥उकारम
काराचियामाथां॥पायपिटिताहोयकृष्णा॥२५॥उल्लाळदेतकवणेपरी॥वैकुंठकैलासाहुनिवरी॥
शून्यसांडोनियादुरी॥चिदंबरींनाचत॥२६॥नोवरीवाढवीआपणावरी॥आपणवाढेनोवरीव
री॥क्षणानळीक्षणावरी॥नानापरीनाचवी॥२७॥पाहतांपाहतांपडिलेथक्क॥नोवरानोवरीजा
हलीएक॥जीवशिवेंहेसरलीभाक॥निजसुखस्वानंदें॥२८॥श्रीकृष्णासीआठवलेंदेख॥आम्ही
दोघेंहोऊनिएक॥नाचतांजीवसकळिक॥जीवपणानिःशंकमुकतील॥२९॥याऊगींकाळाचि
येस्थिती॥नोवरीउतरीश्रीपती॥जयजयकारिलाभक्तीं॥ओवाळिनीसर्वस्वें॥३०॥धेंडानाचवि
ल्यावरी॥तंवनळीकाढिलीबाहेरी॥फळपुष्पींजीसाजेसाजरी॥ज्ञानदीपेंवरीसोज्वळ॥३१॥दि-
घलीअनुभवाचियेहाता॥वंदुनीझालातोबोलता॥वेगींसांगाकुळदेवता॥नाचविताक्षोहोईन
॥३२॥आधींसांगावेंनोवरीकडे॥नावेरेकोंचार्वं नेवाडें॥तेनाचवीनवाडेंकोडें॥वराकडेमगपु

से॥ ३३॥ नोवरीकडील कुळदेवता॥ माया आणि ममता॥ कल्पना कामाक्षी सर्वथा॥ माजुवरी रेवे
ळती॥ ३४॥ वासनादेवी सवळी॥ बाला बगलामुंगा मेळी॥ मारको मैसको मेसाळी॥ उच्छिष्टचांडा
ळी मातान्ची॥ ३५॥ आशा तृष्णा दोघी जणी॥ आनुनिया कुळीं मुकोहुनी॥ निंदा रेवी महादाकूनी॥
तिशीं सज्जनीं कांपिजे॥ ३६॥ मोह ममता आमुनिय कुळीं॥ लोभ वेताळ नय्याजवळी॥ क्रोध क्षोरि
ग महाबळी॥ आधीं सळी शुभकार्या॥ ३७॥ जें जें देवता सांगे पैंगा॥ तें तें नातळिता आपिलें रंगा॥
न येत्या वाटाला वींवेगा॥ नाचउनी उगा तो राहे॥ ३८॥ श्रीकृष्णापाशीं अलोलिक॥ अवघ्या कुळदे
वता ऐक॥ नाचनिता अनुभव कौतुक॥ पडिलें ठकसकळिकां॥ ३९॥ श्रीकृष्ण कुळदेवता एक॥ दुजे
नाहीं नाहीं देख॥ एकाजनार्दनी सुख॥ अतिसंतोष नाचतां॥ ४०॥ इतिश्रीमद्भागवते महापुराणे॥ द
शमस्कंधे हरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे सप्तदशोऽध्यायः प्रसंगः १७ ॥छ॥



॰श्रीगणेशायनमः॥ हातींदुधातुपाचीवाटी॥ देवकीबैसऊनिपाटीं॥ पुढेंदिधलीसीमंतिनगोर
टी॥ उदरशिंपीशुद्धमती॥ १॥ धन्यधन्यतुमचीकुशी॥ जेथेंजन्मलेहृषीकेशी॥ म्हणोनिलाग
लीपायांशीं॥ रुक्मिणीशीनिरवित॥ २॥ चौघांपुत्राहुनिआगळी॥ वाढविलीहेवेल्हाळी॥ आ
तांदीघलीतुम्हांजवळी॥ कृष्णस्नेहेंपाळावी॥ ३॥ दोघांजणीमातापितरी॥ हातींधरूनियांनो
वरी॥ यादवांचेमांडीवरी॥ यथानुक्रमेंबैसविली॥ ४॥ गहिवरनधरवेभीमकासी॥ प्रेमरसेंलोले
तयासी॥ मिठीघालूनकृष्णाचरणासी॥ उकसाबुकसीस्फुंदत॥ ५॥ लाजसांडूनशुद्धमती॥ पा
यांलागलाश्रीपती॥ भीमकीदेऊनियांहातीं॥ वैकुंठपतीजोडिला॥ ६॥ पाहतीनरनारीकौतुक
ळा॥ असवेंआलांत्यांचियाडोळां॥ रुक्मिणीनंकरीभीमकबाळा॥ मायेकडेनपाहे॥ ७॥ कृष्णीं
लागलियाध्यानी॥ मायामोहरुक्मिणीं॥ सर्वथानकर्माचिनीं॥ निजरतीहरिचरणीं॥ ८॥ बहु
मायेसीकळवळा॥ पायांलागेवेळोवेळां॥ असवेंपूरआलीडोळां॥ म्हणेप्रतिपाळाभीमकी
सीं॥ ९॥ शुद्धमतीम्हणेरायासीं॥ मजअंतरदेणनापोसीनकोसी॥ होईनकृष्णाचीनिजदासी॥ च
रणसेवसींनिरंतर॥ १०॥ राजाम्हणेशुद्धमती॥ जीभाग्यआगळसंपत्ती॥ सर्वस्वेंआर्पिलीश्रीपती

॥विकल्पचित्तीनधरावा॥११॥भावविश्वासदोघेजण॥दिधलेभीमकीसी आंदण॥ कृष्णासे
वेंलागींजाण॥अहर्निशींसादर॥१२॥द्विपदआणिचतुष्पदा॥नानाधातूरत्नेंअष्टधा॥भीम
केंआंदणगोविंदा॥बहुसंपदादीधली॥१३॥वसुदेवादिउग्रसेन॥भीमकासींकरितीआमंत्रण॥
भोजनाचाआग्रहजाण॥केलासन्मानसर्वांसी॥१४॥भीमकेविनविलेंकृष्णासी॥विनंतीआ
हेपायांपासीं॥पुत्रजालियाभीमकासी॥निजदंपतीशीघ्रदोघदीजे॥१५॥तूंविधीचासूत्रधारी॥
तुझीआज्ञाआमुच्यासिरीं॥भोजनाचाआग्रहनकरी॥वचनश्रीहरीमानलें॥१६॥वरातनिघा
लीवेगेंसी॥गृहप्रवेशद्वारकेसीं॥आज्ञादिधलीभीमकासी॥निजनगरासीनिघे॥१७॥दोघेंव
धूवरेंगजस्कंधीं॥भोवतीयादवांचीमांदी॥गीतनृत्यअतिविनोदीं॥द्वारकेमधींउत्साह॥१८॥म
दगजगंधाचेसडे॥कुंकुमकस्तूरीचहूंकडे॥मखरेंशृंगारिलींपुढें॥वाडेकोडेझळकती॥१९॥नगर
शृंगारिलेंकुसरी॥गुढियातोरणेंघरोघरीं॥कर्दळीस्तंभरोंविलेद्वारीं॥फळेंमाझारीशोभती॥२०
पूर्णकुंभद्वारोद्वारीं॥ प्रदीप्तदीपठेविलेवरी॥दधिअक्षतादूर्वांकुरीं॥सुमनहारसुगंधी॥२१॥व
धूवरपाहावयाकौतुक॥नगरनागरीकलोक॥मंडपघसणीहोतसेदेख॥येकायेकधाविन्नले॥

२२॥ चढल्या माडियां गोपुरीं॥ पुष्पांजळी देती नारी॥ देव वर्षती कुसुमें अंबरीं॥ ज[illegible]॥
२३॥ पाहतां श्रीकृष्णस्वरूपासी॥ आरानुकनाहीं डोळियासी॥ त्यालागीं नयेती दृष्टीनी॥ कृष्णसु
खासीं पड केलें॥ २४॥ पदोपदीं दीपावळी॥ वोवाळीती वनमाळी॥ बापदेवाची नव्हाळी॥ भीमकबाळी
अर्धांगी॥ २५॥ वेश्या आणि संन्यासी॥ मंडपघसणी होत सेकेसी॥ कोप आला श्रीपादासी॥ रंडे वेश्ये
सी ठोकिली॥ २६॥ येरी विसरली देहासी॥ दृष्टी लागली कृष्णरूपासी॥ रागें लाता हाणोनि तिसी॥ वि
टाळ आत्मासी कां केला॥ २७॥ येरी ह्मणे न कपाळ पिटी॥ अद्यून क्रोध न सांडी पोटीं॥ निटं बिलीदं
डका सोटो॥ आत्मदर्शन तुम्हां नाहीं॥ २८॥ मी उत्तम पे ऊहीन॥ विषमभेदाचें अज्ञान॥ सर्वांभूतीं सम
समान॥ निजात्मज्ञान तुम्हां नाहीं॥ २९॥ नाहीं निजशांति रोकडी॥ तंव कां केली लडाने डा॥ भगवीं
नागिरी लांलुगडीं॥ उपाधी गादी श्रीपादां॥ ३०॥ शेंडी मडिली उपडून॥ वासना वाढविली चेगुण॥ श्रीकृ
ष्णें देखिलिया नयनां॥ विटाळ मानीं तो नि जांधून॥ ३१॥ ऐसा करितां वाग्वाद॥ आडवा आला जनसंघ
॥ दुरी अंतरला गोविंद॥ न दिसे मुकुंद सर्वथा॥ ३२॥ वधूवरें आलीं महाद्वार॥ लोण उतरी सुंदरा॥ मृदंगा
वाळी भुभरा॥ श्रीकृष्ण पुढारा चालिला॥ ३३॥ पूर्णकळशासीं आलिया दासी॥ अन्न उतरोनी बरले-

सी॥उत्तममेचूंचेदेउनीत्यांसी॥नवविधासीअलंकार॥३४॥शोभाआलीपाणवसासी॥रुक्मिमल-
क्ष्मीशोभलीकेसी॥साचमानलेजनासी॥तिणेंसकळांसीभुलावेलें॥३५॥येवांदेखेविदिकृष्णाना
था॥लक्ष्मीलाजिन्नलीतवता॥संडूनियांकृत्रिमता॥निजस्वरूपताप्रगटली॥३६॥भीमर्दीदे
खिलेंलक्ष्मीसी॥विस्मयवाटलातयेसी॥विचारितांनेजमानसी॥दोहींरूपेंसीआपदवी॥३७॥
विधीगृहप्रवेशासीं॥वधूवरेंबैसविलींपाणवसासीं॥करवितांलक्ष्मीपूजनासीं॥विधिवायेसीं
द्विजवरीं॥३८॥परमामृतेंभरून्नवाटी॥देवकीलावीसुनेचेहोठीं॥पुसेदवाचारगोष्टी॥सुनेधालीतनि
जमाये॥३९॥येरीह्मणेपरमामृतेंधालें॥कृष्णसुखेंनिजनिवालें॥तुमचेसेवेसीपावलें॥मातजालेंहरि
चरणीं॥४०॥रेवतीयेऊनिभीमकीपासीं॥वेगींनिरवीपाणवसासीं॥हातींधरूनिनोवरीसी॥कायत
येसीसांगत॥४१॥वरून्नआलीसकृष्णानाथा॥तरींहेसर्वतुझ्यामाथां॥देणेंघेणेंकार्येचिंता॥कर्तव्य
तातुजआली॥४२॥येथीचीऐसीआहेरिती॥सुचित्तराखावीचित्तवृत्ती॥सकळमानावीकृष्णस्थितो
॥तेणेंश्रीपतीसंतोषे॥४३॥जेकांखरटलेंमळकटलें॥अत्यंतगोंगाणीगोंगाईलें॥तेंपाणवसावाह
रपाडिजेकेलें॥नेऊनिघालावेओवळ्यांत॥४४॥जेकांरटकगडबदी॥आश्रमाआलां-

ठवाराकडा॥अत्यनझणत्कारबडबडी॥वेळणीतोडावि यांची॥४५॥जेकाकाठमोराउलले॥देख
बीज्यातेंबुडगेलें॥तेनपाहिजेहलविलें॥असोसंचलेनिजआळां॥४६॥नयेंतापलीतुपाची॥स्व
र्गशिंकीबैसणीत्याची॥सामग्रीसरलीयातेथिंची॥मगउलंडूनिसांडिती॥४७॥कामक्रोधाचेंउं
दिर॥कोरूनटोल्हारकरतीघर॥त्यांचेमुखींघालीपाथर॥येनेद्वारबुजावें॥४८॥लाविल्यालवण
नलगेज्यासीं॥लोणलसणत्याकायपाहासी॥नेंतवनाणावेंपंक्तीसी॥चवीत्यासींपैंनाहीं॥४९
॥सगळेंशिजवितांअवघड॥कांकडकरितीकडकड॥समभावेंभरडीदृढ॥होतीलगोडपरिपाकीं
॥५०॥कणीकच्याळावीअसकर॥चारूनमांडावेंकसपर॥होईलपरिपाकेंचोखर॥पूर्णपुरिया
सिद्धलाडू॥५१॥रूक्मिणीवसात्रिशुद्धी॥अष्टमासिद्धीनवनिधी॥तेथेंतुवांरागाकेंअनिबुद्धी
॥जीवउपाधीसांडुनी॥५२॥सासुसासराभावेंदिर॥आदिकरूनलाहानथोर॥हाऊनिअवघ
यांसीसादर॥अनिनत्परसेवेसी॥५३॥वडिलजाऊआपण॥भीमकीनिजकरींकंकण॥५४॥नि
करीनिरवण॥पाणिग्रहणमाणवसा॥५४॥धाकटेजाऊद्रौपदीत्यिर॥नदाविधरत्नाचाहार॥
कंठींघातलामनोहर॥येरीनमस्कारनिसीकेला॥५५॥बाईजेतेतुसीशिकविलें॥नेतंभक्तांहना

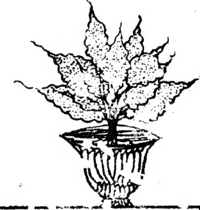
सांआलें॥रेवतीहर्षलीयेणेबोलें॥आलिंगिलें मकीसी॥५६॥ऐसाद्वारकेमाझारी॥परमा
नंदघरोघरीं॥देववर्षतीकुसुमेंअंबरीं॥जयजयकारप्रवर्त्तले॥५७॥यापरीगृहप्रवेश॥करू
निर्यांत्हृषीकेश॥रमायुक्तजगन्निवास॥द्वारकावासकरितसे॥५८॥शुकम्हणेपरीक्षिती॥गृह
स्तजाहलाश्रीपती॥भीमकीहरणाचीख्याती॥तुजप्रतीसांगीतली॥५९॥एवंरुक्मणीग्रह
ण॥तुजकरविलेंगाश्रवण॥जिचेनीश्रवणेंजाण॥दोषदारुणनासती॥६०॥ग्रंथपीठिकासं
पूर्ण॥कथेसींश्रीकृष्णाकारण॥कळेंआलेंनिरोपण॥प्रेमसज्जनजाणती॥६१॥भीमकीह
रणवार्ता॥जुनाटहोयसर्वथा॥परीपाणीग्रहणव्यवस्था॥नवीनकथाकवित्वाची॥६२॥ऐ
साविकल्पमानालम्हणी॥जेंबोलिलेंव्यासमुनी॥तेंचिअर्थविस्तारूनी॥प्रगटकेलाप्राकृतें
॥६३॥यथाविधीपाणिग्रहण॥मुळींआहेव्यासवचन॥तेंचिसूत्रप्रायनिरूपण॥श्लोकार्थजा
णबोलिलें॥६४॥साचनमानीज्याचेंचित्त॥तेणेंपाहावेंश्रीभागवत॥तेथींच्याश्लोकांचाश्लो
कार्थ॥ऐसाचिआहेसर्वथा॥६५॥राजेजीणोनीदारुण॥भीमकीआणूनआपण॥कृष्णें
केलेंपाणिग्रहण॥हेंचिनिरूपणमुळींचें॥६६॥येणेंचिपदेंपदविस्तारी॥कथाचालिलीपुढं॥

री॥खोडीनठेवावीचतुरीं॥ग्रंथनिर्धारीनपाहतां॥६७॥जैसेंवटबीजअल्पप्राये॥परीविस्तारें नि
गगनाजाये॥तैसीहेहीकथाआहे॥थोडेनबहूविस्तारें॥६८॥मूळसांडोनिसर्वथा॥नाहींवाढविदे
ळेग्रंथा॥पाहतांमुळीच्यापदार्था॥अर्थेंकथाचालिली॥६९॥नाहींग्रंथारंभासंकल्प॥नवला
श्रोतियांचासाक्षेप॥ग्रंथींउजकळलाकृष्णदीप॥सुखस्वरूपहरिकथा॥७०॥जेणेंहाग्रंथकरवि
ला॥तोआरंभींचउपरमला॥पुढेंग्रंथकेसाचालिला॥बोलतांबोलानबोलवे॥७१॥तेणेंका
यकृष्णानाथा॥हेंआवडलीग्रंथकथा॥तोचिहोऊनिकर्त्तावक्ता॥अर्थपरमार्थाआणिला॥७२
॥येग्रंथींचेंनिरूपण॥जीवशिवाहोतमेळण॥अर्थपाहतां सावधान॥समाधानसात्विकां॥७३
॥येथेंविवेकीव्हावावक्ता॥सावधानमाहिजेश्रोता॥त्याचेनिसंवादेंहरिकथा॥सुखसमस्तां
होईल॥७४॥होऊनअनुभवकसवटी॥कथाचालिलीमहाटी॥बोवीनचलेफुकासाठीं॥श्रद्धा
पाटींधरिलिया॥७५॥हेकृष्णकथाअलौलिक॥महादोषासीदाहक॥भवरोगासी ... श्र
र्धेमाश्रासेविलिया॥७६॥हेमुमुक्षूंसी... ता॥मुक्तांचीनरीनित्यकथा॥येरांसमसारियास
मर्था॥नवरसेंद्रीनिववली॥७७॥जरीकोण्हीर... भावेपढे॥उघडतीकानीचींकनाडें॥ अर्थएं

कतानिवाडें।।पुढेंपुढेंअतिगोड।।७८।। गोडपणेपडेंमिठी।।सुटलीजीवाशिवाच्यागांठी।।हेकणक थाहेंगोमटी।।उठाउठीनिजलाभू।।७९।।गेथेंगीनकीचेंपुरलेंआर्त्त।। गोहाआदरेंवाचितांग्रंथ।। श्रोनित्याचेमनोरथ।।कृष्णासमर्थपुरविल।।८०।।म।झेंचुरवावयामनोरथ।।तोंमनचिगळें।च्या नाथ।।येकाजनार्दनीनित्यतृप्त।।पारंगतहरिचरणीं।।८१।।येकाजनार्दनाशरण।।।।तागेलेंयेक पण।।सहजसुटलेंनिरूपण।।महामौनमुद्रेचें।।८२।।वाराणशीमहापुरी।।मणिकर्णिकेच्या तिरीं।।रामजयंतीमाझारी।।ग्रंथनिर्धारींसंपविला।।८३।।मुखींजनार्दनवक्ता।।जनार्दनचिजा लाश्रोता।।जनार्दनचिग्रंथलिहिता।।सत्यसर्वथाहेवाणी।।८४।।येकायेकजनार्दनीं।।जनार्दन येकपणी।।जैसेंजान्हवीचेंपाणी।।मणिकर्णिकाअतितीर्थ।।८५।।शकेच्यवदाशेत्र्याणव।।प्र जापतीसंवत्सराचेंनाव।।चैत्रमासाचेंवैभव।।पर्वअभिनवरामनवमी।।८६।।तेदिवसींसार्थक अर्थी।।रुक्मिणीस्वयंवराचीसमाप्ती।।येकाजनार्दनकृपार्थी।।टीकासमाप्तीपैंकेली।।८७।।
इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणे दशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमते रुक्मिणीस्वयंवरे अष्ट दशः प्रसंगः १८ समाप्तोयं रुक्मिणीस्वयंवर ग्रंथः वोव्या एकंदर १७१० ॐ ॐ

श्रीएकनाथजनार्दनचरणारविंदीं॥ दृढभावठेऊनपांडुरंगबापूजोशीणंवसकर यांणीरुक्मिणीस्वयंवराच्यादेशोंदेशींच्याजुनाटप्रती ३ मिळवूनयथामती शुद्ध करूनछापिलाहोतातोचपुन्हागणपतकृष्णाजीयांणीशके १७८२ रौद्रनामसंवत्सरे जेष्टकृष्णपक्ष १४ चतुर्दशी सोमवारी छापिला॥ छ ॥ छ




॥ इतिश्री रुक्मिणीस्वयंवर समाप्त ॥